

ČESKÉ

VĚZEŇSTVÍ

ČASOPIS PRO VĚZEŇSTVÍ A KRIMINÁLNÍ PREVENCI

2/2018

OSLAVY 25 LET VS ČR

25 LET
VĚZEŇSKÉ SLUŽBY
ČESKÉ REPUBLIKY
1993 - 2018

Z OBSAHU

DNY NATO 2018 STR. 53

STR. 2	REPORTÁŽ
STR. 7	ZPRÁVY Z VĚZNIC
STR. 11	TÉMA
STR. 15	VĚZEŇSKÁ SLUŽBA
STR. 29	ENGLISH CORNER
STR. 31	VĚZNICE ČR
STR. 37	HISTORIE
STR. 42	ZAHRANIČÍ
STR. 46	DUCHOVNÍ SLUŽBA
STR. 47	SPORT
STR. 50	FOTOREPRO

RADOMÍRA DLOUHÁ

STR. 11

ÚSPĚCH PSOVODŮ

STR. 18

VS ČR MISTREM

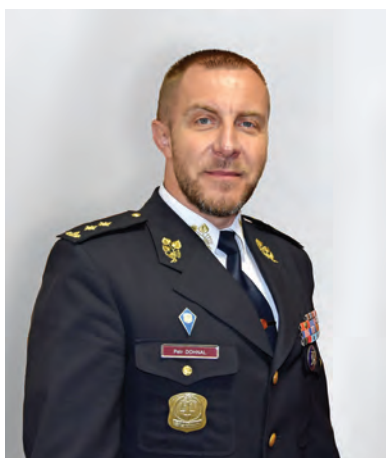
STR. 47

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ Č. 2/2018

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423
Editor: Robert Blanda
Grafická úprava: Karel Neuvirt
Foto: Vězeňská služba České republiky, archiv redakce
Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4
<http://www.vscr.cz>
telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072
Distribuce časopisu, objednávky a předplatné:
e-mail: to@grvs.justice.cz
Výroba: tiskárna Vazební věznice Praha – Pankrác
© Vězeňská služba České republiky, Praha 2018, Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297.

Milí kolegové, vážení čtenáři,

dovolte mi, abych využil této příležitosti a přivítal Vás v úvodu tohoto čísla časopisu České vězeňství. Uplynulý rok byl pro Vězeňskou službu ČR velmi významný. V letošním roce jsme si připomněli 25. výročí vzniku našeho sboru a kromě toho i 100. výročí založení Československa, z jehož penitenciárních vězeňských tradic stále vycházíme. Byl to také rok mnoha dlouho očekávaných změn, zejména prověření nového systému vnější diferenciaci odsouzených, který byl uzákoněn před rokem, a nyní jsme měli možnost prověřit ho v praxi. Tato změna nám umožnila efektivněji a účinněji zacházet s vězněnými osobami a snižovat tak rizika jejich kriminální recidivy, a to v souladu s Konceptí vězeňství do roku 2025 i v souladu s tím, co od nás společnost očekává.

Vězeňská služba se letos zúčastnila několika prezentačních akcí, kde veřejnosti představovala skvělou práci svých lidí a znovu připomínala, že je zde proto, aby společnosti především sloužila, ale také pomáhala všude, kde je toho zapotřebí. Uplynulý rok nepochybně pomohl mnoha našim spoluobčanům pochopit, jaké místo ve společnosti Vězeňské službě ČR náleží a že je to instituce, na kterou se lze spolehnout.

Myslím, že s klidným svědomím mohu říci, že Vězeňská služba ČR ve všech úkolech obstála a že za sebou máme úspěšný rok. Mou snahou je, aby to bylo dobře patrné i Vám příslušníkům a občanským zaměstnancům sboru a stejně tak i našim příznivcům za řad široké veřejnosti, kteří jsou čtenáři tohoto časopisu. Rok od roku usilujeme o zlepšování podmínek výkonu služby či práce ve vězeňské službě, snažíme se prosazovat navýšování mezd a i všemožně jinak ulehčovat vaši těžkou práci. Je toho hodně, co se nám podařilo dosáhnout, ale ještě více toho stojí před námi. Jsem přesvědčen, že díky poctivé práci a osobnímu nasazení Vás všech se nám toho i v příštím roce podaří udělat hodně. Děkuji Vám za všechno, co pro náš sbor děláte a přeji Vám klidné prožití vánočních svátků a úspěšný start do nového roku.

genmjr. PhDr. **Petr Dohnal**
generální ředitel Vězeňské služby ČR

V NEJZNÁMĚJŠÍ VĚZNICI SVĚTA:

JAKÝ JE VE SKUTEČNOSTI ALCATRAZ?

ROBERT BLANDA

Věznice Alcatraz patří nesporně k nejznámějším veřejně přístupným vězeňským zařízením, a to i přesto, že věznice fungovala na ostrově vzdáleném asi dva kilometry od San Franciska jen necelých třicet let, od roku 1934 do roku 1963. Výletní loď dnes přiváží desítky a stovky turistů na prohlídku ostrova a bývalé americké federální věznice každou půl hodinu a je na každém z nich, jak dlouho se zde zdrží. Samotná prohlídka budov věznice zabere několik hodin. Zajímavostí je však na ostrově více, ale k tomu se postupně dostaneme.

Strategická poloha skalnatého ostrůvku u vjezdu do sanfranciského přístavu a především nedaleko klíčové úžiny Golden Gate, kudy od poloviny devatenáctého století připlouvaly do města lodě s potenciálními prospektory, zaujala samozřejmě nejprve armádu. Na ostrově Alcatraz byla tedy postavena vojenská pevnost, která měla spolu s dalšími dvěma pevnostmi na severním a jižním břehu úžiny bránit celou rozlehlou sanfranciskou zátoku a sanfranciský přístav. Tohle všechno rozpoutala Zlatá horečka z roku 1849, která do Kalifornie a San Francisca přilákala desetitisíce lidí z celého světa a způsobila obrovský rozkvět celé oblasti. Populace San Francisca se během tří let zvýšila z 500 na 35 000 obyvatel a město se tak stalo se jedním z nejbohatších měst světa.

Vojenská pevnost na ostrově Alcatraz patřila v druhé polovině devatenáctého století k nejsilnějším pobřežním fortifikacím na západním pobřeží Spojených států a ke konci občanské války byla pevnost vybavena více než stovkou děl různých ráží až po dalekonosná velkorážová děla schopná střílet dvoustakilogramové projektily.

I přes tuto mohutnou výzbroj, nebo možná právě díky ní, pevnost Alcatraz nikdy do žádné bitvy nezasáhla a s rozvojem vojenské a námořní techniky a se změnou vojenskopolitické doktríny její strategický vojenský význam postupně upadal.

Důležitou součástí pevnosti byl od samotného počátku maják, uvedený do provozu patrně v roce 1854, kdy to byl první maják na západním pobřeží Spojených států. Tento původní maják ale už neexistuje,

San Francisca, neboť ostrov nebyl pohromou tolik poničen. Následky tohoto katastrofálního zemětřesení se ale projeví i ve změně stavebních metod v celé oblasti a už v roce 1909, tedy ve stejné době jako nový maják, se na ostrově začala stavět nová budova věznice. Tentokrát to byla mohutná železobetonová stavba na vrcholku útesu, která ostrovu dominuje dodnes. V té době to byla jedna z prvních železobetonových staveb takto mohutných rozměrů.

V roce 1933 byla pevnost jako vojenské vězení zrušena a objekty na ostrově připadly do správy Federálního úřadu pro vězeňství. Tím začala bezpochyby nejslavnější etapa historie Alcatrazu, éra federální věznice, kvůli které sem všichni turisté, včetně mě, přijíždějí.

O návštěvu věznice je mezi turisty skutečně velký zájem, a proto je vhodné rezervovat si vstupenky předem na internetových stránkách a do přístaviště přijít až na určenou hodinu, ale přeci jenom alespoň s půlhodinovým předstihem. Lodě odplouvají každou půlhodinu a už půl hodiny před odplutím se začíná formovat hodně dlouhá fronta. Lodě jsou ale velké a ostrov také, takže na každého se dostane... Lodě vyplouvají z přístaviště Alcatraz Landing, což je stejné přístaviště, ze kterého v době fungování věznice odplouvala zásobovací či eskortní plavidla k ostrovu. Pro zkrácení dlouhé chvíle před odplutím si tu můžete prohlédnout model ostrova v době fungování věznice, protože jak zjistíte později, část budov na ostrově je dnes v troskách, nebo už dávno neexistují. A také mohutné pevnostní dělo z doby, kdy byl Alcatraz ještě námořní pevností bránící město.

neboť byl zbořen po zemětřesení v roce 1906, a ten dnešní, betonový, je z roku 1909. Zajímavostí je, že při pohledu z dálky působí pětadvacetimetrový maják jako nejvyšší budova na ostrově, ačkoliv věž vodjemu je o čtyři metry vyšší, je ale postavena níže než maják.

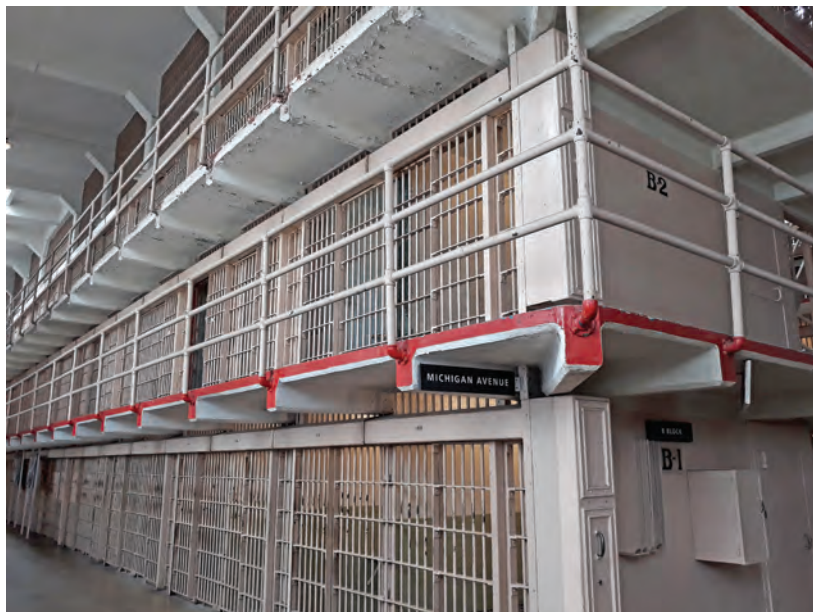
Už během občanské války se pevnost pomalu začala využívat i k věznění vojenských trestanců, zejména konfederálních vojáků zadržených na západním pobřeží. Poloha ostrova byla totiž k účelu věznění velmi vhodná. Dostatečná vzdálenost pevnosti od pobřeží, studená voda a nebezpečné mořské proudy prakticky znemožňovaly možnost z ostrova utéci. Cihlová budova vojenské věznice byla na ostrově postavena už v roce 1867 a tou dobou armáda pomalu odvažela z ostrova děla. Maximální počet vězňů na ostrově dosáhl v této etapě až 450, po zemětřesení v roce 1906 sem navíc byli evakuováni i civilní vězňové ze

FEDERÁLNÍ VĚZNICE

Už na lodi, blížící se k ostrovu, si to začnete uvědomovat. Tohle místo má skutečně nějaké silné kouzlo. I přes nevelkou vzdálenost od pobřeží jsou vlny velké, jak se tu střetávají mořské proudy směřující do sanfranciské zátoky a zpět na otevřenou moře. A navíc vlivem kalifornského, chladného proudu z Aljašky je zde moře neobvykle studené. To vše prý znemožňovalo případným uprchlíkům z ostrova dostat se ve zdraví na pevninu. Zanedlouho uvidíte velké čtvercové výstražné tabule, varující civilní lodě před přistáním na ostrově a už tu jste. Na Alcatrazu...

První, co vám v přístavu patrně padne do oka, je velká budova někdejších vojenských kasáren s velkým neumělým nápisem: Indiáni jsou zde vítáni. Pochází z roku 1969, kdy Alcatraz obsadili indiáni a prohlásili ho za své území. Ale k tomu se ještě dostaneme. Vydáte se tedy po cestě vzhůru k věznici. Cestou minete budovy někdejší strážnice a brány, kde je expozice Alcatrazu jako vojenské pevnosti.

První věcí, která vás asi překvapí při vstupu do samotné věznice, je to, že se vlastně jedná o jednu velkou místnost, obrovskou halu s proskleným stropem, do které jsou vestavěné třípatrové bloky cel. Všechny jsou stejně velké, stejně vysoké, jedna jako druhá. Pět stop široké a devět stop dlouhé (1,7 x 2,7m), vybavené umyvadlem s tekoucí studenou vodou, kavalcem, toaletou a stolkem. Čelní stěnu cel tvoří mříže s mechanickými posuvnými dveřmi, které se otevírají pákovým mechanismem na konci každé řady cel. Uprostřed řady je tento mechanický systém přerušen průchodem

(cut-off) mezi uličkami, které nesou obdobná jména, jako jsou v amerických městech - Broadway hlavní centrální a nejširší ulice mezi bloky B a C. Mezi blokem A a B je Michigan Avenue, dále pak ulička zcela u východní stěny je Sunrise Alley a dále na západě u bloku D je Park Avenue a zcela na konci pak SunsetStrip. Prostranství u průchodu do jídelny s nástěnnými hodinami se jmenuje Times Square.

V tomto prostoru bylo takto vybudováno 336 cel v blocích B a C. Původně jich zde bylo 348, ale 12 cel – čtyři v rozích ve třech patrech nad sebou bylo zrušeno kvůli schodišti do výše položených cel. Blok A se pro věznění využíval jen zřídka a ani dnes není pro veřejnost přístupný. Pod blokem A zůstalo zachováno několik cel z dob vojenské pevnosti a říkalo se jim Španělský žalář. Koncem třicátých let zde byli výjimečně krátkodobě věznění těžko zvladatelní vězňové, a to tak, že byli poutáni k mřížím. Později sloužil pro výkon kázeňských trestů blok D, kde bylo celkem 36 cel separace a dalších šest jakýchsi kobek. Na jižní straně bloku D byla vězeňská knihovna.

Na severní straně při návratu z jídelny vězňové procházeli archaickým detektorem kovů z roku 1934, jedním ze tří na ostrově, aby se zjistilo, zda nepronášejí přibory či jiné předměty do cel. Spolehlivost detektorů byla ale velmi nízká. Jižní strana byla vyhrazena personálu, byla zde pracovna ředitelů věznice, kanceláře, operační středisko, zbrojnice a místnost pro návštěvy spojená s prostorem věznice skleněnými průzory. Severní a jižní stěna haly věznice byla vyhrazena pro střelecké galerie, z nichž, skrze husté mřížoví, kontrolovaly strážce prostor cel. Prostor jídelny, kde se

jako na jediném místě ve věznici muselo počítat s případnými hromadnými vystoupeními vězňů, byl vybaven zařízením na vypuštění slzného plynu.

Pozoruhodné na celém prostoru věznice je zejména to, jak prostorově úsporné a přitom efektivní je její uspořádání. Samotná věznice je stále velmi světlá, osvětlená okny v obvodových zdech a světlíky ve stropě, vzdušná a celkově přehledná a prostorná... pochopitelně s výjimkou cel, ty jsou opravdu velmi stísněné. Pokud uvnitř rozpačíte, dosáhnete rukama na příčné stěny. Některé z cel jsou zařízeny do původní podoby a vypadají, pokud je to vůbec možné, docela útulně. Cely trojice uprchlíků z roku 1962 (viz box) jsou zařízené obdobně. Na kavalciích jsou repliky kaširovaných hlav, kterými vězňové tehdy obel-

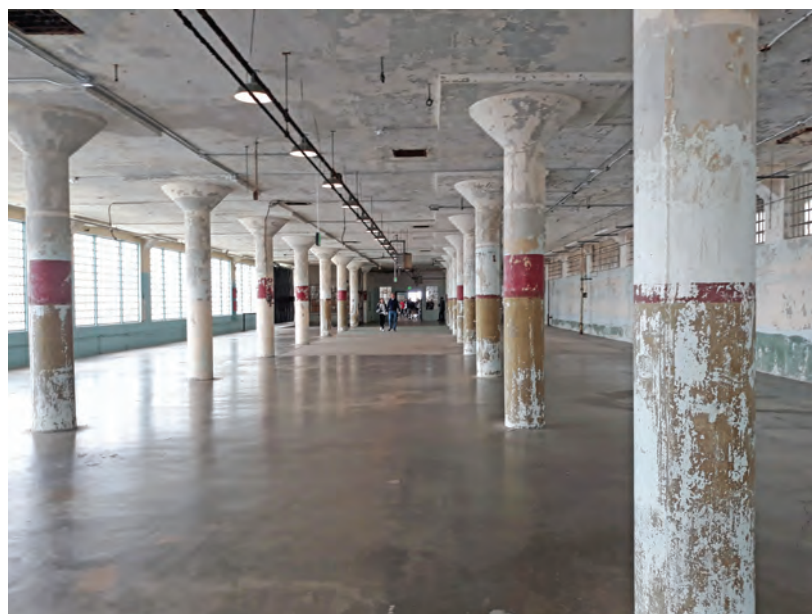
stili strážce, a mřížky větrací šachty jsou otevřené, aby bylo vidět, jak úzkým otvorem se při útěky museli protáhnout.

O kus dál jsou v průchodu mezi řadami cel v podlaze stále patrné stopy po výbuchu granátu, který použili příslušníci námořní pěchoty při potlačování ozbrojené vzpoury vězňů v květnu 1946, a přímo nad tím díra ve stropě, kterou granát vhodili dovnitř.

SOMRAK ALCATRAZU

Alcatraz se postupem času začal prodrazžovat. Náklady na vězně zde byly více než třikrát vyšší než v jiných federálních věznicích. Na vině tomu byla ostrovní poloha a s tím související agresivní sláný oceánský vzduch, který prodrazžoval údržbu budov a zařízení. V březnu 1963 byl provoz věznice ukončen. Oproti jiným federálním věznicím nebyl Alcatraz vězni příliš oblíben. Bylo zde chladno, v oblíbě byly proto

výše položené cely, které byly teplejší. Hluk doléhající z nedalekého San Franciska prý podrýval morálku vězňů. Vězňové si stěžovali i na velmi přísný režim, který zde panoval, a velmi tvrdé tresty za jeho porušení. Vězňové měli například zakázáno spolu jakkoliv komunikovat mimo čas vyhrazený k jídlu či k rekreaci. Toto nařízení se snažili obcházet různými způsoby, včetně například vysušování toalet a hovo-

rů skrze kanalizační potrubí. Naopak si pochvalovali kvalitu zdejší stravy a slušné a profesionální zacházení personálu. Někteří vězňové byli ale za systém individuálního ubytování vděční. Například vězeň Willie Radkay, který byl v jiných věznicích častou obětí sexuálního násilí, si pochvaloval, že na Alcatrazu měl většinou klid. Vězňové strávili na Alcatrazu průměrně kolem osmi let. Najednou zde bylo nejvíce 302 vězňů, nejméně pak 222. Průměrný stav za celých 29 let trvání věznice byl 260. Za tu dobu zemřelo ve věznici 15 vězňů z přirozených příčin,

NEJSLAVNĚJŠÍ POKUSY O ÚTĚK

Počátkem května 1946 se šestice vězňů: Bernard Coy, Joseph Cretzer, Sam Shockley, Clarence Carnes, Marvin Hubbard a Miran Thompson pokusila o útěk násilným způsobem. Tento pokus je známý jako Bitva o Alcatraz a je nejkrvavější kapitolou v historii věznice. Vše začalo tím, že se bankovní lupič Bernard Paul Coy vyšplhal po mřížích severozápadní střešnické galerie až na vrchol, kde použil improvizovaný roztahovač mříží, až se mu podařilo vytvořit čtvrtmetrovou skulinu v mřížích, kterou se protáhl na galerii a přepadl zde strážného. Zmocnil se jeho zbraní a klíčů a s pomocí svých kompliců zneškodnil devět neozbrojených dozorců ve věznici a zamkl je do jedné z cel. Plán byl dostat se z věznice na vycházkový dvůr a odtud do přístavu a zmocnit se lodi. Mezi klíči, které zabavili dozorcům, ale nebyl kriticky důležitý klíč od vycházkového dvora. Dozorce William Miller totiž tento klíč ukryl na toaletě v cele, kde byl s ostatními držen, zatímco vydal vzbouřencům všechny ostatní méně důležité klíče. Když vzbouřenci zjistili, že se na dvůr nedostanou a že je jejich plán odsouzen k nezdaru, část z nich se vrátila do svých cel a část se rozhodla klást ozbrojený odpor. Dobývání budovy věznice trvalo dva dny a účastnila se ho nejen vězeňská stráž, ale i pobřežní stráž a americká námořní pěchota. Při bojích zahynuli tři vězňové včetně Coye, kteří kladli odpor. Zahynuli dva dozorce – Miller na následky utrpěných zranění způsobených vzbouřenci a Harold Stites, který byl zastřelen vzbouřenci při bojích uvnitř věznice. Ze zbylých vzbouřenců byli Shockley a Thompson odsouzeni k smrti a popraveni v San Quentinu v prosinci 1948, Carnes dostal k trestu dalších 99 let vězení. Replika legendárního klíče, který vzbouřenci nezískali (podle některých zdrojů ho nakonec našli, ale vinou jejich neškolené manipulace se zlomil v zámku), je jedním z nejoblíbenějších alcatrazských suvenýrů.

dalších pět spáchalo sebevraždu a osm osob, včetně tří dozorců, bylo zavražděno vězni. Za dobu existence federální věznice bylo zaznamenáno 14 pokusů o útěk, do kterých bylo zapojeno 36 vězňů. Sedm jich bylo zastřeleno na útěku, dva se utopili a dalších pět bylo úředně prohlášeno za utonulé při pokusu o útěk. Dvěma vězňům se podařilo dostat na pevninu, byli ale záhy zatčeni. Jednomu z nich se průkazně podařilo na pevninu doplatvat, a to k pevnosti u jižního konce mostu Golden Gate, kde byl nalezen zcela vyčerpan a podchlazen.

Ještě známější je pokus o útěk trojice vězňů, Franka Lee Morrisa a bratrů Johna Williama a Clarence Anglina z 11. června 1962. Jejich plán byl velmi důmyslný a zahrnoval měsíce utajených příprav spočívajících v obstarávání nutného materiálu. Týkalo se to také výroby kaširovaných hlav s přibližnou podobou uprchlíků, které měly zmást dozorce při nočních kontrolách. Dále bylo zapotřebí vyrobit plováky a vor, s jejichž pomocí se měli dostat na pevninu. Museli si opatřit i nástroje k rozšíření větracích otvorů ve zdech cel, kterými se plánovali protáhnout do vnitřního ventilačního systému a jím na střešinu věznice. Získali dokonce motor z porouchaného vysavače a využili ho k výrobě elektrické vrtačky. Plán útěku vymyslel právě Morris, který vynikal nadprůměrnou inteligencí a do Alcatrazu se dostal právě kvůli svým útěkům z jiných věznic. Útěk se měl zúčastnit i další vězeň Allen West, který se pak v osudný den opozdil, a ačkoliv se i jemu podařilo protáhnout ventilaci až na střešinu věznice, zde se se svými kumpány už nesetkal a vzhledem k tomu, že neměl u sebe žádný plovák či vor, nezbylo mu než se vrátit do své cely. Trojici uprchlíků už nikdo nikdy nespálil a ani jejich těla nikdo nenašel. Oficiální zpráva konstatovala, že při útěku utonuli, ale existuje řada indicií, včetně poměrně nedávných, že útěk přežili a úspěšně se dostali do Brazílie.

To je z vězeňské historie ostrova asi to nejzákladnější. Ale na začátku článku bylo řečeno, že jsou tu ještě další zajímavosti. Málo známa je například skutečnost, že ostrov byl několikrát navržen jako místo pro postavení obří alegorické sochy, která by se měla stát západní obdobou sochy Svobody z východního pobřeží. Tato idea vydržela až do zrušení věznice v roce 1963, ale nakonec se nerealizovala. Další zajímavá kapitola historie Alcatrazu se začala psát v listopadu 1969, když se na ostrově vylodila skupina indiánů a prohlásila ho za své území. Obsazení ostrova indiány trvalo asi rok a půl a získalo si velkou pozornost veřejnosti zejména v kontextu hnutí hippies, které bylo zvláště v okolí San Francisca velmi silné. Pro indiány samotné to byla doba plná nadějí i zklamání, pro úřady pak období vleklých právních sporů. Pro ostrov samotný to nebyla doba příliš šťastná, neboť vedle několika svobodomyslných graffiti, která byla nedávno obnovena, byly některé důležité stavby na ostrově zničeny při rozsáhlém požáru, který vypukl na přelomu května a června 1970. Dodnes není jasné, jak požár vznikl a zda nebyl založen úmyslně, aby podlomil odhodlání indiánů na Alcatrazu. Při požáru a zejména

při následných opatřeních, jejichž účelem bylo zabránit podobnému obsazení ostrova v budoucnu, byl zničen dům ředitele věznice, který je dodnes v troskách, srovnány se zemí byly trosky bytoven personálu a poškozeny některé části přístaviště a strážnice původní vojenské pevnosti. V té době také nadobro zhasl ostrovní maják.

Dnes je Alcatraz součástí Správy národních parků. Ostrov není totiž pouze historickou památkou, ale také významným biotopem. Hnízdí zde několik druhů vodních ptáků, zříceně zdivo si oblíbili plazi a drobní savci. Květena je zastoupena mnoha druhy sukulentů a šlechtěných květin, které přetrvaly z dob, kdy je zde pěstovali vojáci a pak vězni. Dnes se o přírodu na ostrově starají velkou měrou dobrovolníci, kteří připlouvají na stejných lodích jako ostatní turisté.

Deset odsouzených žen z Věznice Nové Sedlo - objektu Drahonice se v říjnu zapojilo do celorepublikového Projektu 72 hodin. Cílem tohoto projektu bylo v rámci tří dnů dobrovolnických aktivit zapojit co nejvíce lidí do prací, které pomohou druhým, přírodě či jejich okolí. Pro odsouzené byl naplánován na dny 12. a 13. října úklid okolí věznice a cesty od kostela v obci Libyně k Vochlické rozhledně. Ještě než se akce uskutečnila, povedlo se navázat kontakt s Občanským sdružením za záchranu kostela sv. Jiljí v Libyni, které pečuje i o zmíněnou rozhlednu. Obdrželi jsme klíče od kostela a také od rozhledny. Počasí nám naštěstí přálo, a tak odsouzené uklidily prostor samotné rozhledny a také jejího okolí, včetně posekání trávy a nařezání dřeva k ohništi. Odměnou jim byl sluncem prozářený rozhled do krajiny z oken rozhledny. Cestou zpět ještě odsouzené posbíraly odpadky podél cesty. Představitelé občanského sdružení byli prací odsouzených nadšeni, ponechali nám klíče a domluvili jsme se na dlouhodobé spolupráci, při které budou odsouzené pomáhat s obnovou kostela a pečovat o rozhlednu. Na druhou stranu budeme zváni na kulturní akce pořádané sdružením v prostorách kostela a rozhledny.

MICHAL CHARVÁT

PROJEKT 72 HODIN V DRAHONICÍCH

PROJEKT RESTART II VĚZNICE KYNŠPERK NAD OHŘÍ

Projekt Restart II je zaměřený na vzdělávání vybraných odsouzených v oblasti finanční gramotnosti – řešení dluhové problematiky, přípravy ke vstupu na trh práce včetně rekvalifikace a individuálního finančního a adiktologického poradenství.

„Projekt je koncipován s cílem nabídnout konkrétní pracovní místa odsouzeným po výstupu z výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečit ubytování v rámci pracovního zařazení a poskytnout odbornou individuální pomoc při jejich celkovém oddlužení,“ vysvětlil speciální pedagog Roman Hejl.

V rámci praktické přípravy na pracovní zařazení byly do projektu zařazeny rekvalifikační kurzy manipulace v automobilovém průmyslu, obsluha vysokozdvizného vozíku a svářeč.

„Výběr vhodných odsouzených do tohoto projektu byl složitější s ohledem na striktní kritéria, kterým musela cílová skupina vyhovovat. Z tehdejších 960 odsouzených vyhovovalo podmínkám pouhých 47 odsouzených mužů. Nevhodní byli například vězni starší 55 let, vysokoškoláci, invalidní důchodci nebo odsouzení ze specializovaných oddělení a další,“ konstatoval Milan Joura z oddělení výkonu trestu.

Teoretická i praktická příprava těchto osob na návrat do běžného života a vstup na trh práce pokračuje

i po propuštění nabídkou konkrétní práce a ubytování. Ubytování je zajištěno v podnikových ubytovnách a absolventům kurzů je nabídnuto tréninkové pracovní místo, jehož podstatou je pozvolnější nástup pracovního tempa za mzdu na úrovni zapracovaného člověka. Možnosti práce a ubytování se nabízí v Mladé Boleslavi, ve Vysokém Mýtě, v Kvasinách a Písku. V případě Mladé Boleslavi mají zájemci možnost navštěvovat terapeutickou skupinu, adiktologickou poradnu a pokračovat v individuálním dluhovém poradenství.

„Projekt je realizován ve spolupráci se společností Polytechna Consulting, a.s., partner DP Work a je hrazen z Evropského sociálního fondu, v rámci operačního programu Zaměstnanost,“ dodal Roman Hejl.

JAN SEDLOŇ

Z VĚZNICE OPAVA DOSÁHL 250 ODBĚRŮ KRVE

MILAN TRULEJ

Darovat krev, plazmu či jiné krevní složky je velmi záslužné a potřebné. Krev dárců je potřebná při operacích, úrazech, při léčbě otrav a také v řadě dalších případů. Potřeba krve získané od dárců tak stále roste. Nadporučík Jan Sedloň z Věznice Opava dosáhl letos 250 odběrů krve, což je úctyhodné číslo, kterého dosáhne jen velice malý zlomek dobrovolných dárců.

Jan Sedloň působí ve vězeňské službě již 27 let. Začínal na pozici strážného, prošel si také funkcí vrchního inspektora strážní služby a v současné době působí jako zástupce vedoucího oddělení vězeňské strá-

čtu odběrů. Nejvyšším oceněním v našem sboru je Zlatý kříž prvního stupně, který se uděluje při dosažení 160 odběrů, avšak chybí ocenění za vyšší počet odběrů, včetně zmíněných 250. Takový počet odběrů

že pro služební přípravu ve Věznici a ÚVZD Opava. Dárcem krve se stal 15. června 1998, kdy podstoupil svůj první dobrovolný odběr. Český červený kříž již více než půl století pravidelně oceňuje bezpříspěvkové dárce a má za cíl zvýšit společenskou vážnost dárcovství krve a dárců krve samotných. Nejvyšší možné ocenění lze získat za dosažení 250 odběrů a ČČK uděluje za tento počet odběrů plaketu: Dar krve – dar života vždy na celostátním slavnostním shromáždění. Také Vězeňská služba České republiky oceňuje své zaměstnance, kteří jsou dobrovolnými dárci krve a dosáhli určitého stupně v po-

by si určitě zasloužil vlastní způsob ocenění. Myslím si, že v tomto případě by právě mohlo dojít k nápravě. Určitě bychom si měli všech dárců, kteří dosáhli 250 odběrů, velice vážit za to, co dělají, a měli by být oceněni nejen morálně, ale také na svých organizačních jednotkách. Nadporučík Jan Sedloň vyzývá všechny své kolegy z řad příslušníků i občanských zaměstnanců, kteří ve vězeňské službě pracují, aby se k němu přidali, stali se také dobrovolnými dárci krve a darovali krev podle svých možností. Vždyť jde o velice důležitou a potřebnou věc a nikdo z nás neví, kdy bude potřebovat právě krev někoho jiného.

POMÁHAJÍ V CELÉM KRAJI

Město Žatec a jeho spádové oblasti mají spolehlivého partnera ve Věznici Nové Sedlo. Dlouholetá spolupráce je každoročně potvrzována celou řadou akcí. Šikovné ruce odsouzených z Nového Sedla, především z truhlářské dílny, ale nejen z ní, znají v Žatci, ale i v obcích regionu. Jen v letošním roce odsouzení pomohli obci Staňkovice přebudovat místní knihovnu, vybavili dům s pečovatelskou službou zahradním nábytkem, v Tuchořicích pomohli dovybavit mateřskou školu. Naučná stezka v Holedeči a Žatci se svými zastaveními s upoutávkou na místní faunu a floru, ale i srozumitelným příběhem o důležitosti ekologického chování v přírodě nese výraznou stopu odsouzených. Obci Čeradice pomohla věznice zpřístupnit veřejnosti venkovní knihovnu, pro policii v Nečichách vybudovala pergolu na střelnici. Svátek chmele a piva v Žatci se již tradičně neobejde bez výrobků odsouzených z Nového Sedla, ať jsou to dřevěné soudky, nosiče na pěnivý mok, kterými se město prezentuje prostřednictvím zahraničních delegací i mimo region. Své pravidelné místo má věznice na ekologicky-kulturní akci Den Země.

Se závěrem roku odsouzení se nezastaví, předvánoční trhy již klepou na dveře a bez prodejních stánků by asi trhy ztratily atmosféru blížících se svátků. A ještě jeden úkol stojí pravděpodobně před šikovnými rukama odsouzených, a to výroba lavic do kaple v Čeradici. Všechny akce přispívají nejen k dobrému jménu věznice v regionu, ale potvrzují, že dobře, kvalitně a na vysoké profesionální úrovni odvedená práce odsouzeného je ceněna.

eko

NEFORMÁLNÍ NÁVŠTĚVA Z BAVORSKA

EVA KORENEKOVÁ

Věznice Nové Sedlo ve dnech 24.-26. října přivítala vzácné hosty z Věznice Kaisheim v Bavorsku. Delegaci pod vedením jejího ředitele Petera Landauera přivítal ředitel Věznice Nové Sedlo Miroslav Špalek. Německou delegaci tvořili vedoucí oddělení sociální terapie násilných trestných činů Monika Eggeterová, vrchní inspektor logistiky Michaela Gleixnerová, inspektor psovodů a velitel zabezpečení Wolfgang Rädisch a inspektor, tlumočník Johann Spurny. Pro hosty z družební věznice byl připraven pestrý program.

Program návštěvy byl rozdělen do dvou částí. Pracovní se soustředila na návštěvu věznice ve Všehrdech, ženské věznice v Drahonicích, která je součástí věznice v Novém Sedle a závěrečný den byl určen pro prohlídku a seznámení se s chodem objektu v Novém Sedle, kde si odpýkávají trest odsouzení muži. Druhá část návštěvy byla společenská a na programu byla návštěva Žatce.

První pracovní den byl věnován prohlídce objektu Drahonice. Ředitel věznice Miroslav Špalek a zástupce ředitele pro objekt Drahonice Martin Toman seznámili přítomné s historií objektu až do současnosti, kdy objekt Drahonice z věznice pro muže se transformoval ve věznici pro odsouzené ženy. Delegace se v prezentaci měla možnost seznámit se stavem před otevřením. Následná

prohlídka objektu jen potvrdila slova vedení věznice o složitosti a úsilí všech zainteresovaných, kteří se podíleli na komplexní rekonstrukci a uvedení objektu do provozu. Následující den delegace zavítala do Věznice Všehrdy, kde byla přivítána ředitelem Alexandrem Vidlákem. Přítomní s velkým zájmem si prohlédli ubytovací prostory mladistvých odsouzených, prostory oddělení výkonu kázeňských trestů, vycházkový dvůr a víceúčelové místnosti. Velký zájem projeвили o zaměstnávání vězňů a vzdělávání mladistvých odsouzených. Závěrečná diskuze potvrdila oboustranný zájem o dění, jehož společným jmenovatelem jsou odsouzení. Ředitel věznice v Kaisheimu například poinformoval o velkém množství cizinců ve výkonu trestu a o problémů s komunikací, proto přistoupili ke

konverzaci pomocí piktogramů.

Závěrečný den byl vyhrazen pro objekt Nové Sedlo. S velkou pozorností se setkala prohlídka operačního střediska, stravovacího zařízení, specializovaného oddělení pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek. Rovněž standardizovaný výchovně vzdělávací program GREPP, jehož cílem je penitenciární působení na pachatele sexuálního zneužívání a násilí na dětech. Prohlídka vězeňské zahrady dala možnost hostům nahlédnout do široké nabídky pracovních, volnočasových a zájmových aktivit odsouzených. Závěrečné posezení, které proběhlo v přátelské a srdečné atmosféře, se neslo v nescetnosti otázek a odpovědí z obou stran.

ANDĚLSKÝ KEMP

MARTIN ŠKODA

Pod názvem Andělský kemp se konal v Mrákotíně u Telče již druhý ročník letního dětského tábora, pořádaného Mezinárodním vězeňským společenstvím, z. s., pro děti, které mají někoho ze svých rodičů ve výkonu trestu odnětí svobody. Andělský kemp – pro někoho možná poněkud zvláštní název, pro jiné možná vzbuzující jistý údiv, přinesl ve středu 1. srpna 2018 zajímavou událost, která se zvláštním způsobem dotýká života lidí, kteří by se asi jinak nikdy nesetkali.

Mgr. Bc. Martin Škoda je kaplanem Věznice Stráž pod Ralskem

Tábor sám navazoval na myšlenku resilience rodin, což znamená, že rodina, která se ocitla ve vážných problémech (v tomto případě odsouzením otce nebo matky do výkonu trestu odnětí svobody) může být posílena v její odolnosti a soudružnosti tvář v tvář zažívaným těžkostem. Pro laického čtenáře může být nepochopitelné, že s náboženskou organizací může aktivně spolupracovat věznice. V zásadě jde ale o naplňování Nové koncepce vězeňství do roku 2025, na které se s velkým zaujetím podílejí mnozí zaměstnanci a příslušníci Věznice Stráž pod Ralskem. Dětem vězeňských rodičů tak byla předvedena aktivita v rámci programu zacházení, a to rybaření jakožto významná a velmi pozitivní lidská činnost, která velmi kladně formuje morální

profil účastníků takové aktivity. Zaměstnanci věznice seznámili děti se základy rybářského práva a rybaření, učili je teorii poznávání lovených ryb a způsobu jejich života. Děti si mohly prakticky vyzkoušet navázání jednoduché udičky a vyvážení splávku i techniku správného nahažování rybářského prutu. Vyvrcholením celé akce bylo pak vyzkoušení vlastního rybolovu na nedalekém rybníku. Mnohým dětem se tak podařil první lov na udičce v životě, kdy měly příležitost ulovit a vytáhnout z vody svoji první menší rybu. Není bez zajímavosti, že tábor byl spolufinancován prostředky z projektu Metanoia II, který vznikl na základě podnětu Koncepce českého vězeňství do r. 2025 také ve Věznici Stráž pod Ralskem.

ŽLUTÁ STUŽKA

Také v roce 2019 se uskuteční další ročník Běhu se žlutou stužkou, veřejného závodu, jehož cílem je podpora znovuzačlenění osob po výkonu trestu do společnosti. Příslušníci a zaměstnanci vězeňské služby, vězňové, bývalí vězňové a další příznivci projektu se v červnu zúčastní štafetového běhu konaného v rámci O2 Pražské štafety.

BÝVALÁ VRCHNÍ ŘEDITELKA KABINETU GENERÁLNÍHO ŘEDITELE **RADOMÍRA DLOUHÁ** ŘÍKÁ:

VŽDY JSEM SE ŘÍDILA HESLEM: **RESPEKTOVAT A BÝT RESPEKTOVÁN**

S Radkou Dlouhou (neznám vlastně nikoho, kdo by ji oslovoval Radomíra) se znám dlouhá léta. V roce 1993 jsem začala pracovat u Vězeňské služby ČR a krátce poté jsme se spolu setkaly poprvé. Ihned se stala mým vzorem a z němého okouzlení mne snad vytrhoval jen její nezaměnitelný ostravský přízvuk. Před časem jsme nad fotografiemi blízkých vzpomínaly nejen na profesní začátky. Rozhovor pro časopis České vězeňství neodmítla, záhy ale poslala již napsanou vlastní reminiscenci, místy úsměvnou, místy nostalgickou. Pro ty, kteří s psychologkou, personalistkou, tiskovou mluvčí, zástupkyní ředitele věznice či vrchní ředitelkou kabinetu generálního ředitele VS ČR PhDr. Radomírou Dlouhou někdy pracovali, vlastně nic překvapivého...

SOŇA HALUZOVÁ

MOU PROFESNÍ KARIÉRU VÝZNAMNĚ OVLIVNIL DOC. ČEPELÁK

„Čekala nás obhajoba diplomové práce, státnice a mnozí z nás nevěděli, kam se po škole „vrtnou“. Téměř všichni chtěli do zdravotnictví, já do dětského domova. Možná i proto, že jsem předtím vystudovala na zdravotnické škole obor dětská sestra a dětem jsem věnovala na vysoké i téma své diplomky. Ovšem mou profesní kariéru jasně nasměroval doc. Čepelák (pozn.: doc. PhDr. Jiří Čepelák, CSc. (1915–1989) byl průkopníkem novodobé české penologie a v letech 1966–1980 vedl Výzkumný ústav penologický), který nám přednášel na olomoucké fakultě forenzní psychologii a jednou se zmínil, že se v heřmanické věznici (tehdy nápravně výchovném ústavu) uvolnilo místo psychologa. Tak

jsem tam zajela. Všude samá „uniforma“, zamčené dveře a urostlí mladí muži, což byla příjemná změna od mých studentských let, kdy jsme byly ve třídě buď samé holky (na zdravce) nebo většinou holky (na filozofické fakultě). Náčelník zavolal jednu ze dvou psychologek, které tam již pracovaly, aby mě seznámila se specifikou práce. Milá a usměvavá Jana Čapčová mě oslovila hlavně lidsky a já se na nástup 1.8.1979 po náročném přijímacím řízení (zdravotní prohlídka u všech možných odborníků, fyzické prověrky a prověrka v místě bydliště – zda nás hodnotí pozitivně a bezúhonně nejen policie, ale i sousedé) začala těšit. Druhá, starší a zkušenější kolegyně Růžena Daševská byla přísnější, ale zase jsem se měla od ní co naučit. Měla propracovaný systém anamnestického dotazování i psychodiagnostiky obviněných a odsouzených, vedla poradenskou

skupinu mladých dospělých ve věku 19 – 25 let, spolupracovala s externími kolegy na středisku protialkoholní léčby. Všimněte si: již v roce 1979 probíhala v průběhu výkonu trestu soudně nařízená protialkoholní léčba, s podáváním antabusu a s požíváním alkoholu pod dohledem zdravotnického personálu a následnými řízenými „blinkačkami“ (pozn.: jedná se o averzivní terapii na principu negativního podmiňování, kdy nežádoucí projev je spojen s nepříjemným zážitkem. Nejznámějším příkladem je dříve užívaná terapie apomorfínem u alkoholové závislosti, kdy se požití alkoholu spojovalo s nepříjemným prožitkem při zvracení). A já jsem najednou měla pocit, že mé rozhodnutí nebylo jen z nouze ctnost, ale že jsem se rozhodla správně. Že se budu moci věnovat opravdové odborné práci a uplatním všechny vědomosti na-

byté ve škole: na přijímacím oddělení psychodiagnostika, zpracování zpráv o psychologickém posouzení odsouzených na vyžádání soudu; z pracovní psychologie – podpora pracovních týmů, rozvoj vzájemné spolupráce, rozbor pracovních úrazů, motivace k lepším výkonům; z klinické – práce s neurotickými jedinci, se sebevrahy, se sebepečkozovači, s psychopaty, se závislými jedinci, se sexuálními devianty; z poradenské – řešení manželských krizí; ze sociální – vztahy v kolektivu. Těšila jsem se na všechny bulletin, které tehdy vydával Výzkumný ústav penologický, sídlící na Správě Sboru nápravné výchovy v Praze. Mým „guru“ byl stále docent Čepelák, vzorem se pro mě stali i Míla Urbanová, Iva Dobešová a Jiří Němec; ti ale byli daleko. Ovšem tým, jehož jsem byla součástí, byl denně nablízku. V tom širším jsme byli tři psychologičky, tři pedagogové a tři sociální pracovníce. Co bylo úžasné, trávili jsme společně i volný čas – turistika, lyžování, posezení u táboráku, oslavy narozenin, mnohdy jako akce pod hlavičkou SSM (pozn.: Socialistický svaz mládeže, zkratka SSM, byla organizace v ČSSR sdružující mladé lidi ve věku 15 – 35 let). Byl to úžasný pocit patřit někam, kde tě akceptují, podporují, fandí, přejí ti úspěch a pomohou, když je potřeba. To se pak časem měnilo. Kooperaci vystřídala soutěživost, v roce 1989 i donášení, nedůvěra a ostražitost.”

O ZAMILOVANÁ PSANIČKA NEBYLA NOUZE

„Samozřejmě jsem při nástupu vyfasovala uniformu, vak s plnou polní, zbraně, to vše bylo ale uzamčeno a používáno pouze v nástupce (pozn.: v povinném nástupním kurzu, dnes základní odborné přípravě), kterou jsem absolvovala tehdy šest měsíců v Zastávce u Brna, následně jednou za měsíc při služební přípravě na střelnici. Měli jsme kurzy sebeobrany, jak se bránit jsem pak učila své spolužačky z vysoké školy a tím jsem trochu získala na atraktivitě, protože jinak mé působení za mřížemi braly spíše s despektem a s politováním, že jsem ztratila svobodu. Nejen možnosti výjezdu do zahraničí, ale hlavně svobodu názorovou. Být rebel, kritik či revolucionář, neumět se přizpůsobit státnímu normám, pravidlům nebo nerespektovat nadřazené se holt v ozbrojeném sboru nevyplácelo. Také jsem proti podpisu obdržela psací stroj Consul, balík kancelářského papíru, štos kopíráků, pásku do psacího stroje, stopky na měření času při testových metodách, záznamové archy k testům a dotaz-

níkům, už si přesně nevzpomenu, co jsme všechno používali, jen vím, že Ravenovy progresivní matrice (pozn.: psychodiagnostická metoda, která měří dílčí část intelektových schopností) byly řádně ohmatány. Také svazek klíčů a bílý plášť. Ten jsem však nenosila, protože si nás pak pletli se stravovateli. Takže civil byl naše uniforma. Vzpomínám si, jak si mě tehdejší náčelník plk. Miloslav Košulič, opravdu ostrý muž, zavolaal na pohovor a zakázal mi nosit růžový kalhotový kostýmek. Dbala jsem na to, abych neměla krátké sukně, výstřih, to mi připadalo logické v prostředí sexuálně frustrovaných klientů, nicméně nechápala jsem, proč „ne“ dostaly kalhoty: prý proto, že zdůrazňují moje pozadí. Od té doby růžový kostým do práce nesměl. Stejně jsem se neubránila hodnoticím pohledům ze strany kolegů a zejména odsouzených. Nastoupila jsem ve 24 letech, snažila se být milá, empatická, naslouchající, a tak fungovaly

sympatie i přenos (pozn.: přenos je psychoanalytický fenomén, který je popisován jako přeměrování pocitů a přání, zvláště těch nevědomých, směrem k novému objektu). O zamilovaná psanička bez podpisu i s podpisem nebyla nouze.”

DOMŮ JSEM CHODILA SE ZVLÁŠTNÍM ODĚREM

„Začínala jsem v dřevěném baráčku, který byl rozdělen na dvě poloviny. V jedné části byly ložnice, umývárna a WC pro odsouzené v přijímacím oddělení, ve druhé části pak kanceláře vychovatele, pedagoga a psychologa. Na WC jsme chodili do druhé, menší budovy, kde byla i místnost, v níž probíhalo jednání přijímací a zařazovací komise. Naše fyziologické potřeby tak byly pod přímou kontrolou strážného na věži, která se tyčila v rohu hned nad budovou. Umýt si ruce a natočit si vodu na čaj nebo na kafe jsme

chodili do umývárny na ubytovnu vězňů. Domů jsem pak chodila se zvláštním oděrem, který nepřebil žádný parfém ani tělový deodorant z Tuzexu. Všichni jsme páchli jako odsouzení: naftalínem a globinem. To byl černý krém, kterým si vězni leštili bagančata (pozn.: pevné pracovní celokožené kotníkové boty). Když dostavěli ve věznici nové panelové ubytovny, dostali specialisty, tak se říkalo psychologům a pedagogům, krásné, velké, prosvětlené kanceláře, kde jsem mohla provádět i skupinové poradenství, neboť se tam do kruhu vešlo bez problému 12 odsouzených. Horší to bylo s vybavením. Ze skladu vytáhli starý, dosud nepotřebný nábytek, oprýskaný, nicméně funkční. Na výrobním oddělení mi všechny starší skříňky, poličky i trezor natřeli tmavozelenou tabulovou barvou, kterou jsem rozzářila bílou a měla jsem pocit, že mám tu nejkrásnější pracov-

Milan Kohoutek, Vavřín Matúšek a mnoho jiných... Omlouvám se, že je všechny nevyjmenuji. Zmínit musím ale svou nejbližší kolegyni Zorku Přibylou, která nastoupila záhy, neboť Růženka Daševská podlehl plicní embolii a Jana Čapčová se zamilovala do ženatého kolegy, což byl tehdy důvod k propuštění z morálních důvodů. Hned v roce 1981 jsem také dostala úžasnou příležitost účastnit se pětiletého sebezkušenostního výcviku pod vedením doc. Jana Kožnara, doc. Soni Hermochové, PhDr. Míly Urbanové a PhDr. Františka Petra, který měl v té době psychology na starosti. Díky tomuto výcviku jsem osobnostně dospěla a psychologicky dozrála. Mělo to však další efekt, chtěla jsem s nadšením sobě vlastním získané dovednosti předávat dál. Takže jsem se pustila nejen do skupinové práce s vězni, ale také s kolegy. Zorganizovali jsme výcvik

občanský zaměstnanec, poté jsem se s vězeňskou službou definitivně rozloučila. S pocitem, že to nebylo lehké, ale že to za ty nervy stálo. Někteří kolegové se stali mými blízkými přáteli a s nimi se stýkám stále."

NĚKTERÉ ZMĚNY NEBYLY JEDNODUCHÉ

„V každém období jsem si našla to, co mě bavilo, co mě pracovní uspokojovalo, co mě dokázalo posouvat dál a pomáhalo ubránit se syndromu vyhoření. Museli jsme střilet ze služebních zbraní, dobrá tedy, vzala jsem to jako trénink koncentrace a sebeovládání a začala jezdit na přebory. Dokonce jsem nějaký pohár i diplomy přivezla. Některé změny ale nebyly jednoduché. Začínala jsem s odsouzenými v I. NVS (pozn.: dříve se odsouzení zařazovali do tří „nápravné výchov-

nu v celém sboru. Kousek koberce, dvě křesílka, na zeď obraz prezidenta a luxusní pracovní prostředí bylo na světě. Proti minikumbálku s jedním stolem, židlí a plechovou skříňkou prostě přepych. A také jsem tam konečně měla umyvadlo s tečnou studenou i teplou vodou."

V PRŮBĚHU KARIÉRY JSEM MĚLA ŠTĚSTÍ NA LIDI I PŘÍLEŽITOSTI

„Uvědomuji si, že jsem měla v průběhu své kariéry obrovské štěstí na lidi i příležitosti. Ve vězeňství již tehdy pracovali úžasní psychologové jako Kamila Meclová, Jiří Mezník, Jan Sochůrek, Draha Nováková,

sociálních dovedností se zaměstnanci věznic, výcvik na zvládání agresivity, výcvik jak se vypořádat se zátěží a stresem. Dle pozitivní odezvy účastníků se domnívám, že tato snaha nebyla marná. Práce s personálem, a to nejen posuzování osobnosti uchazečů o službu, mě bavila čím dál více. Poradenství, výuka, výcvik, podpora. Takže jsem po 17 letech práce na oddělení výkonu trestu skončila na oddělení personálním a následně jsem si vyzkoušela i práci manažerskou v roli vedoucí personálního oddělení, služební zástupkyně ředitele karvinské věznice a vrchní ředitelky kabinetu generálního ředitele. Po 31 letech ve služebním poměru jsem pracovala ještě osm měsíců u VS ČR jako

ných skupin"). Jednalo se většinou o prvotrestané, neplatiče výživného, absentéry, viníky dopravních nehod... Se změnou profilace věznic se změnilo obsazení nejen početně, ale i složením. Počet 350 odsouzených se navýšil na 1 200, převážná většina byla recidivisté, vrazi, protřelí podvodníci, násilníci, zkušené manipulanti, sexuální devianti, nezdrženliví jedinci s pestrým obrazem poruch osobnosti, závislí na alkoholu i tvrdých drogách... Výjimečná nebyla ani krutá šikana, zneužívání fyzicky i mentálně slabších jedinců na ubytovnách, kde bylo umístěno a volně se pohybovalo cca 70 odsouzených. Měnila se i nařízená priorita práce s nimi. Důraz na pracovní výchovu vystřídal

euforie ze sociálně-psychologického poradenství, následně byl akcentován pořádek a kázeň, naštěstí v dalším období zvítězil diferencovaný přístup a specializované zacházení. Přibývalo administrativy, mnoho dalších povinností, psycholog se stal členem všech možných komisí, čas mu zabíral nespočet jednání a porad. Přesto se dalo tvořit i budovat, jen na všechny vězně se nedostalo stejně. Čas se věnoval hlavně motivovaným, a také těm selhávajícím. Také se však díky počítačům některé činnosti zjednodušily. Psaní i archivování zpráv, počítačové programy nahradily šablony a počítání zaškrtnutých odpovědí na záznamových arších. Testování schopností a mapování vlastností doplnila analýza rizik."

Pracovní atmosféra byla vždy klíčem ke spokojenosti. Vždy jsem silně vnímala i prožívala pracovní klima, atmosféru a sdílené hodnoty. Zaměření a přístup vedení věznice. Od toho se odvíjely vztahy mezi lidmi, entuziasmus nebo otrávenost. Mé motto bylo: „Respektovat a být respektován“. Vyplácelo se mi budovat vztahy založené na důvěře a úctě – znát a umět, pak šlo všechno mnohem snáz. Využívám této příležitosti a děkuji těm, kteří mi věřili a dali mi šanci poznat vlastní možnosti i meze. Jsou to zejména JUDr. Ladislav Mička (pozn.: ředitel Věznice Heřmanice v letech 1990–2006) a PhDr. Luděk Kula (pozn.: generální ředitel Vězeňské služby ČR v letech 2005–2010).

PhDr. Radomíra Dlouhá

se narodila 3. srpna 1955 v Ostravě. Po ukončení studia na střední zdravotnické škole, obor dětská sestra, pracovala jeden rok jako dětská sestra na ortopedické ambulanci, poté absolvovala studium jednooborové psychologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (1975–1979). Po ukončení vysokoškolského studia nastoupila jako absolventka 1. srpna 1979 k Vězeňské službě ČR (dříve Sboru nápravné výchovy), kde působila až do 30. dubna 2011. Zastávala různé funkce a dá se říct, že „čím vším byla, tím byla ráda a v práci to bylo znát".

Začínala jako psychologka ve Věznici Heřmanice, kde později pracovala také na pozici personalista, vedoucí personálního oddělení, pověřený orgán VS ČR a tisková mluvčí (1. 8. 1979 – 31. 10. 2005). Ve Věznici Karviná vykonávala funkci služebního zástupce ředitele věznice (1. 11. 2005 – 30. 6. 2008), následovalo působení na Generálním ředitelství VS ČR v Praze ve funkci

vrchní ředitelka kabinetu generálního ředitele VS ČR a později zástupce ředitele personálního odboru (1. 7. 2008 – 31. 12. 2010). Před odchodem do důchodu působila krátce jako psychologka ve Věznici a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava (1. 1. 2011 – 30. 4. 2011). Po odchodu od VS ČR pracovala jako psychologka a specialista pro výživu a suplementaci. Aktivní je i v současnosti – příležitostně se věnuje přednáškové

činnosti, nutričnímu poradenství a svým zájmům a lidem, které má ráda. Je vdaná, má dva dospělé syny.

Publikační činnost

Jméno PhDr. Radomíra Dlouhá najdete v řadě sborníků z konferencí a seminářů zaměřených na penitenciární problematiku. Často také přispívala do časopisu České vězeňství.

POČÁTKY

ROMAN JOHN

VĚZEŇSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Počátky školního vzdělávání trestanců sahají v českých zemích do poloviny 19. století. Mladí delikventi ve věku 14 až 21 let a negramotní do 35 let věku se ho účastnili povinně. Vyučováni byly předměty obecné školy, doplněné o kreslení, hudbu a národní hospodářství.

Ještě několik let po skončení druhé světové války zajišťovali výchovné a vzdělávací působení na odsouzené ústavní učitelé a duchovní. To se změnilo po únoru 1948, na vězně se působilo prostřednictvím politických a odborných přednášek, na kterých se vedle osvětových instruktorů podíleli i velitelé věznic, prokurátoři a funkcionáři KSČ. V průběhu 60. let se vzdělávání stává opět nedílnou součástí programů zacházení, řečeno současnou terminologií. V jednotlivých nápravně pracovních táborech jsou zřizovány školy pro doplnění základních školních znalostí, popřípadě školy pro negramotné.

Koncem 70. a začátkem 80. let 20. století pociťovaly podniky zaměstnávající nejvíce odsouzených stále častěji nedostatek kvalifikovaných pracovníků, a tak nastávala doba pro radikálnější řešení. Navíc stále neexistovala řádná školská instituce, která by v souladu s obecně platnými normami poskytla odsouzeným vzdělání podložené vydáním vysvědčení. V resortu školství vznikla pracovní komise k zavedení nového způsobu vzdělávání v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody. Z jednání komise vyplynul návrh na zřízení středního odborného učiliště a zvláštního odborného učiliště v rámci Sboru nápravné výchovy,

které by umožnilo odsouzeným získání odborné kvalifikace. To ale vyžadovalo vyřešit některé otázky legislativního a organizačního rázu jako začlenění středního odborného učiliště do struktury škol.

POČÁTKY ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Po meziresortních jednáních vydalo dne 1. 7. 1983 ministerstvo školství ČSR rozhodnutí o zařazení Středního odborného učiliště SNV do sítě školských zařízení. Možnost získat výuční list dostali i muži z nejtěžší nápravně výchovné skupiny ve Valdici, kde bylo ŠVS prozatím začleněno pod civilní SOU strojírenské v Jičíně.

Vytvořením Středního odborného učiliště, učiliště a odborného učiliště SNV ČSR vznikl systém odborného vzdělávání odsouzených, který přetrval s určitými změnami do současnosti. Rok 1992 přinesl přejmenování školy respektive její nové zřízení pod názvem Střední odborné učiliště Praha. O čtyři roky později bylo SOU zařazeno do sítě škol České republiky. Od roku 2007 je v důsledku nařízení ministra spravedlnosti samostatnou organizační jednotkou v rámci Vězeňské služby České republiky.

Tolik k historii. Během 35 let prošlo ŠVS Valdice 7 200 odsouzených, ať již učebním oborem, maturitním studiem nebo kurzy. ŠVS, především díky lidem, kteří zde pracovali a pracují, nikdy nezůstalo přešlapovat na místě. Však i jejich heslem je Změň něco, když můžeš. Neustále se posouvá, zlepšuje prostředí školy i dílen. Velkou výhodou je, že studenti bydlí přímo v prostorách ŠVS. Tak i ve svém volném čase mají přístup k PC, kde si mohou prohlubovat znalosti pomocí řady výukových programů. ŠVS je již nedílnou součástí věznice, i když oproti jejím 161 letům je teprve na prahu dospělosti.

Vedoucí SVŠ Valdice **Zdeněk Bartoš** říká:

PROSPĚCHOVÉ STIPENDIUM EVA FRANCOVÁ

BY POMOHLA K VĚTŠÍMU ZÁJMU O STUDIUM

**DALO BY SE ŘÍCI,
JAK SE OD SVÉHO VZNIKU
VALDICKÉ ŠVS PROMĚNILA?**

Do roku 2007 jsme byli organizačně i personálně začleněni pod věznici, od roku 2007 jsme samostatná jednotka – tedy Střední odborné učiliště Praha a personálně již nejsme zařazeni pod věznici. Co se nezměnilo, je, že od začátku vyučujeme kovoobráběcí obory. Ke změnám v nabídce vzdělávacích aktivit dochází u kurzů, jejichž náplň souvisí s tím, jak se mění společnost a co právě vyžaduje.

ZMĚNIL SE NĚJAK RAPIDNĚ POČET UČITELŮ?

První rok byli jen dva učitelé a šest externích pedagogických pracovníků, ale poté bylo v průměru pět učitelů a mistrů odborného výcviku.

JAKÁ BYLA TVÁ CESTA K FUNKCI VEDOUcíHO ŠVS?

Nastupoval jsem v roce 1986 jako učitel, v té době ještě do uniformy. Tu jsem svlékl v roce 2000. Od roku 1994 jsem ve funkci vedoucího, tedy teprve 24 let.

DNES SE ŠVS NACHÁZÍ NA ÚBYTOVNĚ B.

JE V TĚCHTO PROSTORÁCH PO CELOU DOBU?

Ano, zázemí a prostory pro teoretickou výuku jsou, s tím, že po roce 1989 jsme se stěhovali o dvě patra výš. Když se po amnestii vyprázdnila věznice, tak jsme z cel udělali učebny, kanceláře a zázemí. Zároveň se přestěhovaly dílny, které byly původně v suterénu ubytovny B a v tehdejší budově brusírny skla, do samostatné budovy. Teorie a praxe probíhá tedy odděleně, než se rozšíříme někam dál.

VNÍMÁŠ NĚJAK ROZDÍL V CHOVÁNÍ VĚZŇŮ?

Když pomenu období krátce po roce 1989, nedá se říci, že by se nějak významně proměňovalo. Co se však výrazně mění, je rapidní snižování jejich zručnosti. Dřív to bylo snazší. Projevuje se to jak v praktické části, tak i v teoretické, protože o spoustě věcí nevědí. Tím, že něco neumí manuálně, tak o tom ani neumí mluvit a obtížněji si učivo osvojují.

**KDYŽ TEDY CHYBÍ ZRUČNOST, JE PRO VÁS TĚŽŠÍ
NACHYSTAT MATERIÁLY K VÝUCE TAK,
ABY UČIVO POCHOPILI?**

Musí se měnit metody, kterými se působí. Ale vzhledem k tomu, že se posunula technika, především prezentační technika, je to zábavnější, kreativnější, možná na přípravu hodiny časově náročnější, ale je tam daleko více možností.

**ODSOUZENÍ MAJÍ VÝUKU V DÍLNÁCH,
TEDY PRACUJÍ NA STROJÍCH A S NÁSTROJI.
ŘEŠILI JSTE ZA DOBU SVÉ EXISTENCE NĚJAKÝ
VÁŽNÝ ÚRAZ?**

Máme občas úrazy poranění rukou, ale naštěstí vše pouze samé drobné úrazy. Nepamatuji se, že bychom řešili něco vážného.

**ŘEŠÍTE BĚHEM STUDIA PORUŠENÍ VNITŘNÍHO
ŘÁDU ZE STRANY VĚZNĚNÝCH OSOB A JSTE
NUCENI PŘISTOUPIT TŘEBA AŽ K VYLOUČENÍ?**

Toto máme trochu rozdělené s věznicí. My máme vlastní školní řád a k jeho porušování dochází opravdu minimálně, vylučování ze studia bývá výjimečné a zpravidla je to za držení psychotropních a omamných látek, v tom jsme právě i s ohledem na bezpečnost práce na obráběcích strojích nekompromisní. A potom mohou být vyřazeni z podnětu věznice, když závažným způsobem poruší vnitřní řád věznice. I tato vyřazení jsou však ojedinělá. Stává se, že odsouzení během studia odcházejí na vlastní žádost, jsou podmíněně propuštěni nebo přeřazeni do jiného typu věznice.

Úspěšnost dokončení studia námi nabízených vzdělávacích aktivit máme přes 78%.

MĚLA JSEM MOŽNOST JIŽ NĚKOLIKRÁT BÝT U ZÁVĚREČNÝCH UČŇOVSKÝCH ZKOUŠEK. MÁM POCIT, ŽE POKUD SE STUDENT ZDÁRNĚ DOSTANE DO POSLEDNÍHO ROČNÍKU, ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY JIŽ ZVLÁDNE. JE TO TAK?

Za těch 35 let, což je téměř 600 vyučených, jich asi jen deset udělalo úspěšně zkoušky v opravných termínech.

ČÍM SI TO VYSVĚTLUJES?

BRALI BY TO JAKO SVOJE SELHÁNÍ?

Velmi často, když se jich ptáme, proč se přihlásili do školy, tak uvádějí: Abych si něco dokázal. Podle mého názoru nechtějí sami před sebou znovu zklamat, a proto se docela i učí. Mám srovnání i se školou v civilním sektoru, kam chodím jako předseda zkušební komise zkoušet, tak tam u těch 18letých kluků motivace dokončit školu je daleko menší.

A CHLUBÍ SE SVÝM RODINNÝM PŘÍSLUŠNÍKŮM PŘI NÁVŠTĚVÁCH NEBO JIM POSÍLÁJÍ KOPIE VYSVĚDČENÍ?

Téměř všichni po nás chtějí kopie svých vysvědčení a zasílají je domů, řada z nich si porovnává výsledky s dětmi a podobně, což je trochu úsměvné.

KDYŽ JSME ZMÍNILI VYSVĚDČENÍ, VÍME, ŽE Z DOKLADŮ NENÍ PATRNÉ, ŽE JE ZÍSKALI VE VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY. VŠIMLA JSEM SI, ŽE ALE NEDOSTÁVAJÍ JEN KLASICKÉ VÝUČNÍ LISTY, ALE I NĚCO NAVÍC. JE TO TAK?

Spolu s výučním listem obdrží úspěšní absolventi učebních oborů vysvědčení o závěrečné zkoušce. Navíc my vydáváme také Europass. Tento dodatek slovně popisuje to, co se ve škole naučili a v jaké profesi se mohou uplatnit. Dokument pomáhá absolventům při hledání stáží i zaměstnání, a to i v zahraničí. Dokument, který často vyžadují zaměstnavatelé v Německu a Anglii, letos žákům předalo valdicke ŠVS již potřetí. Vydává ho Národní centrum Europass (NCE), které pracuje při Národním ústavu pro vzdělávání. Vydáním těchto dokumentů pro své vyučené se zařadilo ŠVS Valdice SOU Praha 4 mezi školy, které dokument poskytují. Dokument byl vydán zdarma v českém a k tomu v anglickém jazyce.

KOLIK BYLO NEJSTARŠÍMU ABSOLVENTOVI STŘEDNÍHO UČILIŠTĚ U VÁS?

Bývaly doby, kdy byli studenti třeba i o více než 30 let starší než já, v poslední době jsou to samí mladí kluci, maximálně o pár let starší než já. Teď vážně, my nepřihlížíme k věku uchazeče, ale mohu říci, že odsouzení blížící se k věkové hranici 60 let se již do školy téměř nehlásí.

JE NĚCO, CO SE TI JEŠTĚ NEPODÁŘILO VE ŠKOLE ZREALIZOVAT, VYBUDOVAT, CO BYS CHTĚL V PŘÍŠTÍM ROCE, NEBO NEJBLIŽŠÍ DOBĚ DOSÁHNOUT?

Není to ani tak sen, ale někdy zklamání v tom, že z mého pohledu je vzdělávání ve výkonu trestu odnětí svobody jedna z těch věcí, která těm odsouzeným něco dává, co mohou a v drtivé většině i využívají venku. Vězeňská služba se může chlubit, že jejím SOU prošlo již přes 44 tisíc žáků, ale podmínky, které pro práci pedagogických pracovníků nastavuje, nejsou z mého pohledu vždy adekvátní nebo systematické. Například rozpočet celého SOU byl v roce 2004 téměř osm milionů korun, v letošním roce necelé tři miliony, a to při dvojnásobném počtu žáků zařazených do učebních oborů. Další věcí je motivace žáků – během studia nedostávají žádné kapesné a dost často od nich slyším: Já bych do školy šel, ale přece po mě nemůžete chtít, abych si dva roky nekoupil kafe nebo cigarety. A jdou radši pracovat. Což je v pořádku, ale vzdělávání je též důležité. Už dlouho se mluví o prospěchovém kapesném. Kdysi bylo, od roku 1984 cca do roku 1991 a bylo pro žáky velkou motivací. Zákon přitom říká, že vzdělávání je postaveno na roveň zaměstnávání. Pokud by se tyto dvě věci upravily, ke vzdělávání by se hlásilo více vězňů a mělo by větší efektivitu.

ÚSPĚCH PSOVODŮ VS ČR

NA SLOVENSKU

JOSEF ŠESTÁK

Sbor Vězeňské a justiční stráže Slovenské republiky pořádal v termínu 15. – 18. října 2018 Mistrovství sboru vězeňské a justiční stráže ve speciální služební kynologii. Mistrovství se účastnili psovodi šesti ozbrojených sborů ze tří partnerských zemí, a to Maďarska, České republiky a domácí Slovenské republiky. Soutěžilo se v šesti disciplínách: poslušnost, vozidla, místnosti, zavazadla, balíky, korespondence.

Vězeňskou službu ČR na tomto mistrovství reprezentoval Miroslav Dajč se služebním psem Bakarem z Věznice Rýnovice a Judita Klarnerová se služebním psem Barneyem z Věznice Kynšperk nad Ohří. Umístili se na těchto místech:

ppor. Miroslav Dajč	2. místo pachové práce
ppor. Miroslav Dajč	3. místo celkové pořadí
prap. Judita Klarnerová	3. místo poslušnost

Reprezentace VS ČR obsadila v soutěži družstev 2. místo. Psovodi předvedli vysokou profesionální připravenost jak sebe samotných, tak svých čtyřnohých svěřenců. To svědčí nejen o připravenosti na podobná mezinárodní klání, ale rovněž pro přímý výkon služby.

CHYSTÁ SE TROJICE

NOVÝCH NORSKÝCH PROGRAMŮ

Projekt za bezmála 40 miliónů korun, jehož cílem je aplikovat do českého vězeňství trojici nových programů zacházení, které se osvědčily v Norsku, chystá pro zbytek programového období 2014 až 2021 Vězeňská služba ČR. Tyto programy počítají se zapojením odsouzených do speciálních aktivit motivačního programu, dále s vývojem a implementací tří nových zdravotních intervencí pro pacienty s adiktologickou poruchou s různými potřebami jako je substituční léčba, soudně nařízené ochranné léčení a doléčování, a konečně se zavedením programu pro podporu rodiny a práv dítěte vězněného rodiče.

HANA BOTKOVÁ

V současné době již česká a norská strana podepsaly úvodní dokumenta připravuje se programová dohoda obou stran. Ve dnech 10. až 12. září 2018 se uskutečnilo jednání u kulatého stolu s norským partnerem, při kterém se konkretizovaly formy spolupráce a aktivity projektu. V rámci těchto jednání absolvovali norští kolegové mimo jiné návštěvu tzv. Otevřené věznice v Jiřicích. Jednání nad aktivitami projektu se konala také v prostorách Vazební věznice Praha-Pankrác, kterou si mohla návštěva z Norska důkladně prohlédnout. Celý program byl pak zakončen shrnutím výsledků v rámci slavnostního zakončení na ministerstvu spravedlnosti.

NÁBOR

VALENTINA PROKOPOVÁ

ZAMĚSTNANCŮ A PŘÍSLUŠNÍKŮ

VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR

Vězeňská služba České republiky se jako každý jiný bezpečnostní sbor potýká s problémem obsazování služebních a pracovních míst. Neodmyslitelnou činností, jak získat nové zaměstnance a přijmout do služebního poměru příslušníka vězeňské služby, jsou náborové kampaně, které si zabezpečují organizační jednotky vlastními silami a prostředky. Kromě toho se provádí i centrální náborová kampaň, kterou zabezpečuje personální odbor generálního ředitelství sboru.

Vězeňská služba ČR spolupracuje při hledání vhodných uchazečů o práci nebo službu ve sboru s různými organizacemi a agenturami. Cílem této spolupráce je nejen najít vhodné zaměstnance, ale zejména propojit organizační jednotky s uchazeči o práci a vytvořit náborovou kampaň i v oblastech, kde ideální kandidáti práci hledají nejčastěji, a tím celkově zefektivnit nábor. Vězeňská služba ČR proto zahájila spolupráci se společností LMC, s. r. o., která má s touto problematikou dobré zkušenosti. Spolu s touto firmou byla vyprojektována náborová kampaň pro volné pozice u vězeňské služby, a to všude tam, kde je nejvíce volných služebních a pracovních míst a kde ideální kandidáti práci hledají. Kampaň spočívá zejména v cílené inzerci prostřednictvím portálů www.jobs.cz, www.prace.cz a www.pracezarohem.cz. Byly propojeny nové vytvořené

kariérní stránky Vězeňské služby ČR přímo se systémem Teamio, ve kterém se náborový proces zpracovává. Náborová kampaň byla zahájena v polovině srpna 2018 pro organizační jednotky, kde je dlouhodobě největší počet neobsazených služebních a pracovních míst, a to Vazební věznice Praha-Pankrác, Vazební věznice Praha-Ruzyně, Věznice Jiřice a Věznice Valdice. Na konci srpna 2018 byli do tohoto procesu zapojeni všichni pověřeni personálisté v rámci všech organizačních jednotek. Nejvíce inzerovanými pozicemi jsou neobsazená služební místa strážných a dozorců, z pracovních míst je nedostatek zejména vychovatelů, psychologů a lékařů.

Statistika příchody a odchody k 1.11.2018

k datu	přijetí do služebního poměru celkem	skončení služebního poměru celkem	vznik pracovního poměru celkem	skončení pracovního poměru celkem	přijetí do služebního poměru vždy k 1.11.	počet	Přijetí do pracovního poměru vždy k 1.11.	počet
31.12.2015	495	329	443	331	01.11.2015	437	01.11.2015	394
31.12.2016	432	391	443	432	01.11.2016	393	01.11.2016	417
31.12.2017	409	355	593	467	01.11.2017	360	01.11.2017	552
01.11.2018	545	305	602	411	01.11.2018	545	01.11.2018	602

NÁBOROVÝ PŘÍSPĚVEK

Významným nástrojem aktuální náborové kampaně je finanční příspěvek pro uchazeče, který byl zaveden od ledna letošního roku. Ve vězeňské službě se náborový příspěvek poskytuje příslušníkům vazební věznice, věznice či ústavu pro výkon zabezpečovací detence, pokud neobsazenost systemizovaných služebních míst přesáhne osm procent. Příspěvek se poskytuje příslušníkům v dané organizační jednotce i v každém dalším čtvrtletí, pokud neobsazenost systemizovaných služebních míst neklesne pod čtyři procenta. Pro pražské vazební věznice a Věznici Valdice činí nyní náborový příspěvek 150 000 Kč, pro ostatní věznice a vazební věznice je to 100 000 Kč. Náborový příspěvek může být přiznán příslušníkovi, kterému uplynula zkušební doba, jeho služební poměr trvá méně než rok a příslušník s jeho přiznáním souhlasí. Praxe ukázala, že náborový příspěvek je efektivním motivačním faktorem, který přijímání nových příslušníků do vězeňské služby účinně posiluje. K 1. listopadu 2018

byl náborový příspěvek vyplacen sedmi desítkám příslušníků, a dalším 220 příslušníkům byl dán příslib k jeho přiznání, pokud budou souhlasit s jeho vyplacením po uplynutí zkušební doby.

NÁBOROVÁ KAMPAŇ NA DNECH NATO 2018

Pro svou letošní účast na Dnech NATO se vězeňská služba rozhodla uspořádat netradiční náborovou kampaň přímo mezi návštěvníky přehlídky. Kampaň vycházela z předpokladu, že mezi návštěvníky Dnů NATO bude mnoho potenciálních uchazečů o práci v ozbrojeném sboru, a proto byla náborová akce připravena se záměrem tyto zájemce nejen vytipovat a vyhledat, ale přímo oslovit a v případě projeveného zájmu dále informovat a personálně podchytit. Pro účely této akce byla vytvořena série náborových letáků, cílených na různé profese ve vězeňské službě, a dále trička s náborovými hesly a slogany, ve kterých dobrovolníci z různých odborů generálního ředitelství

prováděli nábor přímo v řadách návštěvníků přehlídky a bezpochyby budili náležitou pozornost. Pro vytipované uchazeče i další zájemce zde byl k dispozici personální náborový stánek, kde byli personálisté připraveni zodpovědět případné dotazy a uchazeče dále zpracovat. Zájemci o práci u vězeňské služby si odnášeli kontakty na jednotlivá personální pracoviště nebo nechávali své kontakty za účelem oslovení ze strany personalistů z jednotlivých organizačních jednotek.

PÉČE O ZAMĚSTNANCE

Práce v prostředí věznic je psychicky velmi náročná, proto je nedílnou součástí personální politiky Vězeňské služby ČR kvalitní péče o zaměstnance, a to jak o ty současné, tak o bývalé. Každý zaměstnanec, ale i rodinný příslušník má možnost využít během roku široké nabídky kulturních i sportovních akcí, rodinnou rekreaci v zotavovacích a rekreačních zařízeních VS ČR v zotavovně Praha Na Květnici, zotavovně Přední Labská a zotavovně

Pracov. Řada zaměstnanců se věnuje ve svém volném čase sportovnímu vyžití. Svou kondici mohou zaměstnanci udržovat ve vybavených posilovnách ve věznicích, případně i v tělocvičnách. Své sportovní výkony někteří porovnávají ve fotbalových a hokejových turnajích, v nohejbale, odbíjené a v dalších kláních pořádaných mezi věznicemi. Příslušníci vězeňské služby se každoročně účastní i resortních střeleckých soutěží.

Další oblastí péče o zaměstnance jsou akce organizované pro rodiny s dětmi. Pravidelně se konají dny dětí, mikulášské besídky, akce u příležitosti Dne českého vězeňství i předvánoční společná setkání s bývalými i stávajícími zaměstnanci Vězeňské služby ČR. Významným bonusem pro všechny zaměstnance a příslušníky je možnost ubytování v ubytovnách vězeňské služby a využití závodního stravování.

Kolektivní smlouvou je občanským zaměstnancům stanovena možnost čerpat během roku pět dní indispozičního volna. Zaměstnanci mohou

čerpat finanční příspěvky z Fondu kulturních a sociálních potřeb na tuzemskou a zahraniční rekreaci, penzijní připojištění, kulturu a sport, rehabilitaci, vitamínové balíčky, příspěvek na stravování a jiné. Z fondu jsou hrazeny dary k životním i pracovním jubileím,

dále jsou poskytovány bezúročné půjčky na bytové účely.

Neodmyslitelným prvkem péče o zaměstnance ze strany vedení Vězeňské služby ČR je zlepšování pracovních podmínek, a to například možností úpravy pracovní doby zaměstnanců, což přispívá k harmonizaci rodinného a pracovního života a pracovního prostředí. Trvalé úsilí se věnuje navyšování mzdových prostředků či zlepšování kvality výstroje a pracovního prostředí.

SLUŽEBNÍ POMĚR

DRŽTE S NÁMI BASU!

MÁŠ NA TO?

- být příslušníkem Vězeňské služby České republiky
- sloužit k ochraně společnosti
- působit výchovně na vězněné osoby
- zajišťovat bezpečnost a pořádek v budovách soudů
- pracovat v prostředí pro veřejnost neznámém

CO ZA TO?

- možnost náborového příspěvku v rozsahu 100 000 až 150 000 Kč
- 6 týdnů dovolené
- příspěvky na stravování, rekreaci, bezúročné půjčky
- možnost ubytování v ubytovnách VS ČR
- zvláštní příplatek za službu ve ztížených podmínkách
- po odsouzení letech nárok na každoroční ozdravný pobyt a výsluhový příspěvek

POJĎ NA TO!

email: nabor@grvs.justice.cz
tel.: +420 244 024 771
mob.: +420 722 072 242

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ PRO RODINNÉ PŘÍSLUŠNÍKY

V některých věznicích je pravidelně pořádán Den otevřených dveří pro rodinné příslušníky zaměstnanců. Cílem je seznámení s prostředím, ve kterém jejich blízcí pracují. Navštěvníci za odborného výkladu se mohou podívat do prostorů věznice a jsou zde seznámeni i se systémem vězeňství. Z prohlídky odcházejí obvykle plni dojmů a s představou o tom, v jakém prostředí pracují jejich rodinní příslušníci a jak psychicky náročnou práci vykonávají.

VZDĚLÁVÁNÍ

Zaměstnanci mají také možnost absolvovat různé výukové, vzdělávací, jazykové a sebevzdělávací kurzy pořádané Akademií Vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem či dalšími vzdělávacími agenturami. Vzdělávání v oblasti výchovy k lidským právům a rovným příležitostem žen a mužů se ve Vězeňské službě ČR realizuje u všech nově přijatých zaměstnanců formou kurzu základní odborné přípravy pro příslušníky a formou nástupního kurzu, který je určen pro občanské zaměstnance. Počet absolventů základní odborné přípravy všech typů a nástupního školení je za rok 2018 prozatím 909.

NECÍTÍTE SE NA SLUŽEBNÍ POMĚR?

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA VÍTÁ ODBORNÍKY NEJRŮZNĚJŠÍCH PROFESÍ:
PEDAGOGY A VYCHOVATELE, ZDRAVOTNÍKY A LÉKAŘE, PERSONALISTY,
LOGISTIKY, TECHNIKY, INFORMATIKY...

MÁŠ NA TO?

- být civilním zaměstnancem Vězeňské služby České republiky
- působit výchovně na vězněné osoby
- uplatnit svou dovednost a umění při práci pro společnost
- pracovat v prostředí pro veřejnost neznámém
- v nejrůznějších oblastech: zdravotnictví, IT, ekonomiky, logistiky, personalistiky ...

CO ZA TO?

- 5 – 6 týdnů dovolené
- 5 dnů indispozičního volna
- příspěvky na stravování, rekreaci, bezúročné půjčky
- možnost ubytování v ubytovnách VS ČR
- zvláštní příplatek za službu/práci ve ztížených podmínkách

POJĎ NA TO!

email: nabor@grvs.justice.cz
tel.: +420 244 024 771
mob.: +420 722 072 242

KDE SE DOZVĚDĚT VÍCE

O ČESKÉM VĚZEŇSTVÍ

JAKUB DRÁPAL
LUBOŠ SVOBODA

další ročník Letní školy vězeňství

Co byste dělali, kdybyste se chtěli dozvědět více informací o českém vězeňství? Problematika penologie, penitenciaristiky, penitenciární péče a prizonizace je v České republice takovým malým tabu. Učebnice dostupné v Česku skýtají určitý přehled, ale nikoli detailní. Skupina právníků, psychologů a studentů dalších příbuzných oborů (ale i ekonomie či informatiky) z Prahy, Brna a Olomouce se rozhodla strávit poslední červnový víkend v univerzitních škavnách na dalším ročníku Letní školy vězeňství.

Cílem druhého ročníku Letní školy vězeňství 2018 bylo ukázat nastupující odborné veřejnosti, že práce a zkušenosti odborných zaměstnanců, specialistů výrazně kvalitativně ovlivňuje snižování rizik u odsouzených, že intervenční programy a terapeutické zacházení jsou tou správnou cestou účelného snižování již zmíněných společenských rizik a tím tedy i zvýšení šancí k úspěšnému návratu do standardní společnosti. Kapacita programů, s ohledem na zmíněné personální limity, v současné době nepokrývá potřebu a poptávku. Stále je něco nového a objevného pro nezasečené, ukazuje se důležitost pootevřených dveří, tedy umožnit široké společnosti širší informovanost o problematice českého vězeňství.

Čtyři dny poslouchali účastníci letní školy na Právnické fakultě Univerzity Karlovy představitelé nejrozličnějších profesí a diskutovali s nimi v průběhu přednášek i večer na pivo. Jeden, závěrečný den pak strávili, za výrazně nadstandardních podmínek, prohlídkou ostrovské věznice a diskuzemi s příslušníky i zaměstnanci.

Zastoupení přednášejících bylo ještě pestřejší než složení studentů. Přednášeli zde zaměstnanci vězeňské služby, například Michal Petras, Václav Jiříčka a Pavel Kočnar, kteří mluvili o práci s riziky a potřebami vězňů, o diagnostickém nástroji SARPO, o postavení a pravomocích psychologů ve vězeňství a o práci, radostech a starostech vězeňských kaplanů. Byli zde i zástupci akademické obce, například Alena Lochmannová přednášela o (druhém) životě vězňů, zatímco Lukáš Dirgáz ministerstva sprave-

dlnosti představil projekt Otevřené věznice, kdežto ústavní soudkyně Kateřina Šimáčková se zamyslela nad problematikou lidské důstojnosti ve vězení. Místopředseda Okresního soudu v Táboře Ondřej Kubů studentům vysvětlil, jak uvažuje při ukládání trestů, zejména pak těch nepodmíněných. Milan Svoboda z Kanceláře Veřejné ochránky práv studentům popsal současný stav zabezpečovací detence.

Další hosté tak představili, jak se pracuje (či někdy i z různých důvodů dostatečně nepracuje) na reintegraci osob od výkonu trestu po delší dobu po jejich propuštění. Akademickou perspektivu propojenou s praxí představila Tereza Raszková z Univerzity Hradec Králové, která pracuje také ve Věznici Pardubice, práci Probační a mediační služby pak představila její ředitelka Andrea Matoušková. O každodennosti pomoci po propuštění a o programech, které jsou k dispozici, mluvi-

la Zuzana Stancová z Centra sociálních služeb Praha a sociální kurátor v Praze 1 Pavel Pěnkava.

NA ZÁVĚR TROCHU PRAXE

Po skončení teoretické části letní školy se studenti vydali konfrontovat získané znalosti s praxí do ostrovské věznice. Ve čtvrtek 28. června 2018 přivítal skupinu studentů

osobně ředitel Věznice Ostrov Pavel Zange. Od předchozího ročníku letní školy prošla věznice několika pozitivními změnami. Rozšířila se nabídka střednědobých motivačních programů jako možnost intervence do oblasti snižování rizik recidivy a užívání návykových látek, vznikl další specializovaný oddíl výkonu trestu pro odsouzené s poruchou duševní a poruchou chování, pro práci s rizikem násilí v anamnéze. Po krátkém seznámení s průběhem běžného dne ve věznici se účastníci

rozdělili do čtyř skupin a již mohli vstoupit přímo do prostor výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Ostrov. Praktickou část zahájili tedy standardní bezpečnostní prohlídkou při vstupu a praktická část mohla začít. Organizátoři velmi dobře uplatnili zkušenosti minulého roku, a tak byl další ročník detailně zpracován k dokonalosti. Podařilo se zvládnout všechny stanovené cíle a seznámit přítomné s naplňováním účelu výkonu trestu odnětí svobody ve standardních kolektivech odsouzených i ve specializovaných oddílech, kde je uplatňován speciální program komunitně terapeutického zacházení s odsouzenými s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek a nově realizován výše již zmíněný program zaměřený na násilí a impulsivitu u odsouzených s poruchou duševní a poruchou chování. Nově mohli studenti nahlédnout i do práce s odsouzenými ve výstupním oddíle, kde se intenzivně připravují odsouzení k propuštění.

BEZPEČNOST PŘEDEVŠÍM

Také letos zaujalo zajímavé téma vnější a vnitřní bezpečnosti, které i s praktickou ukázkou vedl vedoucí oddělení vězeňské stráže Marek Oravský. Účastníci měli možnost projít celým procesem výkonu trestu odnětí svobody, podělit se o zkušenosti s pracovníky vězni-

problematika pracovního uplatnění a sociálního zabezpečení a podobně. Do výkonu trestu přichází stále více osob, které čelí závislostem na návykových látkách, včetně alkoholu nebo patologického hráčství. Zátěž pro personál věznic je nárůst duálních diagnóz a zvýšený počet osob s vážnými psychologickými a psychiatrickými diagnózami. Tyto skutečnosti by bezpochyby byly velmi zajímavé i pro studenty psychologie.

Ve Věznici Ostrov je zaměstnáno přibližně 60 % odsouzených z aktuálně 1029 vězněných osob ve věznici, což studenty zaujalo. Pracovníci ostrovské věznice se studenty diskutovali i odvrácenou stránku vysoké zaměstnanosti, kterou jsou mimo jiné snahy odsouzených pře-

Také letos nebyl prostor si po celou dobu oddechnout v průběhu velmi náročného dne, který začal v pět hodin ráno na Wilsonově nádraží v Praze nástupem do vlaku. Byl to den plný různých setkání, sdílení, poznatků a podnětů. Opět nám chyběl jen ten čas, aby bylo možné vše si v klidu zpracovat. Pro všechny přítomné byl i tento velmi úspěšný ročník zakončen opět setkáním s ředitelem věznice, který den uzavřel předáním pamětních listů i drobných dáreků, kterými byly výrobky odsouzených. Nadějná slova, která pronesl ředitel Zange v závěru, že snad tradice Letní školy vězeňství bude pokračovat, byla příjemným završením pro ty, kteří za pár let budou třeba o vězeňství rozhodovat. Pak už jen zbývalo honem rychle na vlak zpátky do Prahy. Děkuje, Ostrováci!

ce v různých pozicích. Setkali se s vychovateli a dozorci, dále také se sociálními pracovníky, speciálními pedagogy-etopedy a s psychology. Účastníci Letní školy vězeňství se během návštěvy věznice dozvěděli řadu informací, o kterých širší veřejnost možná nemá ani tušení. Překvapivý byl pro nás trvalý nedostatek personálu a prostor pro práci s odsouzenými, zvláště pak ve standardním výkonu trestu. Nabídka aktivit je přitom velmi široká, ať už je to finanční a dluhové poradenství,

nášet do věznice nedovolené předměty a návykové látky. Účastníci Letní školy vězeňství měli v průběhu dne možnost poobědvat spolu se zaměstnanci v nově rekonstruované jídelně zaměstnanců; zejména organizátoři ocenili tuto změnu oproti loňskému roku. Zážitky se dopoledne sdílely velmi živě i při společném obědě. V programu se pokračovalo až do odpoledních hodin, kdy na závěr byla možnost si osobně popovídat i s odsouzenými o jejich názorech na výkon trestu.

Za tuto vysoce nadstandardní možnost seznámení se s podmínkami výkonu trestu odnětí svobody přímo ve věznici jsme vděční jak řediteli věznice Pavlu Zangemu, který akci umožnil a osobně se na ní podílel, tak i veškerému personálu, pro který to byl určitě náročnější den. Zpětná vazba účastníků letní školy ukázala, že návštěvu věznice brali jako nejpodstatnější část celé akce. Čemu Letní škola vězeňství prospěla? Věříme, že akce jako tato pomáhají ukazovat, kdo vězni doopravdy jsou a také jaký je stav českého vězeňství a kam míří. Přednášející hosté představili nejen pěknou, ale i problematickou realitu a studenty překvapili svým nadšením a determinací.

Letní škola byla organizována studentským spolkem CommonLaw Society při Právnické fakultě Univerzity Karlovy; na organizaci letošního ročníku se podíleli účastníci loňského ročníku (zejména Adéla Marešová, Barbora Malá, Martin Knytl), hlavním organizátorem byl Jakub Drápal z Právnické fakulty UK. Za ostrovskou věznici praktickou část připravoval zejména Luboš Svoboda a Vladka Rambousková.

DESETILETÍ ODDÍLU

PRO ODSOUZENÉ

ŠMUCROVÁ RADKA

S PORUCHAMI DUŠEVNÍMI A CHOVÁNÍ

V listopadu roku 2008 vzniklo v liberecké vazební věznici v rámci oddělení výkonu trestu tehdejší specializované oddělení (dnes oddíl) pro dospělé muže s poruchou duševní a poruchou chování, určené výhradně pro pachatele násilných trestných činů. Hlavním cílem existence a terapeutického zacházení s klienty tohoto oddílu je snížení rizika recidivy klienta, a v tomto smyslu tedy ochrana potenciální oběti. Znamená to zvýšení schopnosti klienta žít po propuštění samostatně a legálně v kontextu našeho společenského systému a převzetí odpovědnosti za vlastní způsob života. V tomto smyslu pracuje specializovaný oddíl v zájmu ochrany společnosti.

Intenzivní terapeutický program, který musí odsouzení umístění v tomto oddílu podstoupit, trvá 12 až maximálně 18 měsíců a skládá se především ze speciálně výchovných aktivit. Nejdůležitější součástí programu je psychoterapie zaměřená na práci s trestnou činností v kontextu životního příběhu. V českých věznicích se jednalo o první komplexní uplatnění metody tzv. terapie zaměřené na trestný čin (crime-oriented therapy), adoptované ze Švýcarska na základě přednášek a seminářů, které v roce 2007 a 2008 pro české penitenciární odborníky vedl Prof. Dr. Med. Frank Urbaniok a jeho tým z Psychiatricko-psychologické služby Vězeňské služby kantonu Curych.

Pracuje se především s využitím skupinové dynamiky a v posledním období za jasně stanovených pravidel v případě hlubších traumat je využívána i psychoterapie individuální. Z dalších speciálně výchovných aktivit je pak možné jmenovat zejména dramaterapii, copingové strategie, osobní a sociální výchovu, sociálně právní poradenství a prevenci závislostního chování. Terapeutické a vzdělávací aktivity tvoří přibližně dvě třetiny terapeutického programu, jednu třetinu pak tvoří aktivity pracovní, volnočasové a sebeobslužné. Stanovený program zacházení se u jednotlivých odsouzených příliš neliší. Každý musí týdně splnit 21 hodin povinných aktivit terapeutického programu. Odsouzení jsou ubytováni v jednom samostatném kolektivu v sedmi celách maximálně po třech na jedné ložnici. V rámci oddílu je

k dispozici kulturní místnost, terapeutická místnost, kuřárna, kuchyňka a sociální zařízení. Odsouzení dále využívají společných prostor VV Liberec - vycházkového dvora, posilovny a tělocvičny.

U vzniku tehdy specializovaného oddělení stál tým složený z psychologa, speciálního pedagoga vychovatele-terapeuta a vychovatele. V současné době je oproti počátku tým rozšířen ještě o dva vychovatele-terapeuty. Po dobu existence se na většině pozic zaměstnanci obměňovali. Na oddíle se postupně vystřídalo celkem pět vychovatelů, tři vychovatele-terapeuty a dva speciální pedagogové. Pouze na pozici psychologa působí od počátku až dodnes PhDr. Václav Jiříčka, Ph.D., který je zároveň duchovním otcem a odborným garantem oddílu. Ko-

lektiv odborných zaměstnanců získal v roce 2016 ocenění ministra spravedlnosti, kdy byl v rámci Vězeňské služby ČR vyhlášen Týmem roku 2016.

Vychovatel-terapeut Zdeněk Bořil působí na oddíle s dvouletou přestávkou (2013-2014) od samého počátku. Ve vězeňské službě pracuje již od roku 2006, a tak jsme se ho zeptali na jeho práci, kterou vykonává v tomto oddílu, a na postupný vývoj specializovaného oddílu ve Vazební věznici Liberec.

Působíte ve vězeňské službě již 12 let, co Vás k této práci přivedlo a na jakých pracovních pozicích jste působil?

Moje profesní minulost k práci ve vězeňství postupně směřovala.

Vystudoval jsem obor sociální práce na Teologické fakultě Jihočeské university v Českých Budějovicích a postupně jsem se přes práci v dětském domově a u Probační a mediační služby ČR propracoval až k pozici vychovatele ve Vazební věznici Liberec. Ihned po vzniku Specializovaného oddílu jsem přešel na pozici vychovatel-terapeut. Byl jsem takzvaně vhozen do vody a učil jsem se za pochodu. Z počátku jsem byl víc vychovatel než terapeut a snažil jsem se, a snažím se dodnes, pracovat na svém vzdělání a osobnostních předpokladech tak, aby se tento poměr změnil výrazně ve prospěch terapeuta. Troufám si říct, že se mi to daří. Začal jsem 350hodinovým psycho-sociálním výcvikem absolvovaným v dnešní Akademii VS ČR ve Stráži pod Ralskem a v současné době dokončuji pětiletý psychodynamický výcvik komunitně-skupinové psychoterapie na Pražské vysoké škole psychosociálních studií. Podmínky mám díky vstřícnosti vedení věznice zajištěny tak, že se mohu v současné době již naplno věnovat terapeutické práci v oddíle. Nepochybuji o smyslu svojí práce a její realizace ve specifických podmínkách věznice je pro mě velkou výzvou.

Vzpomínáte si, jaké byly začátky ve specializovaném oddělení? Kdo inicioval vznik tohoto oddělení a terapeutické zacházení ve vazební věznici? Kolik vás bylo a jak jste měli rozděleny činnosti? V čem to bylo odlišné od současného systému?

Začátky byly rozhodně náročné. Chyběly zkušenosti. Příliš idealistické představy se srážely s realitou vězeňského prostředí. Než se vše usadilo a konsolidovalo, trvalo několik let a postupný vývoj k ideální vyváženosti všech složek programu pokračuje kontinuálně dodnes. Těší mne, že jsem od počátku součástí tohoto projektu, jehož vznik byl iniciován požadavkem ze strany GR VS ČR. V liberecké věznici se tohoto úkolu ujal Václav Jiříčka, který zde v té době pracoval na pozici psychologa. Základní projekt vytvářel s tehdejšími speciálními pedagogy Jaroslavem Sedivým a následně jsem byl touto dvojicí přizván ke spolupráci i já a byla mi nabídnuta pozice vychovatele-terapeuta. Za tento okamžik jsem byl v průběhu let střídavě budto vděčný anebo jsem jej proklínal. Proces nabírání zkušeností měl často bolestivý průběh a provázela jej řada zklamání a pochybností. Na začátku byl záměrem ucelený program pro uzavřené skupiny odsouzených, kteří po jeho absolvování oddíl opustí a nahradí je skupiny nové. Tato

představa se poměrně brzo ukázala jako nerealizovatelná. V současné době máme komunitu složenou ze dvou přístupných terapeutických skupin, které se průběžně obměňují, což má mnoho příznivých dopadů na skupinovou dynamiku, ale od terapeutů to vyžaduje velkou dávku schopnosti improvizace a schopnost neustálého vytváření nových technik a cvičení. Práce je to tedy velmi tvůrčí.

Jak máte nyní nastaven terapeutický program? Kdo se na sestavení programu podílí? Máte nějakou oblíbenou aktivitu či část?

Terapeutický program je dnes již stabilizovaný a v posledních letech v něm dochází pouze k dílčím úpravám. Museli jsme například reagovat na zvyšující se počet odsouzených v oddíle, kteří páchali násilnou trestnou činnost až jako důsledek své závislosti na návykových látkách. Výrazně jsme tedy rozšířili aktivity směřované k prevenci závislostního chování, a za tímto účelem k nám na základě dohody o spolupráci v oblasti realizace protidrogových programů uzavřené mezi libereckou věznici a spolkem Most k naději dochází terapeutka Jana Koudelková, která je pro náš program velkým přínosem. Navíc svou osobností na sebe odsouzené navazuje i v tom smyslu, že zajišťuje přesah své práce i do období, kdy jsou naši klienti již na svobodě a kontaktují se s ní v případě, že mají obavy ze selhání, nebo pokud k selhání již došlo a svou situaci nezvládají bez pomoci odborníků.

Na všech otázkách ohledně funkčnosti a složení programu se domlouváme na pravidelných týdenních poradách nejužšího týmu, který ve vzájemné spolupráci řeší i konkrétní každodenní provozní záležitosti. Za sebe asi nemám vysloveně nějakou oblíbenou aktivitu nebo část programu. Nejvíce motivující do další práce je pro mě okamžik, kdy se podaří některému z odsouzených v programu dospět k okamžiku osobní katarze. Kdy pochopí, že není obětí okolního světa, ale že je za svou situaci plně zodpovědný a že je to jenom on, kdo na ní může něco změnit. K tomu pak přistupuje pochopení důsledků jeho dřívějšího chování. Zatímco odsouzený trpí, já se raduji, neboť vnímám, že jsme na správné cestě a že se dostáváme k rozhodující fázi terapeutického procesu.

Jedná se o odsouzené s poruchou chování a poruchou duševní. Jsou to tedy převážně lidé netolerantní, kteří mají problémy s mezilidskými vztahy, bývají agresivní atpod. Máte nějaké

negativní zkušenosti z činnosti s odsouzenými, které jste zažil při sezení s odsouzenými či v rámci své práce v oddílu?

Čím pevnější a jistější jsem sám v sobě a ve svých kompetencích pro tuto práci, tím přímo úměrně řádnou i negativní zkušenosti s odsouzenými. Mnoho z nich má vyvinutý šestý i sedmý smysl na to, co si k nám mohou dovolit. Vědí toho o nás víc, než jsme si často ochotni připustit, a v rámci druhého života odsouzených mají spoustu času přemýšlet nad tím, jak na nás. Autoritu a respekt si získávám postupně především tím, že nepodléhám příliš jejich manipulacím. V přímém kontaktu s nimi trávím několik hodin denně a díky bolestně nasbíraným zkušenostem si troufám říct, že do nich hodně vidím a ovládám a znám i mnoho jejich obranných strategií. Jejich odhalováním a postupným odhazováním může mezi mnou a odsouzeným narůstat vzájemná důvěra potřebná k terapeutické práci. Nikdy jsem se při své práci necítil fyzicky ohrožen a nejhůře jsem vždy snášel okamžik, kdy jsem pochopil, že jsem byl odsouzeným obelhán anebo zmanipulován. Vůbec nejtěžší okamžik nastává pro celý terapeutický tým ve chvíli, kdy oddíl ovládne skupina odsouzených, kteří o skutečnou změnu nemají zájem, a ti, kteří by skutečně pracovat chtěli, mají strach mluvit a tak komunita sklouzává k formalismu a účelovosti. V tu chvíli je nutné udělat radikální řez a oddíl od těchto odsouzených osvobodit. Ve chvíli, kdy se tento krok podaří a treť se přesně tam, kam je potřeba, komunita si to dlouho pamatuje a je opět spousta prostoru pro smysluplnou práci.

Násilník či vrah, který během výkonu trestu chodí na terapie a není proto pracovně zařazen do pravidelného výkonu práce, je pro laickou veřejnost často nepředstavitelný stav, veřejnost by nejraději slyšela, že tito lidé ve věznici trpí. Jak byste laikovi popsal smysl a účel tohoto speciálního zacházení?

To, že odsouzení trpí ve věznici, chce slyšet především ta část veřejnosti, která je sama bohužel nejvíce slyšet. Tedy především nespokojenci a stěžovatelé a nadávající. Můj názor je takový, že je to často používaný mýtus. Většina lidí stále dokáže používat selský rozum a s jeho použitím chápe, že téměř každý odsouzený jednoho dne opustí zdi věznice a že pro jejich bezpečí není důležité, jak moc ve věznici trpěl, ale především v jakém stavu se ocitne zpět na svobodě. Terapeutická práce s odsouzenými

s poruchou chování je především formou ochrany společnosti. Na svých přednáškách, kterých se účastní i laická veřejnost, říkám, že jsem ještě nepotkal nikoho, kdo by věřil, že auto s poruchou brzd lze zavřít na deset let do garáže, až zčerná, a že to auto pak vyjede a bude bezpečným účastníkem silničního provozu. Znáám ale spoustu lidí, kteří věří tomu, že člověka s poruchou osobnosti lze na deset let zavřít a držet ho v tvrdých podmínkách nejlépe o chlebu a o vodě a on pak vyleze a stane se v pohodě fungujícím členem společnosti. Obojí je stejný nesmysl. Pracovní zařazení a pevný režim jsou nezpochybnitelně důležité součásti VTOS. U odsouzených s poruchou chování, kteří spáchali násilné trestné činy, ale tento přístup sám o sobě nestačí, neboť neřeší primární příčiny jejich chování. Jednou ze základních charakteristik disocinální poruchy osobnosti je neschopnost poučit se z trestu, který navíc často tito odsouzení vnímají pouze jako další životní příkoří, a vzájemně se v tom mezi sebou utvrzují. Pokud se u těchto odsouzených během terapeutického procesu v rámci pobytu ve výkonu trestu nepodaří nastartovat změnu vnímání a hlubší pochopení jejich životního příběhu, pokračují obvykle po výstupu z VTOS ve svém počínání, a to často ještě s vyšší intenzitou, posílenou o pocity krivdy a nespravedlnosti.

V rámci terapií jsou odsouzení nuceni prožívat opětovně pocity, které zažili při páchání trestné činnosti nebo které zažili třeba v dětství.

Jak zvládáte korigovat tyto emočně vypjaté chvíle?

Práce s emocemi a jejich prožíváním je jednou z nejdůležitějších součástí programu. Odsouzení s poruchou chování k nim často mají značně omezený přístup, bojí se jich nebo je z nejrůznějších důvodů popírají. Pokud si nejsou schopni uvědomit svoje vlastní emoce a jejich příčiny, jsou obvykle i necitliví ke svému okolí. Trvá často poměrně dlouho, než se naučí o svých emocích otevřeněji mluvit a tím předcházet jejich nenadálým a nekontrolovaným výbuchům. Sedím pak třeba v terapeutické místnosti a evidentně vytočený odsouzený křičí, že je úplně klidný a nechápe, proč mu to ostatní nevěří. Tady hodně pomáhá skupinová dynamika. Konfrontace s vlastními emocemi a pochopení jejich příčin, které často sahají až k hlubokým traumatům z minulosti, je jednou z nejzásadnějších součástí úspěšného terapeutického procesu. Nežřídká se stává, že odsouzený to není schopen nahlédnout u sebe, ale všimne si toho na odsouzeném

s podobným problémem. Nejprve má na něho vztek, proč se chová tak nechápavě a nevidí to, co je tak jednoznačné, a pak přijde průlomové poznání: No jo. Tohle přesně dělám taky. Říkám tomu aha efekt a je to jeden z těch okamžiků, které mám hodně rád, neboť posouvá odsouzeného blíž k reálnějšímu sebe náhledu. Emočně vypjaté chvíle k terapeutickému procesu patří a zvládat je mi pomáhají především zkušenosti se sebou samým načerpané během vlastního psychoterapeutického výcviku. Dnes zpětně nechápu, kde jsem v sobě bral odvahy pouštět se do toho v počátcích programu bez větší osobní sebezkušenostní průpravy. Ačkoli mi to prošlo, jsem si jist, že jsem v té době napáchal spousty chyb. Důležité je v tomto ohledu umět včas rozpoznat, jaké emoce jsou moje vlastní a jaké na mě během terapeutické skupiny přenášejí odsouzení. Pokud to nebudu zvládat já, těžko to můžu chtít po nich.

Jak se Vám daří rozpoznat, kdy odsouzení mluví pravdu a kdy si svoji pravdu vytváří?

Já jsem přesvědčený o tom, že svoji pravdu si vytváříme do určité míry všichni. Zrovna tak, jako se všichni z velké části chováme účelově. Logicky to tedy dělají i odsouzení s poruchou chování. Stejně tak, jako se stokrát opakovaná lež stává pravdou, může se i stokrát opakovaná pravda stát lží. Rozhodující je, čemu každý z nás doopravdy věříme, a to se v průběhu času vyvíjí. Takže i odsouzený, který zpočátku říká některé věci jenom proto, že si myslí, že je tak terapeut chce slyšet, může po určité době přijít na to, že na tom doopravdy něco je, a počáteční účelová pravda se může stát jeho pravdou osobní. Další věc je, že pokud se odsouzený před terapeutem prezentuje takový, jaký by si přál být, a pak večer mezi

odsouzenými předvádí to, jaký je zatím doopravdy, nevnímám to nutně jako účelovou přetvářku. Je ale velmi důležité, aby s těmito svými rozdílnými tvářemi byl konfrontován a mohl tak lépe rozpoznat, kdo je a kým by si přál být a jak velká vzdálenost tyto dvě polohy od sebe zatím dělí. Velká většina odsouzených po určité době setrvávání v terapeutickém programu prožívá z tohoto důvodu krizi vlastní identity. Když začnou chápat, do jaké míry sami sebe obelhávali a jak propracované k tomu používali strategie, můžou se jejich skutečné problémy konečně vynést z oblasti nevědomí na světlo a lze s nimi pak začít reálně pracovat. Nemusím asi zdůrazňovat, jak je bolestivý proces a míra odvahy jej podstoupit se u jednotlivých odsouzených pochopitelně liší. Snažím se jim proto často zdůrazňovat, že si z programu mohou odnést přímo úměrně tomu, jak hluboko si ho dokážou pustit pod kůži. To rozhodnutí je ale

na každém z nich zvlášť a nikoho k tomu není možné přinutit proti jeho vůli.

Za svoji kariéru jste vyslechl mnoho neutěšených životních příběhů a nelehkých lidských osudů, jak terapeut na plný pracovní úvazek zvládá čistit svoji mysl a kde bere motivaci do další práce?

Zastávám názor, že každý člověk, který dělá svoji práci naplno, je svoji profesí do určité míry pohlcen a postižen. V oblasti osobní psychohygieny mám rozhodně rezervy. Stává se mi, že odcházím z práce domů s pocitem únavy tak silným, jako bych přeházel několik metrů uhlí, a pak je náročné si třeba od kolegy vyslechnout, že vlastně celý den nic nedělám, jenom si povídám s vězni. Měl jsem období, kdy mě podceňování terapeutické práce

s odsouzenými hodně frustrovalo. Dnes to pro sebe používám naopak jako motivační prvek. Není důležité, abych o smyslu svojí práce přesvědčoval někoho, kdo jej vidět nechce. Podstatné je, jak to mám vyřešené sám v sobě a jak následně působím na své okolí. V průběhu let jsem uvěřil tomu, že na pracovní pozici, kterou zastávám, skutečně patřím. V poslední době je pro mne velmi inspirativní a motivační, že mám příležitost prezentovat náš terapeutický program i mimo zdi věznic a dostává se mi touto formou mimo jiné i tolik potřebné ocenění, které zároveň nabíjí do další práce.

Máte nějaké vize, které byste chtěl ve své práci ještě zlepšit nebo kam byste chtěl terapeutické zacházení s odsouzenými ještě posunout?

Terapeutický program, tak jak jej máme nastavený v současné době v Liberci, považuji za vyvážený a stabilizovaný. Přijde mi jen někdy škoda, že jeho prostřednictvím působíme pouze na nepatrný zlomek odsouzených. Jak už jsem v tomto rozhovoru zmiňoval, přijde mi důležité, aby si naším nebo obdobným programem prošli zejména všichni odsouzení s poruchami osobnosti. Těch navíc ve věznicích neustále přibývá. Takže moje vize by spočívala v přání, aby specializované oddíly s terapeutickým programem byly otevřeny postupně ve všech věznicích, a sám bych se i rád na této představě podílel, například realizováním odborných seminářů pro občanské zaměstnance vězeňské služby a předáváním našich tak pracně nabytých - a tudíž věřím, že i cenných zkušeností.

Stává se, že Vás kontaktují odsouzení, kteří prošli programem, po jejich propuštění? Zůstáváte s někým dodnes v kontaktu?

Odsouzení, kteří absolvovali program našeho specializovaného oddílu a mají pevný výstup z výkonu trestu odnětí svobody nebo jsou podmíněně propuštěni, dostávají od nás kontakty, jejichž prostřednictvím s námi mohou i nadále komunikovat. Zejména v období krátce po nabytí svobody se stává, že se ozvou a potřebují se svěřit se svými problémy. Tyto kontakty pak postupně řídnu. Spíše výjimečně se někdo ozve i po letech a pochlubí se, že má svůj život již pod kontrolou a zvládá v něm fungovat bez dalšího páčání trestné činnosti. Taková zpráva samozřejmě hodně potěší. Smutnější je, když nás bývají klienti oslovují po dalším selhání z jiných věznic a přejí si náš program absolvovat znovu. Tuto možnost jsme se v týmu rozhodli zatím neposkytovat.

Co představuje z Vaší zkušenosti největší riziko pro odsouzené po jejich propuštění?

Jednoznačně nedořešená závislost na návykových látkách a nefunkční rodinné zázemí. Mnoho odsouzených pak také zůstává uvězněno i na svobodě, a to v dluhové pasti, se kterou si bez pomoci neumí poradit a která je v kombinaci s narušeným sociálním prostředím, ve kterém se pohybují, vrací zpět k páčání majetkové trestné činnosti. Nechci se tu ohánět čísly a ani je v aktualizované podobě nemám k dispozici, ale míra recidivy je u absolventů

terapeutického programu rozhodně nižší než u odsouzených z běžného výkonu trestu odnětí svobody. Navíc většina těch našich klientů, kteří selžou, již při své trestné činnosti nepoužívá násilí. A tím se vlastně vracím někam k začátku našeho rozhovoru. Opravdu věřím tomu, že práce, kterou v našem specializovaném oddílu už deset let vykonáváme, je především úspěšnou a praxí prověřenou formou ochrany společnosti a hřeje mně u srdce představa každého člověka, který i díky nám nebyl ve svém životě nikdy napaden a oloupen.

Ze studie, která sbírala data o absolventech libereckého specializovaného oddílu v letech 2008 až 2015 (Jiříčka, 2015), vyplývá, že do 12 měsíců od propuštění recidivovalo pouze 10,4 % absolventů terapie oproti 50,0 % obdobných pachatelů násilí propuštěných z běžného výkonu trestu (Marešová a kol., 2011). Pokud byla sledována recidiva bez časového omezení, pak se absolventi terapie dopouštěli opakovaných trestných činů v 19,3 % případů (resp. ve 30,2 % případů při započtení předčasně vyřazených a vyloučených účastníků terapie) oproti 57,7% násilníků propuštěných z běžného výkonu trestu. I v tom nejpřísnějším srovnání je tedy terapie zaměřená na trestný čin nejméně dvakrát účinnější než běžný výkon trestu.

JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ VĚZEŇSKÉHO PERSONÁLU PŘINÁŠÍ OVOCE

IVA PRUDLOVÁ

Udržovací semináře angličtiny pro penitenciární praxi

V roce 2017 poprvé nabídla Akademie VS ČR vězeňskému personálu možnost zlepšovat si svou jazykovou vybavenost formou krátkého udržovacího semináře angličtiny pro penitenciární praxi. Od té doby se takových seminářů uskutečnilo již několik.

PRAKTICKÝ SEMINÁŘ ORGANIZOVANÝ VE VĚZNICI

Jednou z variant je realizace praktického udržovacího semináře přímo ve věznici. První takový výjezdní seminář se uskutečnil v červnu 2018 ve Věznici Odolov a jeho hlavním tématem bylo zlepšení diskusních dovedností.

Přihlášení zájemci byli požádáni o vypracování profesní biografie v angličtině, jak tomu bývá u některých mezinárodních akcí. Byl připraven program, který obsahoval prezentaci Vězeňské služby ČR a podání informací o Věznici Odolov včetně diskuse. Posledním bodem byla exkurze po věznici, kde byl velký prostor pro mnoho odborných dotazů.

To, že pracovním jazykem účastníků byla angličtina, bylo samozřejmé. Příjemným překvapením pro účastníky byl však odsouzený, který v dílně dřevovýroby pohovořil s českými vězeňskými profesionály v angličtině.

Účastníci, kteří zastupovali věznic a vazební věznic Odolov, Rapotice, Brno a Liberec, vyhodnotili tuto vzdělávací akci, zastřešovanou Akademií VS ČR, jako vysoce užitečnou. Kromě rozvoje odborných jazykových dovedností vězeňského personálu a praktické přípravy na přijetí zahraničních delegací se účastníci formou zážitkové pedagogiky připravovali na možnost aktivního zapojení do mezinárodních odborných diskusí.

Velmi důležitým faktorem však bylo, že zúčastnění příslušníci a občanští zaměstnanci měli možnost porovnat různé aspekty činnosti věznic.

Hovořilo se například o zlepšování podmínek jak pro vězněné osoby, tak pro personál, ale také o bezpečnosti v souvislosti s novou profilací věznic nebo o programech zacházení. Takovým způsobem je celkově podporován odborný růst personálu VS ČR.

SEMINÁŘ VĚNOVANÝ VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI

Další udržovací seminář se konal 28. září 2018. Do Akademie VS přijelo šest odborníků diskutovat převážně o vnější bezpečnosti věznic. Je vždy povinností účastníků se na tyto semináře předem připravit na základě zaslaných materiálů. Pracovní den je rozdělen do bloků dle počtu účastníků, kteří v angličtině hovoří na dané téma. Následuje facilitovaná diskuse, kdy je každý mluvčí podroben zkoušce jak jazy-

kové, tak vědomostní. Dotazy totiž vždy přesahují stanovený rámec. Každý mluvčí obdrží písemnou zpětnou vazbu či spíše rady od všech ostatních přítomných. Závěr je věnován vyhodnocení a plánování dalších podobných akcí.

„Kdo si to nezkusí, tak neví, oč jde,“ vyjádřil se jeden z účastníků zářijového semináře. „Jsem moc rád, že se mohu každého semináře účastnit. Velmi mi to pomáhá s přípravou prezentací a s rozvojem mých komunikačních kompetencí,“ napsal jiný účastník do dotazníku hodnocení této vzdělávací akce. „Seminář dává možnost upevnit si obecnou angličtinu a rozvíjet angličtinu odbornou. Trénuji zde uvažování v cizím jazyce, prezentační dovednosti i veřejné vystupování.“ To je komentář další účastnice.

Jiná účastnice napsala: „Jsem nadšená. Je to příležitost k obohacení

penitenciární slovní zásoby. V bezpečném a přátelském prostředí získávám zpětnou vazbu na své vystoupení. Odnáším si náměty, jak svou prezentaci zdokonalit.”

Přítomní vězeňští profesionálové se shodli v tom, že systém pravidelných seminářů je přínosný a efektivní. Jednodenní semináře s menším počtem účastníků dovolují individuální přístup. Forma semináře nutí účastníky přepnout do angličtiny. Jde o modelové situace simulující reálná mezinárodní setkání na penitenciálním poli. V průběhu setkání navíc dochází k přirozenému sdílení informací a zkušeností.

V mnohých případech je bonusem navazování dlouhodobých kvalitních kolegiálních a přátelských vztahů.

VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Nejdůležitější je přímá aplikace získaných dovedností v praxi. Účastníci kurzů a seminářů angličtiny se postupně zapojují do široké škály mezinárodních aktivit Vězeňské služby ČR. Jde například o provádění zahraničních delegací po věznicích, o tlumočení poskytované vedení věznic či jiným kolegům, o samostatné absolvování zahraničních stáží či o vysoce odborná vystoupe-

ní na mezinárodních konferencích. Zásahu na této formě reprezentace a zvyšování image Vězeňské služby ČR v zahraničí mají nejen ti, kteří se intenzivně věnují své jazykové přípravě, ale zejména ředitelé věznic, kteří své zaměstnance podporují a umožňují jim účast na odborných jazykových kurzech a seminářích organizovaných Akademii VS ČR. Nejvýznamnějším faktorem však je, že nejvyšší management Vězeňské služby ČR považuje rozvoj mezinárodních vztahů za jednu z priorit a že nahlíží na jazykovou přípravu jako nedílnou součást vzdělávání vězeňského personálu.

ENGLISH CORNER – V

Exchange Study Visit on Penal History

IVA PRUDLOVÁ

International exchange study visits organized by Czech prisons may vary according to their participants, content, aims or length. But their topics are always connected to prison operation no matter what their particular focus is – treatment of prisoners, security, financial aspects of prison operation etc. For the first time, the penal history was the main topic of an exchange study visit in June 2018.

The Prison Service Academy hosted two representatives of the French Prison Academy in Agen (ÉNAP). Ms. Catherine Pénicaut is Deputy Director of the Research and Documentation Division and Head of the Department of Documentation Resources, including the library; and Ms. Fabienne Huard-Hardy is a historical researcher. They participated in an intensive working programme prepared by PhDr. Ondřej Hladík, a researcher of the Department of Documentation and History in Prague. Our French colleagues kindly agreed to say a few words about the recent study visit and share their experiences with readers of the English Corner.

INTERVIEW

What were the main objectives of your visit?

- The study visit objectives were mainly:
- Establishing cooperation between the French and Czech historical researchers;
 - Discovering the penitentiary museum in Prague (availability, use in pedagogy and courses, ways of acquiring new objects);
 - Understanding how historical items are used in the Czech staff training;
 - Learning about the Academy in Stráž pod Ralskem and comparing it with the French system - the museum dedicated to the illegal objects made by inmates was of big interest;
 - Visiting prisons where the history and the present can be compared - Liberec Remand Prison and Pankrác Remand Prison - the two visits were extremely significant and useful.

What are the specific outcomes of your professional discussions?

A presentation of the Czech penitentiary museum in Pankrác Prison allowed us to explore the history and different periods that the Czech Republic went through.

PhDr. Ondřej Hladík presented various researches he is leading, especially the new one concerning the treatment of mentally ill prisoners.

Dr. Fabienne Huard Hardy presented a survey of the sentence of imprisonment in France at the Charles University in Prague. The presentation turned to be a starting point for an intended collaboration between the CIRAP (Interdisciplinary Research Centre in the Criminal Field) researchers and students of the Charles University.

What had been your expectations about the Czech penitentiary system and what surprised you?

First of all, the way of hiring new staff in the Czech prisons is totally different from the French system. In France, the new staff has to be successful in an exam and go through a 6-month training period. Afterwards, they will get a permanent employment contract.

Several topics were interesting in Mr. Jiří Kawan's, an international relations officer at the Headquarters, Prison Service presentation. The prison population seems to be numerous. To compare the facts: around 22 000 inmates for 10, 5 million inhabitants in the Czech Republic and around 70 000 inmates for 67 million inhabitants in France. The average rate of prisoner employment also seems to be higher in Czech prisons than in French ones (even if it concerns sentenced inmates only), with remuneration tariffs rather higher. Specialized units for drug addicts, sexual offenders, alcoholics, gamblers or offenders permanently unfit for work are interesting topics for us.

Finally, the collective cells that we visited and the quietness were surprising too.

What are your plans regarding cooperation with your Czech colleagues?

Several topics were discussed with our hosts, especially with PhDr. Ondřej Hladík:

The visit allowed us to understand that the history of the French and the Czech legal systems and prisons has some common features, even if others are different. Sharing pictures of prisons in the two countries and presenting the inmates' life and staff's activities during the last centuries could be a good basis for exhibitions in both museums. Publishing a book could be considered too.

As PhDr. Ondřej Hladík is coming to France in September 2018, we can also imagine that some objects (for example uniforms, maps of closed prisons, articles written by criminologists...) could be shared by both parties.

During our visit to the Prison Service Academy, we had an opportunity to see your permanent exhibition of prohibited and confiscated objects. We would like to present to PhDr. Hladík our software used in ENAP (called IRIS) that allows us to share a database of confiscated objects with prisons. We use the information in upgrading the strategies and measures of contraband detection. We consider creating a "thematic path" regarding prohibited objects on our website.

Finally, a new Memorandum of understanding is about to be signed at the end of 2018.

Museum dedicated to the illegal objects

Sentence of imprisonment

Permanent employment contract

Sentenced inmates

Remuneration tariff

Offenders permanently unfit for work

collective cells

legal system

contraband detection

prohibited objects

výstavka nalezených nepovolených předmětů (součást Akademie VS ČR)

výkon trestu odnětí svobody

pracovní smlouva na dobu neurčitou

odsouzení

výše odměny za práci odsouzených

vězněné osoby trvale neschopné práce

ložnicové cely

právní systém

odhalování nepovolených předmětů

nepovolené předměty

MONIKA KRÁLOVÁ VĚZNICE RÝNOVICE

Z důvodu potřeby oddělit odlišné typy odsouzených je ve věznici zřízen oddíl pro mladé a prvovězněné odsouzené, bezdrogová zóna, výstupní oddíl, oddíl pro odsouzené s poruchou duševní a poruchou chování, oddíl se zesíleným stavebně technickým zabezpečením a oddíl ochranné léčby protitoxikomanické a protialkoholní. Hlavní prioritou věznice je, kromě zajištění bezpečnosti, také zaměstnávání, vzdělávání a resocializace odsouzených. Vzdělávání odsouzených je realizováno prostřednictvím Školského vzdělávacího střediska.

HISTORIE

Historie Věznice Rýnovice je úzce spjata s rozvojem automobilového průmyslu na Jablonecku. Tehdejší národní podnik Liaz, jehož hlavní závod 01 byl vystavěn v jablonecké části Rýnovice, měl nedostatek pracovních sil a dobré zkušenosti se zaměstnáváním vězňů. Již od poloviny 60. let pracovali nejen v hlavním závodu, ale i v dalších devíti pobočkách odsouzení z Věznice Liberec a Minkovice. Zájem o pracovní síly stoupal a bylo třeba vytvořit ubytovny pro zaměstnance z řad odsouzených. Ve čtvrtém čtvrtletí 1966 bylo s ředitelem národního podniku Liberecké automobilové závody Rýnovice a náčelníkem správy nápravně výchovných ústavů a věznic ministerstva vnitřní předběžně dohodnuto zřízení nápravně výchovného ústavu při podniku Liaz, kde by odsouzení zajišťovali výrobu modernizovaných a nových vozů a náhradních dílů. Na základě souhlasného stanoviska ministerstva vnitřní zajistil n. p. Liaz

Věznice Rýnovice, která v letošním roce oslavila 50 let od svého založení, se nachází v Jizerských horách mezi městy Jablonec nad Nisou a Liberec. V současné době věznice zajišťuje výkon trestu odnětí svobody u mužů ve věznici s ostrahou s vysokým a středním stupněm zabezpečení. Normová ubytovací kapacita je 499 míst.

projekční a stavební práce a zahájil výstavbu objektu pro kapacitu 700 odsouzených. Potřebné stavební práce na vybudování nového útvaru /velitelské budovy, dvou ubytoven, kuchyně, ošetrovny, káznice a samozřejmě oplocení a strážních věží/ prováděli odsouzení SNV Minkovice. Během 70. let byly postupně vystavěny budovy A, B, C a ošetrovna s oddělením pro výkon kázeňských trestů. Administrativní část věznice byla zpočátku v budově A, kde se nacházela i ubytovna pro zaměstnance, sklady a strážnice. Přesun do nově vystavěné administrativní budovy proběhl začátkem 80. let. Nápravně výchovný ústav v Rýnovicích byl zřízen Rozkazem ministra vnitra č. 61/1968 ke dni 1. 8.

1968. V průběhu existence ústavu do něho byli vždy zařazováni odsouzení muži z II. NVS. V roce 1989 bylo přemístěno do věznice asi 150 odsouzených III. NVS z NVÚ Valdice. V Rýnovicích byl pro ně připraven experimentální výkon trestu bez celového způsobu ubytování, který nebyl v tehdejší době pro III. NVS typický. V roce 1990 byl experiment ukončen a odsouzení vráceni zpět do Valdic. Před rokem 1989 bylo v NVÚ Rýnovice umístěno i 1 000 odsouzených. V roce 1991 bylo ve Věznici Rýnovice zřízeno oddělení tzv. volné vazby, které bylo obsazováno vybranými obviněnými z Vazební věznice Liberec. Oddělení výkonu vazby ukončilo svou činnost k 31. 7. 1996.

ZAMĚŠTNÁVÁNÍ

Zaměstnávání odsouzených v rýnovické věznici je od počátku úzce spjato s prací v n. p. Liaz, kde od počátku pracovala značná část odsouzených. Bylo však třeba zajistit také výrobní prostory ve střežené části věznice. Byly tedy postupně vybudovány tři haly, které jsou pro účely zaměstnávání využívány dodnes. V roce 1984 se rozběhl provoz prádelny (dnes prostory výrobní haly č. 3). Nejprve zde zaměstnaní odsouzení prali pouze pro Věznici Rýnovice, později i pro další subjekty. Po roce 1989 bylo založeno SHČ, prádelna byla v té době zisková a pralo se zde až do roku 2009. Jedním z důvodů zrušení byly velké náklady na energii a zastaralé technologické zařízení. Prádelna již nebyla konkurenceschopná. Pro Věznici Rýnovice od tohoto roku pere prádlo Věznice Valdice. V roce 1982 byla zkolaudována hala Elitex (dnes výrobní hala č. 1). Odsouzení zde opracovávali odlitky pro strojírenský podnik Elitex, a to až do roku 1989. V roce 2002 přišla jedna ze sklářských firem s nabídkou otevřít ve věznici mačkárnou skla. Provoz mačkárně byl ukončen v roce 2010. Po roce 1989 byla dobudována a v roce 1993 rozšířena hala s provozním názvem Bižuterie. Byla zde zřízena nová pracoviště, zejména v oblasti sklářského a bižuterního průmyslu. Odsouzení navlékali korále, foukali vánoční ozdoby, brousili lustrůvé ověsy. Sklářský průmysl na Jablonecku upadal do útlumu. Jednotlivá pracoviště s tímto zaměřením postupně ukončovala svou činnost a musela být nahrazena jinými provozmi. Jako první, v rámci provozovny střediska hospodářské činnosti, začala s vězníci spolupracovat firma Elektropraga. Odsouzení zde pracovali a dodnes pracují na výrobě zásuvek, vypínačů apod.

V současné době věznice zaměstnává kolem 75 % vězňů. Odsouzení pracují ve vnitřní režii, kde zajišťují každodenní chod věznice, a dále v provozovně Střediska hospodářské činnosti. V současné době je ve věznici zřízeno 16 pracovišť zaměřených na jednoduchou manuální práci – kompletaci plastových dílů, opracování pryžových výrobků, opracování zinkových odlitků, montáž zásuvek, montáž zářivek, údržbu zeleně, dělení textilu apod. Více jak 80 odsouzených je zařazeno na pracoviště mimo střeženou část věznice.

ŠKOLSKÉ VZDĚLÁVACÍ STŘEDISKO

Rýnovické školské vzdělávací středisko v letošním roce oslavilo 35 let své činnosti a výuční list zde převzalo již téměř 1 000 odsouzených. Hlavním nosným programem je vzdělávání žáků v učebním oboru obráběč kovů. Tento obor je koncipován formou večerního studia. Další výuka probíhá v kurzech knihař, odborný kurz či v pilotním

projektu Fuersteinova instrumentálního obohacování. ŠVS Rýnovice poskytuje vzdělávání až 100 žákům ročně. Kritériem pro přijetí je ukončená základní škola, dostatečná délka trestu k absolvování studia, intelektuální předpoklady a samozřejmě zájem ze strany odsouzeného. Završením studia je vykonání závěrečné zkoušky, která se skládá z části písemné, praktické a ústní. V prostorách ŠVS se rovněž nacházejí dvě specializované učebny informačních technologií, které jsou využívány v rámci studia učebních oborů a specializovaných kurzů. K dispozici odsouzeným je zde dvacet čtyři výkonných PC, sloužících hlavně pro výuku náročných CAD/CAM technologií v odborných kurzech obrábění na číslíkové řízených strojích. Získané vědomosti a dovednosti si mohou prakticky vyzkoušet na školní CNC frézce v dílnách odborného výcviku. Dále je ŠVS vybaveno 3D tiskárnou a multimediální tabulí. Nově byl ve školním roce 2018/2019 otevřen kurz zaměřený na 3D tisk. V průběhu celého roku jsou rovněž realizovány kurzy základů práce s PC. Výsledné doklady o vyučení či absolvování kurzů absolventům rozšiřuje možnosti uplatnění na trhu práce. Mnozí z těch, kterým studium pomohlo získat lukrativní zaměstnání po propuštění, nám zasílají děkované dopisy.

KURZ – KNIHAŘ

Jedním z odborných kurzů v rámci ŠVS Rýnovice je kurz knihař. V dílně se po dobu 36 týdnů připravuje v tomto kurzu šest žáků, kteří po jeho absolvování a závěrečných zkouškách obdrží potvrzení o absolvování kurzu. Pro potřeby jiných organizačních jednotek VS ČR byly v letech 2014–2018 v kurzu zhotovovány různé předměty. Například

pro Akademii vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem bylo vyrobeno 1 200 kusů těchto slavnostních obalů pro absolventy.

PRÁCE S VĚZNĚNÝMI AKTIVITY PROGRAMU ZACHÁZENÍ

Aktivity s odsouzenými, které jsou vedeny odbornými zaměstnanci, vycházejí z programů zacházení, které jsou zaměřeny na identifikovanou rizika s cílem tato rizika snižovat. Aktivity rozdělujeme na několik oblastí, z nichž každá se zaměřuje na konkrétní oblast. Pracovní aktivity vedle upevňování pracovních návyků rozvíjejí manuální zručnost v jednotlivých druzích manuální činnosti. Cílem pracovních aktivit je také zajištění každodenního chodu věznice.

Zájmové aktivity si kladou za cíl naučit odsouzené účelně trávit volný čas. Jedná se o aktivity zaměřené na sport (stolní tenis, šipkařský kroužek, kondiční cvičení), na rukodělné činnosti (malování, keramika), na hudební výchovu (hudební projekce při duchovní aktivitě, individuální hra na hudební nástroj, hudební vězeňská skupina). Mezi další zájmové aktivity patří akvaristika, šachový kroužek, křížovkářský kroužek, kroužek vaření a stolování a společenská výchova.

Vzdělávací aktivity jsou orientovány na získávání znalostí a vědomostí potřebných pro aktivní život po propuštění z výkonu trestu. Mezi vzdělávací aktivity patří kroužek pravidel silničního provozu, základy právního minima, včelařský kroužek, základy informační technologie, kroužek všeobecného poznání, zvyšování právního vědomí po nástupu do VTOS.

Speciálně výchovné aktivity se zaměřují na práci s riziky, kriminogenní potřeby a trestnou činnost s cílem zprostředkování nového

náhledu na vlastní chybné postoje a chování. Konkrétní speciálně výchovné aktivity ve Věznici Rýnovice jsou např. Myslím, tedy jsem, Quo vadis?, Adaptační nástupní skupina, Individuální psychologické poradenství a terapie, Protidrogová poradna, Rizika závislostního chování, Skupinová práce s trestnou činností, Práce s majetkovou trestnou činností, Finanční gramotnost, Práce s trestnou činností, Zastav se - zamysli se - změň se, Úskalí přechodu.

SPECIALIZOVANÝ ODDÍL OCHRANNÉ LÉČBY

Počátky vzniku Specializovaného oddílu ochranné léčby (dále jen SpOOL) se datují do roku 1998. Tento oddíl byl od počátku koncipován jako izolovaná část věznice, řídící se zvláštním režimem a programem. V letech 2001 až 2010 se v oddíle vykonávala soudem nařízená ochranná protitoxikomanická léčba v ústavní formě. Na základě

pozdějších změn se od roku 2011 v tomto oddělení vykonávala soudem nařízená ochranná protitoxikomanická léčba pouze ve formě ambulantní. Od podzimu 2016 byla léčba rozšířena o ambulantní ochrannou léčbu protialkoholní. Program zacházení, kterým odsouzení procházejí, je vypracován na 18 měsíců. Délka léčby je posuzována odborným personálem individuálně. Ubytovací kapacita je v současné době 44 odsouzených. Ročně je do SpOOL zařazováno zpravidla 30 odsouzených. Odborný tým tohoto oddílu tvoří psycholog, adiktolog, speciální pedagog, sociální pracovníce, dva vychovatelé terapeuti, vychovatel a externí psychiatr. Na základě novely zákona 373/2011, s účinností od 1. listopadu 2017, je ve SpOOL možné opět vykonávat i ochrannou protialkoholní nebo protitoxikomanickou léčbu v ústavní formě. Program je založen na komunitním systému a skupinové terapii, kde se odsouzení učí novým sociálním rolím, přebírají zodpovědnost za sebe i za druhé, mění systém životních hodnot orientovaných na abstinenci. Program je rozdělen do tří stupňů. Náplní programu jsou komunitní setkání, skupinová a individuální psychoterapie, pracovní terapie na zahradě a v ubytovně, sportovní zátěžový program, raní rozcvička, relaxační program, přednášky, psaní deníků, elaborátů a zájmové kroužky. V rámci postpenitenciární péče jsou navazovány kontakty s organizacemi zabývajícími se léčbou závislostí. V roce 2015 byla týmu specializovaného oddílu ochranné protitoxikomanické a protialkoholní léčby udělena cena ministra spravedlnosti.

ZAHRADNÍ TERAPIE

Součástí programu specializovaného oddělení je zahradní terapie.

Pod vedením vychovatelů-terapeutů se ve Věznici Rýnovice realizuje bezmála 15 let. Odsouzení se starají o rozlehlou zahradu i květinové záhony v prostorách věznice. Práce na zahradě napomáhá odbourávání stresu a pocitu úzkosti, zlepšuje schopnost soustředit se. Podporuje oblast běžných denních aktivit práce a produktivní činnosti, ale také využití volného času. Umožňuje řízenou ventilaci frustrace a agrese, vede ke zlepšení komunikace a interakce mezi účastníky.

VZDĚLÁVACÍ AKTIVITA - CHOV VČEL

V srpnu roku 2016 byl ve Věznici Rýnovice slavnostně zahájen projekt chovu včel. Na louce ve středené části věznice byly umístěny čtyři včelí úly se včelstvy, o které se stará osm vybraných odsouzených. Garanty aktivity jsou sociální pracovníci Jiří Valtr, který se včelaření věnuje i ve svém volném čase, a speciální pedagog Zdeněk Jirůš. Během dvou let se nám již podařilo získat 78 kg kvalitního medu. Při každoročním medobraní si odsouzení mohou vyzkoušet odebrání plástů, odvíčkování a vytáčení z medometu.

ODDÍL SE ZESÍLENÝM STAVEBNĚ

TECHNICKÝM ZABEZPEČENÍM

A ODDÍL PRO ODSOUZENÉ

S PORUCHOU DUŠEVNÍ A CHOVÁNÍ

V souvislosti s možnou skrytou kriminalitou v samotném vězeňském prostředí bylo třeba přijmout a realizovat opatření, která zabezpečí ochranu jak vězňů, tak zaměstnanců Vězeňské služby ČR. Bylo nutné vytvořit podmínky pro diferencovaný výkon trestu odnětí svobody odsouzených s diagnostikovanou poruchou osobnosti a vězňů, kteří se ve výkonu trestu dopustili závažného trestného činu, pokusili se o útěk nebo jsou pro své chování bezpečnostním rizikem. V roce 2006 bylo přebudováno druhé podlaží budovy C a zřízeno oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením (OZSTZ) a oddělení pro odsouzené s poruchou duševní a chování s individuálním zacházením (SOPDCH). V současné době má oddíl kapacitu 26 odsouzených (deset v OZSTZ a 16 v SOPDCH) a ubytování je řešeno ve standardních celách. K zabezpečení účelu OZSTZ jsou odsouzení po celou dobu uzamčení v cele, vyjma aktivit, plnění programů zacházení a činností, které nelze v cele realizovat. Činnosti mimo celu se provádějí pouze v prostorách oddělení. Přímou v oddělení má pracoviště vychovatel a speciální

pedagog, dochází psycholog, sociální pracovníci, lektor-instruktor a duchovní. Služba dvou dozorců je zajišťována po celých 24 hodin. Důraz je kladen zejména na individuální formu práce se zaměřením na respektování norem, dodržování zásad slušného chování, vhodného trávení volného času a další základní dovednosti.

EXTRAMURÁLNÍ AKTIVITY

Tyto aktivity jsou důležitými motivačními činiteli pozitivního ovlivňování odsouzených. Přispívají k upevňování rodinných vazeb odsouzených s jejich blízkými osobami, přivýkání na prostředí mimo věznici, získávání dovedností při řešení situací obvyklých v občanském životě. Tyto aktivity jsou uplatňovány individuálně, na základě diferencovaného přístupu k odsouzeným a úspěšného plnění všech složek zacházení, při respektování právních a bezpečnostních kritérií. Odsouzení z rýnovické věznice se v rámci extramurálních aktivit podílejí na úklidu města Jablonec nad Nisou a jeho okolí. Věznice převzala patronát nad Památníkem obětí druhé světové války v Rýnovicích, kde provádějí pravidelnou údržbu. Kromě těchto pravidelně se konajících akcí pomohli odsouzení také při přestavbě prostor Oblastního spolku ČČK v Jablonci nad Nisou, myli okna a prováděli zahradnické práce v základní škole v Rýnovicích v Liberecké ulici, v Gymnáziu, v Domě dětí a mládeže Vikýř apod.

DUCHOVENSÁ PÉČE

A DUCHOVNÍ SLUŽBA

Duchovenská péče započala ve Věznici Rýnovice již na počátku devadesátých let. Za římskokatolickou církev navštěvovala rýnovickou věznici, krátce po revoluci, Květoslava Jakubalová, pozdější kaplanka věznice, která zde působí dodnes. V současné době do věznice dochází celkem sedm zástupců tří církví (Církev bratrská, Církev římskokatolická, Církev starokatolická) a dva zástupci náboženské společnosti Svědků Jehovových. Počet zájemců o setkávání s duchovními tvoří celá léta přibližně osm procent rýnovické vězeňské populace. Významnou pomocí je spolupráce s Mezinárodním vězeňským společenstvím, zejména pokud jde o možnost zaslání vánočních dárek dětem odsouzených v sociálně slabších rodinách a o pomoc po výstupu z výkonu trestu odnětí svobody. Kromě biblických hodin a modlitebních setkání probíhají rovněž přípravy na křest a biřmování. Během uplynulých let se uskutečnily zcela výjimečně také dvě církevní svatby.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Počátky spolupráce Věznice Rýnovice se zahraničními kolegy započala po roce 2000, kdy poprvé navštívila rýnovická delegace polskou Věznici Zaręba. Až do roku 2007 se zaměstnanci obou věznic setkávali na pracovních návštěvách, oslavách výročí, ale zejména při sportovních akcích. Tehdejší vedení Věznice Zaręba doporučilo Věznici Rýnovice, aby reprezentovala Českou republiku na Mezinárodní výstavě vězeňského umění v polském Sztumu. Poprvé se delegace z Věznice Rýnovice výstavy zúčastnila v roce 2004. Po pěti letech spolupráce byla s Věznicí Sztum uzavřena dohoda o vzájemné spolupráci. V roce 2008 Věznice Rýnovice uzavřela dohodu o spolupráci také s litevskou Věznicí Mariampolė. Během této doby došlo k několika výměnným akcím jako např. účasti na slavnostním otevření fotbalového stadionu ve Věznici Mariampolė. V roce 2013 byla spolupráce s Litvou ukončena. Spolupráce s Věznicí Sztum pokračuje. Dne 26. 7. 2015 podepsali ředitelé Věznice Rýnovice Vlastimil Kríž a ředitel Věznice Sztum Jan Morozowski vzájemnou dohodu o spolupráci, kde se věznice Rýnovice zavázala, že bude i nadále koordinátorem výstavy pro Českou republiku. V roce 2017 se XXVI. ročníku celopolské a XIV. ročníku mezinárodní výstavy vězeňského umění Sztum 2017 účastnilo 17 českých věznic. Vysoká účast zvyšuje prestiž a úroveň této akce. Polští kolegové každoročně navštěvují Věznici Rýnovice, účastní se oslav Dne českého vězeňství. Ke konci roku 2017 vedení Věznice Rýnovice iniciovalo opětovné navázání spolupráce s litevskou Věznicí Mariampolė. Byla sepsána dohoda o spolupráci. K jejímu podpisu došlo v polském Sztumu v červnu 2018.

SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE

Úsek služební kynologie je nedílnou součástí zajišťování vnitřní a vnější bezpečnosti věznice, a to již od počátku výstavby věznice. V roce 1980 byl dobudován psinec a v roce 1987 byl rozšířen na 34 kotců. V roce 1983 bylo v Rýnovicích zaměstnáno 13 psovodů a středisko Rýnovice patřilo k největším ve VS ČR. Současné využití služebních psů se v základním rozdělení dělí na všestrannou služební kynologii a kynologii speciální, která je zaměřena na vyhledávání omamných a psychotropních látek. Služební psi provádějí kontroly na odhalení průniku těchto látek do věznice v korespondenci a balících, ve vozidlech vjíždějících do středené části věznice, na ubytovacích

odsouzených a na pracovištích. Rýnovičtí psovodi vyjíždějí na pomoc i do jiných věznic v našem regionu. V rýnovické věznici je služební kynologie na velmi vysoké úrovni a každoročně se rýnovičtí psovodi umísťují na předních místech v soutěžích v tuzemsku i v zahraničí.

REKONSTRUKCE A INVESTICE 2015-2018

Základním předpokladem pro plnění pracovních povinností jsou dostatečné a vyhovující pracovní podmínky. V posledních čtyřech letech zajišťovalo oddělení logistiky mnoho akcí, které přímo, či nepřímo zlepšily pracovní prostředí a přispěly ke zvýšení efektivity práce. Celkově si opravy a rekonstrukce zastaralých objektů věznice vyžádaly investici ve výši 55 450 tis. Kč.

2015

Oprava střechy ubytovny C, výměna oken na administrativní budově, dokončení rozsáhlých úprav v objektu haly č. 3 pro budoucí pracoviště, renovace oplocení vycházkových dvorů, oprava a výměna vrat v objektu garáže, oprava elektroinstalace budovy OVKT

2016

Oprava rozvodů topení včetně topných těles, obklady, dlažby a opravy rozvodů kanalizace na ubytovnách A, B, příprava nového pracoviště ve výrobní hale č. 1, oprava oken v ubytovně B, oprava střechy na výrobní hale č. 2

2017

Prodloužení branoviště, kamerový systém ve výrobní hale č. 2, oprava rozvodu ZTI, kanalizace a topení v objektu ošetřovna a OVKT, oprava střešní krytiny včetně klempířských prvků objektu OVKT, LČO a administrativní budově, oprava oken ve výrobní hale 2

2018

Čtyři vrty podzemní vody, oprava - výměna stožárů a svítidel venkovního osvětlení v areálu věznice, opravy rozvodů a kanalizace vody a ZTI, rozvodů topení a topných těles, obklady a dlažby objektu ubytovny C, oprava oplocení venkovní nestřežené části, oprava - výměna oken v hale č. 3, oprava podlahových povrchů a dveří ubytoven B a C, oprava strážních věží

Dlouholetá pracovnice Věznice Rýnovice Věra Najmanová říká:

DNES UŽ JE PRÁCE VE VĚZEŇSTVÍ BRÁNA JAKO BĚŽNÉ POVOLÁNÍ

Věznice Rýnovice oslavila v letošním roce 50 let své činnosti. U příležitosti tohoto významného výročí předal osobně generální ředitel VS ČR Čestnou medaili Věře Najmanové, která na správním oddělení věznice pracuje již neuvěřitelných 50 let. Věznice se dlouhodobě potýká s nedostatkem zaměstnanců, dochází k velké fluktuaci. Zajímalo nás, jak vnímá práci ve vězeňské službě, s odstupem času, zaměstnankyně s praxí 50 let a jak nová příslušnice s několikaměsíční praxí. Věra Najmanová nastoupila do Nápravně výchovného ústavu Rýnovice dne 1. 10. 1968. Po celou dobu pracuje na správním oddělení.

S jakým očekáváním jste vstupovala do VS ČR (pro paní Najmanovou do SNV) a proč jste si vybrala právě tuto práci?
Pocházím z vesnice, kde byl NVÚ.

Po jeho zrušení byli příslušníci převeleni do NVÚ Rýnovice a mezi nimi i můj kamarád, který se později stal mým manželem. Byla jsem čerstvá maturantka, neměla jsem práci

a tak byla volba jasná – 1. 10. 1968 jsem vstoupila do SNV MV. Žádná extra očekávání jsem v té době neměla. Lákalo mě neznámé prostředí s příslibem zajímavé práce, uniforma, slušný plat, příslib získání bytu a 30 dnů dovolené.

V čem spatřujete smysl této práce, naplňuje Vás?

Od počátku pracuji na správním oddělení. Prošla jsem různými místy, od sekretariátu, přes podatelnu až k odbornější práci. Vždy jsem tady byla spokojená a o jiné práci jsem nikdy neuvažovala. Baví mne různorodost, řešení nenadálých situací. I po těch 50 letech se najde problém, který jsem nikdy neřešila, a beru jej jako výzvu. Mým posledním cílem bylo vychovat si svou nástupkyni. To se mi povedlo tak dobře, že je nyní mou vedoucí!

Má podle Vás práce ve VS ČR odpovídající společenské ohodnocení?

Myslím si, že v minulosti to bylo o dost horší. Pamatuji si, jak jsem před lety potkala známého a ten mi řekl, že se nemám čím chlubit. Vězeňství bylo pro veřejnost tabu a nikdo netušil, co tato práce obnáší. Dnes je situace již jiná, díky médiím je práce ve Vězeňské službě brána jako běžné povolání.

Jak hodnotíte pracovní prostředí a sociální klima v naší věznici?

Dne 1. října 1968 jsem nastupovala do nově zbudované věznice. Postupem let došlo k určité devastaci. Jsem ráda, že se za poslední tři roky do věznice hodně investovalo, je to vidět na každém kroku. V příjemném prostředí se samozřejmě lépe pracuje. I na správním oddělení se hodně změnilo. Máme nové kvalitnější počítače, nový nábytek. S kolegyněmi jsem vždy dobře vycházela, nejsem konfliktní člověk. Práci v kolektivu bych přirovnala k manželství – slunečno, občas bouřka. Je to o kompromisu, vstřícnosti a diskusi.

Doporučila byste služební/pracovní poměr u VS ČR svým známým?

Já ano – do služebního i pracovního poměru. Všem, kteří jsou schopni a ochotni vykonávat náročnou a odpovědnou práci se zvýšenou fyzickou a psychickou zátěží. Směnnost, přesčasy, flexibilita, nároky na odbornost nejsou pro každého. Výhodu vidím v jistotě stálého platu s benefity. Jsou zde zajištěny obědy pro zaměstnance, pro ty ve směně i večere, mladí lidé uvítají možnost bezúročných půjček. I tradice různých akcí pro děti a zaměstnance je zde stále zachována.

Nováček ve Věznici Rýnovice Klára Budinová říká:

JSEM RÁDA, KDYŽ MOHU ODSOUZENÝM POMOCI K NÁVRATU DO NORMÁLNÍHO ŽIVOTA

Nstrm. Klára Budinová- nastoupila k VS ČR na funkci strážné 15. 9. 2017. Zatím nemá stálé stanoviště. Kontroluje došlou korespondenci a balíky odsouzených, provádí kontrolu návštěv vstupujících do strážné části věznice, kontrolu vjíždějících vozidel apod.

S jakým očekáváním jste vstupovala do VS ČR a proč jste si vybrala právě tuto práci?

O volném pracovním místě ve Věznici Rýnovice jsem se dozvěděla úplně náhodou, z inzerátu na internetu. Okamžitě jsem odeslala životopis na personální oddělení. Tehdy spíš z legrace a zvědavosti. Nenašlo mě, že se mi okamžitě ozve personální oddělení věznice a pozve mě na pohovor. K vězeňské službě jsem nastoupila s tím, že budu mít napínavou práci s adrenalinem v patách. Nevybrala jsem si ji, ona si vlastně vybrala mě.

V čem spatřujete smysl této práce, naplňuje Vás?

Určitě mi připadá smysluplné nedovolit, aby se odsouzeným dostaly do rukou zakázané věci, které by ohrožily kolegy a mohly pomoci vězňům k útěku. Smysl vidím také v tom, že mohu napomoci s resocializací odsouzených a následným návratem zpět do normálního fungujícího života bez trestné činnosti.

Má podle Vás práce ve VS ČR odpovídající společenské ohodnocení?

Určitě ne. O práci u VSČR kolu-

jí mýty a předsudky a to mě mrzí. Má rodina mě podporuje a fandí mi. Snad jen babička mi to chtěla zakázat, protože má o mě strach. Už kvůli tomu, co vidí v televizních zprávách a kriminálních seriálech. Nemůžu se jí ale divit, občas je z toho zle i mně, co se zde děje. Myslím si, že na to, že se jedná o tak rizikové povolání, je špatně finančně ohodnocené. Není to ale jen u VS ČR, ale ve všech ozbrojených složkách. Věřím, že se to změní.

Jak hodnotíte pracovní prostředí a sociální klima v naší věznici?

V současnosti je prostředí dobré, průběžně se modernizuje a vylepšuje. Ale to je samozřejmě spjaté s dostatečným množstvím finančních prostředků. Vztahy mezi kolegy jsou profesionální, ráda se od nich učím nové věci. Když mezi námi vznikne problém, jsme schopni se rychle domluvit a najít nejlepší řešení.

Doporučila byste služební/pracovní poměr u VS ČR svým známým?

Pokud by se na mě někdo z přátel obrátil a měl zájem o můj názor, reagovala bych: Pokud nejsi pose-routka, pojď do toho.

OZNAČOVÁNÍ STEJNOKROJŮ PŘÍSLUŠNÍKŮ ZVLÁŠTNÍCH SLUŽEB VS ČR

JOSEF NEJEDLÝ

Tématu označování stejnokrojů příslušníků ozbrojených bezpečnostních sborů naší republiky byla již dříve věnována celá řada zajímavých pojednání, ale také publikací, které jsou již dávno rozebrány. Občas v nich byly i jisté nepřesnosti a během doby se mnohá označení nejen u Policie ČR, ale i u Vězeňské služby ČR buď v detailech, nebo úplně změnila, nejedno bylo zrušeno. Mnoho nových přibýlo a stále přibývá. V poslední době o ně výrazně vzrůstá zájem nejen mezi profesionály, ale v laické veřejnosti. Není to však pouze republiková policejní nebo vězeňská záležitost; také speciálně vyškolení zaměstnanci bezpečnostních agentur a mnozí další se hlásí ke kořenům svých, mnohdy historických označení. Pro nově vznikající součásti jsou vytvářena nová speciální označení – povětšinou – podle ustálených heraldických pravidel.

V tomto článku je možno se dočíst o historii vzniku některých vybraných označení Vězeňské služby ČR, o jejich vývoji i významu; je doprovázena reprodukcemi mnoha textilních nášivek a domovenek označení, povětšinou barevných. Uvidíte, že v těch neobvyklých označeních je kus velmi zajímavé minulosti i přítomnosti významného bezpečnostního ozbrojeného sboru republiky. Někdy se říká, že označení tohoto druhu jsou jakýmsi těsnopisem historie. Postupem doby a především vzhledem k neobvyklému charakteru činnosti došlo k tomu, že tato označení jsou příslušníky vnímána nejen pouze jako profesní označení členů jednotky, ale také jako čestné symboly příslušníků speciálních služeb. Každý – jak dřívější, tak i současní příslušníci – si jich nesmírně vážili a vážili, byli a jsou na ně patřičně hrdi. Atraktivní a relativně vzácná označení tohoto druhu a jejich používání tvoří neobvyklou a také nepříliš známou stránku tradic určité vybrané kategorie příslušníků-specialistů Vězeňské služby ČR.

Jednotné specifické označení příslušníků celého sboru, jednotek nebo jen jeho dílčích útvarů se zvláštním určením usnadňuje zejména zařazení, rozeznání a hierarchii postavení příslušníků – členů v týmu; v dalším případě symbolizuje i vůči širší odborné nebo laické veřejnosti prestiž a výjimečnost speciální jednotky a tím i jejího člena. Výrazné označování stejnokrojů příslušníků českého vězeňství je v podstatě záležitostí posledního čtvrtstoletí. Nutno podotknout, že nejen v minulosti, ale nejednou

i v současnosti si ne vždy tvůrci dali práci s tím, aby výsledné označení korespondovalo s tradičními heraldickými zásadami. Pro přehlednost lze uplynulou dobu z hlediska označování stejnokrojů příslušníků rozdělit do několika vývojových etap.

První je charakterizována osamostatněním českého vězeňství v rámci ministerstva spravedlnosti od roku 1969 do konce existence společeného státu. Snahy o výrazné odlišení stejnokrojů příslušníků Sboru nápravné výchovy ČSR, jak byl v nedávné minulosti resort vězeňství oficiálně nazýván, od dalších stejnokrojů příslušníků československých ozbrojených bezpečnostních sborů byly v podstatě nepatrné.

Druhou, jejíž počátek klademe do roku 1993, charakterizuje přestrojení příslušníků nyní již Vězeňské služby ČR a s tím spojený zcela nový tvar označení jejich stejnokrojů, vše na základě nového výstrojního předpisu vydaného v tomtéž roce.

Třetí etapa zahrnuje období do vydání novely výstrojního předpisu v roce 2006. Ta je dokumentována značně pestrou, ale neoficiální výtvarnou kreativitou v oblasti tvorby nových typů označení. Dochází k tomu na úrovni věznic a vazebních věznic, ovšem bez legislativního základu.

Etapa čtvrtá, počínající vydáním novely výstrojního předpisu, upravuje některé oblasti označování stejnokrojů příslušníků přidělených ke speciálním činnostem v rámci Sboru (psovod, pyrotechnik). Žel, nezahrnula všechny. Trvá jistý druh výtvarné výstrojní neukáznenosti.

Etapa pátá je charakterizována vydáním další, tentokrát komplexní, výstrojní novely v roce 2015. Ta v podstatě definitivně ukončuje jistý druh dlouhodobé oficiální neúpravy a nejednotnosti celé oblasti označování stejnokrojů příslušníků určených k výkonu zvláštních činností v rámci vězeňské služby. Z rámce této novely vybočují drobné úpravy ad hoc, jako např. duchovní služba nebo vyslání příslušníků na zahraniční mise - Logar, Haag.

Logar Afganistan 2012

Nášivka VS ČR Haag 1

Nášivka VS ČR Haag 2

Posuzuje-li se z širšího historického pohledu výstroj příslušníků tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru, jmenovitě na výrazné odlišovací označování stejnokrojů bývalého Sboru nápravné výchovy ČSR, je výčet velmi strohý. V podstatě se odborná i laická veřejnost setkala se třemi zásadními označeními. Mezníkem byl rok 1969. V tomto roce jedna vývojová etapa celostátního vězeňství končí. Vězeňství, reprezentované tehdy Sborem nápravné výchovy s celostátní působností, se rozděluje. Na území České socialistické republiky přechází formou delimitace z ministerstva vnitra do organizační struktury republikového ministerstva spravedlnosti. První výstrojní změna nastala ihned počátkem roku 1969. Z důvodu vnějšího odlišení stejnokrojů příslušníků působících v republikovém vězeňství od příslušníků dalších, působících např. v organizačních strukturách ministerstva vnitra, zejména tehdejších policejních orgánů (SNB), vydává náčelník SNV ČSR počátkem roku rozkaz. Tímto rozhodnutím bylo upraveno používání výložek višňově červené barvy v českém vězeňství na mnoho let. Tato první výraznější úprava výstroje příslušníků byla na dvě desetiletí v podstatě úpravou jedinou. Platila v podstatě až do roku 1993, v některých případech stanovených výstrojním předpisem až do roku 1995. Druhá se datuje až do roku 1987. Tentokrát ovšem na základě rozkazu ministra spravedlnosti ČSR byly zavedeny tzv. rozlišovací značky na nárameníkách příslušníků SNV ČSR.

Jedním z průvodních jevů politicko-společenských přeměn přelomu osmdesátých a devadesátých let byla i určitá rozhodnutí týkající se třeba vnější podoby stejnokrojů. Symbolika minulé éry a její další používání v nových společenských podmínkách se stalo nežádoucí. To byl důvod, aby z nárameníků příslušníků, nyní již SNV ČR, bylo v roce 1991 odstraněno rozlišovací označení. Bylo používáno necelé tři roky. Tímto rozhodnutím a jeho realizací končí celá předlistopadová éra označování stejnokrojů příslušníků SNV ČSR.

Pro úplnost nutno dodat, že sportovci reprezentující SNV ČSR používali až do konce osmdesátých let

jako označení sportovního dresu látkovou nášivku kulatého tvaru s výrazným opisem, zkratkou SNV ČSR. Výtvarně vycházela z oficiálního označení pražské Rudé hvězdy. Bylo to vcelku logické – sport ve vězeňství byl v té době na základě dohody o spolupráci mezi SNV ČSR a příslušným orgánem republikového ministerstva vnitra v oblasti sportu organickou součástí této známé policejní sportovní organizace a byl s ní velmi úzce koordinován.

Dlouhodobě byla totiž 8. skupina organizace Rudé hvězdy v podstatě sportovní činností SNV ČSR. Žádné další označení nebylo v útvarcích SNV ČSR po celá dvě desetiletí samostatné existence používáno.

NOVĚ V NOVÉ REPUBLICE

Blížilo se rozdělení společného státu. Koncem roku 1992 je vydána nová legislativní úprava, která oficiálně konstituuje Vězeňskou službu České republiky. Připravuje se přestrojení příslušníků do stejnokroje nového vzoru. Operativně, pod značným časovým tlakem na úrovni republikového Ministerstva spravedlnosti ČR a vedení SNV ČR bylo rozhodnuto, aby okamžikem vyhlášení vzniku republiky byli novými typy stejnokrojů vystrojeni alespoň ti vybraní příslušníci, se kterými se veřejnost bezprostředně setkává, např. ti, kteří se podíleli na ochraně soudních budov apod. Tato složitá akce časově korespondovala se vznikem republiky a samozřejmě i vznikem Vězeňské služby České republiky.

Služebními stejnokroji nového vzoru byli v roce 1993 přednostně vystrojeni příslušníci Justiční stráže Vězeňské služby ČR. Uniformy jsou barevně i střihem výrazně odlišné od původních, odborné i laické veřejnosti známých a do té doby běžně používaných pod názvem Oliva. Jedním z výrazných odlišení od předchozího používaného vzoru jsou i nově vytvořená látková rukávová označení – domovenky.

Na levém rukávu saka, košile či pláště stejnokroje se objevuje oficiální tvar státního znaku v barevném

látkovém provedení. Pravý rukáv uvedených výstrojních součástek (košile, sako, plášť) je označen nášivkou s oficiálním oborovým znakem vězeňské služby a současně také domovenkou s variabilním nápisem JUSTIČNÍ STRÁŽ nebo VĚZEŇSKÁ STRÁŽ podle služebního zařazení příslušníka. Kromě tohoto typu uvádí „výstroják“ ještě domovenky obdélníkového tvaru se shodnými nápisy VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČR. To je v oblasti označování stejnokrojů příslušníků asi tak vše. Co se týče tohoto typu označování, tedy domovenky nebo nášivky v textilním provedení, výstrojní předpis nic dalšího neuvádí. V podstatě tento takto definovaný oficiální stav trvá více než deset let. Oficiální změna v detailnějším provedení je uvedena až vydáním nového předpisu.

VEO, PEO

Bez ohledu na změny společensko-politického uspořádání musí být samozřejmě trvale zabezpečována rutinní činnost vybraných příslušníků Vězeňské služby ČR, přidělených k vykonávání zvláštních, speciálních činností, jako jsou nejen běžné eskorty, ale také příležitostně i jiné akce jako např. zásahy příslušníků

pod jednotným velením v případě vzniku nepokojů apod. A právě toto byl a je tzv. styčný bod, příležitost, kdy se profesně setkávají s příslušníky speciálního útvaru Policie České republiky.

Po celou dobu existence zvláštního útvaru Policie ČR docházelo k hledání a ke změnám názvosloví až k současnému názvu Pohotovostní a eskortní oddělení, které je organizačním článkem Odboru služby pořádkové policie Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. V současnosti jsou útvary obdobného charakteru vytvořeny de facto ve všech krajských ředitelstvích Policie ČR. V průběhu 90. let se tento útvar nazýval Vězeňsko eskortní oddíl, následně až do konce roku 2008 nesl název Vězeňsko eskortní oddělení, v profesionální hantýrce jednoduše označovaný pouze zkratkou VEO. Od ledna roku 2009 byl přejmenován na PEO – Pohotovostní a eskortní oddělení.

Jeho historie ovšem sahá až do roku 1923, kdy byla v Praze dne 15. ledna založena první Četnická eskortní stanice, která sídlila v budově zemského četnického velitelství pro Čechy.

Pracovní činností a náplní tohoto oddělení je poskytování servisu organizačním článkům krajského ředitelství a ostatním útvarům policie tím, že zajišťuje provoz policejní cely pro dlouhodobé umístění osob omezených na osobní svobodu, příjem, ostrahu, propouštění nebo předávání těchto osob a také jejich eskorty do zařízení vězeňské služby. Na tom by nebylo nic zvláštního. Ovšem co každému, zejména vězeňskému personálu, který s příslušníky této jednotky při výkonu služby přicházel do styku, padlo do oka, bylo neobvyklé, výrazné označení jejich stejnokroje. Dokonce i vězeňská symbolika byla vhodně do označení zakomponována. A uniformovaní příslušníci Vězeňské služby ČR, speciálně určení k provádění takové nebo podobné činnosti, oficiálně nedisponovali ničím

podobným! Dalo by se hovořit tak trochu o profesní lítosti nebo snad i žárlivosti...

AKTIVITA VĚZNIC

Oficiální snahy se jevily jako těžkopádné, a tak se objevují více či méně úspěšné pokusy toto vakuum nějakým způsobem vyplnit. Od vydání výstrojního předpisu v roce 1993 do vydání jeho novely v roce 2006 je stav ve vězeňství ve stejnou dobu v tomto směru relativně rigidní. Jak je v Čechách dobrým zvykem, vypomáhá lidová tvořivost. Pokud existuje ve společnosti i zdánlivě obdobná činnost a její nositelé mají atraktivně a zajímavě označen třeba oděv, je zájem o obdobné řešení nasnadě. Tak se profesionální i laická veřejnost, sice sporadicky, ale přece jen, setkává s novým tvarem označení stejnokroje. Postupem doby se objevuje množství neoficiálně používaných nášivek. Mají svůj domicil v některých aktivnějších věznicích nebo vazebních věznicích. Jsou vytvářeny „z vlastní iniciativy“. Určení je jednoznačné: odlišit označením stejnokroje příslušníků vykonávajících neběžné speciální činnosti od ostatních, kteří jsou zaměstnání běžnou rutinní službou. Samozřejmě je označení nemá vyčlenit či privilegiovat, ale použitím zvláštního označení upozornit, že jde především o příslušníky přidělené k výkonu služby k nejrušnější především speciální činností. Důvod byl lidsky prostý – příslušníci vězeňské služby v rámci plnění služebních úkolů úzce spolupracují s orgány Policie ČR. Následná spolupráce příslušníků obou ozbrojených sborů, v mnoha případech vykonávajících obdobné činnosti, bývá jednodušší. A bezesporu ke zlepšení spolupráce může v mnoha případech přispět i obdobné speciální označení stejnokroje. Navozuje jistý pocit sounáležitosti při výkonu náročných činností. Ostatně - označení jsou atraktivní, líbíva...

Výstrojní předpis NGR č. 35/1993 má jedno zajímavé specifikum – nebyla v něm upravena speciální výstroj, především stejnokroje

a další nutné vybavení pro příslušníky určené pro služební zákrok pod jednotným velením a stejnokroj pro příslušníky určené k provedení eskorty nebezpečných osob ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody. V průběhu doby se teprve hledalo vhodné a potřebné vyzbrojení a vyzbrojení výlučně pro podmínky vězeňství. Vcelku logicky chybělo i příslušné speciální označení stejnokrojů příslušníků. Původně se počítalo s výstrojí a výcvikem vybraných příslušníků především a pouze v rámci vězeňské služby. Samozřejmě že se výše zmíněné činnosti průběžně ve vězeňství prováděly. Funkčnost a stanovené úkoly musely být podle potřeby trvale zajištěny. Zpočátku se na základě rozkazu velícího důstojníka na akcích operativně používal, tak jako dříve, standardní služební stejnokroj (vz. Oliva).

Speciální součástky mnohdy ani nebyly příslušníkům dostupné. Zpočátku to vlastně ani problém nebyl; pracovalo se průběžně na přípravě testovacích vzorů apod. Zásadním datem je rok 1996. Během první poloviny tohoto roku, pouhé tři léta po vzniku České republiky, je po důkladných konzultacích odborníků Vězeňské služby ČR a Policie ČR schválen zásadní dokument o spolupráci těchto dvou ozbrojených bezpečnostních sborů, „Dohoda“. Na základě této dohody mělo postupně docházet ke koordinaci jak výcviku, tak i k určitému sjednocení výcvikových metod, a zejména vybavování příslušníků potřebnou výstrojí a výzbrojí.

Ovšem nadešel rok 2000, v určitých směrech přelomový. Česká republika se stala hostitelskou zemí Mezinárodního měnového fondu. Městem zasedání byla jmenovitě určena Praha. Během organizačních příprav bylo zjištěno, že dle informací, které měli organizátoři k dispozici, lze očekávat masivní demonstrace od nejrozličnějších skupin a odpůrců této mezinárodní instituce. Měly být koordinovány a předpokládalo se narušování veřejného pořádku. Společenský imperativ zněl: organizačně a pořadatelsky zajistit bezpečnost nejen účastníků zasedání, ale také obyvatelstva.

K spoluúčasti na zabezpečení nejrozličnějších předpokládaných akcí pořádkových sil, především z řad příslušníků Policie ČR, byla vyzvána na základě výše zmíněné platné Dohody také Vězeňská služba ČR. Bylo to ovšem spojeno s určitými organizačními problémy.

Od vzniku České republiky až do tohoto okamžiku byly samozřejmě podle platného předpisu speciální činnosti příslušníků Vězeňské služby ČR (likvidace mimořádných akcí, nepokojů apod.) ve všech vězni-

cích trvale procvičovány tak, aby funkčnost a operativní zabezpečení byly zajištěny. Ovšem s patřičným a potřebným vyzbrojením a dalším potřebným vybavením to bylo poněkud jiné. Podle původního platného vnitřního předpisu byla v každé vazební věznici a věznici u velitele směny uložena stanovená zásoba protiúderové výbavy, která byla určena k operativnímu použití výlučně při řešení mimořádných situací. Její použití se provádělo na výslovný rozkaz velícího důstojníka. Do roku 1993 a ještě v dalších letech to bylo v podstatě velmi skromné vybavení. Komplet byl - 5 souprav - tedy v podstatě pouze vybavení pro 5 příslušníků. Obsahoval skromné speciální vybavení:

Plastiková protiúderová přilba bílé barvy, označená na čelní straně státním znakem; původní výrobce firma Plastimat Liberec;

protiúderový štít; původní výrobce firma Vrbno pod Pradědem;

gumová hůl (obušek) bílé barvy; dovoz z Polské lidové republiky.

Toto vybavení se používalo v případě potřeby jako doplněk standardního stejnokroje služebního (vz. Oliva) a pouze při akcích v tzv. ostrém nasazení podle okamžité situace a pouze na základě rozkazu velícího důstojníka. Další speciální součástky mnohdy ani nebyly příslušníkům známy.

Pod značným časovým tlakem bylo proto nutno sestavit a vybavit jednotku vybraných vězeňských příslušníků odpovídající potřebnou a kvalitní výstrojí. Vybavení bylo zajištěno, jak říkají pamětníci, „kde zrovna bylo k dispozici“. V archívních pramenech se žel nepodařilo podrobnosti dohledat, ale pamětníci uvádějí, že ve finále se vybraní a samozřejmě i připravení (vycvičení) příslušníci v podstatě a převážně jen ze dvou jednotek VS ČR, z Vazební věznice Praha-Pankrác a Věznice Mírov, krátce před nasazením do ostré akce převlékali do speciálních oděvů a výstroje v bývalém kinosále pražské zotavovny vězeňské služby v ulici Na Květnici 10, tedy nedaleko Kongresového centra, kde Mezinárodní měnový fond jednal a kde pak docházelo ke střetům s účastníky protestů. Jednotka vězeňských příslušníků zásahovek byla včas a komplexně vyzbrojena a vyzbrojena. Stejnokrojová výstroj a výbava příslušníků zásahové jednotky byla zařazena do kategorie „inventární“, která je příslušníkům zapůjčována na dobu nezbytně nutnou pro dobu výkonu služby nebo profese. Zůstala tedy i po skončení akce majetkem Vě-

zeňské služby ČR. Z těchto akcí, kdy se ve dnech 23. až 28. září 2000 do Prahy sjelo 15 tisíc agresivních odpůrců globalizace z mnoha zemí, je také známo pravděpodobně i první použití dvoudílné nášivky vězeňské provenience se slovním označením ZÁSAHOVÁ JEDNOTKA. Byla použita na stejnokrojích příslušníků Vazební věznice Praha-Pankrác. Druhý typ „svého“ označení použili při téže akci příslušníci z Věznice Mírov.

ZJ VV Praha-Pankrác

ZJ Věznice Mírov

Podle vzpomínek tehdy do akce zapojených příslušníků při náročné a nebezpečné akci „vše organizačně bez problémů klaplo a jednotka byla připravena k operativnímu nasazení jako záloha velení k dispozici a pohotovosti v autobusu“. Od následujícího roku v koordinaci a spolupráci s Policií ČR započala Vězeňská služba ČR s vybavováním stanoveného počtu kompletních speciálních souprav pro vlastní potřebu.

Po „pražském vzoru“ se nový druh označení objevuje zanedlouho i u příslušníků dalších organizačních jednotek VS ČR. Setkáváme se s ním zejména v těch případech, kdy jde o příslušníky, kteří jsou určováni především na eskorty nebo pro případ nasazení ke služebnímu zákroku pod jednotným velením. Ti měli logicky eminentní zájem o výjimečné označování speciálního služebního stejnokroje specifickými nášivkami. Není se co divit,

že vzniklá situace způsobila nejen značnou nepřehlednost, ale de facto také značnou ústrojovou nekázeň. Ta byla konstatována, dokonce opakovaně, vedením VS ČR s minimálním nadšením a také značnou nelihostí. Přesto se, i přes opakované zákazy, i když ojediněle, objevovala tato označení i nadále při některých akcích a nasazení příslušníků. Konec této nejednotnosti speciálního označování stejnokrojů mělo udělat vydání další, obsáhlé novely výstrojního předpisu. K tomu ovšem došlo až o několik let později.

ZJ VV Litoměřice

ZJ VV Praha-Pankrác vz. 3

ZJ VV Brno

ZJ Věznice České Budějovice

ZJ Věznice Mírov vz. 2

ZJ Věznice Příbram

ZJ VV Praha-Ruzyně

ZJ VV Olomouc

ZJ Věznice Jiřice

ZJ Věznice Valdice

Základní informaci o existenci a výskytu domovenek vydávaných ve Vězeňské službě ČR de facto bez legislativního podkladu pro označování stejnokrojů příslušníků zásahových jednotek do vydání výstrojní novely NGR č. 43/2015 uvádí příložený tabulkový přehled. Vzhledem ke značnému časovému odstupu od prvního známého použití (v průběhu téměř dvou desítek let) nejsou údaje kompletní.

Dokončení v příštím čísle

CO MAJÍ SPOLEČNÉHO ČESKÁ, FRANCOUZSKÁ A RUMUNSKÁ VĚZEŇSKÁ AKADEMIE

IVA PRUDLOVÁ

Akademie VS ČR (AVS), francouzská akademie (ÉNAP) a rumunská národní škola pro vězeňský personál (SNPAP) mají dosti společného. Všechny jsou situovány do malého městečka s komplikovaným dopravním spojením. Všechny organizují základní vzdělávání pro nový personál, ale specializační kurzy v rámci celoživotního vzdělávání poskytují jen AVS a ÉNAP. V současnosti všechny tři akademie procházejí etapou rekonstrukce a nové výstavby.

První rozdíl, který se nabízí, je velikost vzdělávacích středisek.

Francie Rumunsko

Francouzská ÉNAP se nachází na ploše 16 ha a budova školy se svými dvěma aulami a 50 různě velkými třídami pojme 1 375 studentů. Simulační budova je tvořena několika cvičnými celami vybavenými pro různé modelové situace, speciální třídou pro nácvik první pomoci, sportovním centrem s tělocvičnou, pěti místnostmi dojo či střelnicí. Rumunská škola je menší. Patnáct budov SNPAP se rozkládá na 2,5 ha. Kapacita školy je 250 studentů, kterým je v areálu k dispozici lékařská, psychologická i duchovní péče. Je zde 12 běžných a dvě velké místnosti pro teoretickou výuku, specializační IT učebny či nová tělocvična. SNPAP má vynikající podmínky pro praktický výcvik v nově vybudované simulační části. Nacházejí se zde cvičné prostory pro jednotlivé

činnosti, které jsou prováděny ve věznicích, a větší prostor pro diskusi, kde studenti analyzují výukové videozáznamy apod. Jsou zde také modely vyrobené studenty jako například detailní model prostorů určených pro vstup osob a pro vjezd vozidel. Součástí je rovněž výstavka konfiskovaných nepovolených předmětů.

Pozemek AVS je nejmenší, ale do budovy školy dochází až 300 účastníků kurzů během jednoho dne. V současnosti všechny tři školy investují do zlepšování podmínek pro zajišťování výuky.

ÉNAP připravuje výstavbu dalších budov školy a ubytoven. Tato potřeba nevznikla v souvislosti s fluktuací personálu, jaký známe z českého prostředí, ale na základě výzkumu, jehož výsledky ukázaly, že

v nejbližších letech dojde ve Francii k obměně personálu, který odejde do důchodu. Současně bude nutné vybudovat nové věznice.

SNPAP v Rumunsku dokončuje rekonstrukci tříd a staví nový dřevěný kostel. Brzy by měla být zahájena kompletní rekonstrukce ubytovny. AVS také soustavně zlepšuje podmínky pro účastníky kurzů. Probíhá rekonstrukce budovy, která bude sloužit jako simulační centrum, a zahajuje výstavbu stravovacího zařízení. V plánu je také výstavba sportovního centra, které vyrostе naproti AVS vedle Věznice Stráž pod Ralskem.

BEZPEČNOST

V reakci na teroristické útoky ve francouzských školách a institucích

bezpečnostních sborů staví ÉNAP oplocení kolem celého areálu. Rumunská škola má operační středisko. Zde je z důvodu bezpečnosti monitorován areál školy, společné prostory a učebny. Celá budova školy včetně tříd je vybavena kamerami. Udržování bezpečnosti a pořádku je sledováno celých 24 hodin a nahrávky jsou uchovávány po dobu 30 dnů.

UBYTOVÁNÍ

Všechna tři zařízení poskytují svým studentům ubytování.

Ubytování v Agen je skromnější než ve Stráži pod Ralskem. ÉNAP poskytuje ubytování v 847 pokojích v menších budovách rozdělených do tří „ubytovacích vesniček“. Celková kapacita je 1 375 míst. Pokoje jsou miniaturní. Kurzanti jsou ubytováni po dvou a mají k dispozici palandy. Na ubytovnách nejsou z bezpečnostních důvodů povoleny ledničky, vařiče či elektrické konvice. Nejsou zde ani místnosti pro setkávání studentů. Úklid v pokojích si studenti musejí provádět sami. Škola organizuje namátkové kontroly pořádku. Při porušení ubytovacího řádu je student pokárán a může být i vyloučen ze školy.

V rumunském SNPAP bydlí studenti v současnosti v provizorních podmínkách. Budova, která bude v budoucnosti sloužit ubytování studentů, čeká na rekonstrukci. Momentálně jsou pokoje sdíleny třemi až 12 studenty, kteří mají k dispozici klubovnu, kantýnu a několik venkovních teras. Na podmínky ubytování si však studenti nestěžují. V hodinách psychologie je navíc tato situace využívána k tomu, aby studenti lépe chápali vliv uvěznění na vězněné osoby. Ubytovací řád povoluje vycházky studentů mimo areál školy od 14:00 do 21:00 hodin. Vycházky či návštěva rodiny jsou jen na propustku. Pokud student neplní své povinnosti, nemá dobré studijní výsledky či chování, propustku neobdrží. Studenti jsou odpovědní za svůj úklid na pokojích. Bodování čistoty a pořádku na pokojích je součástí jejich hodnocení. Zároveň se podílejí na úklidu areálu školy. Vzdělávacím záměrem je zde naučit budoucí vězeňský personál činností, na něž budou dohlížet ve věznicích; vážit si svého pracovního prostředí a okolí; pochopit, že spolupráce s kolegy je mimořádně důležitá, naučit se spolupracovat efektivně - například formou vzájemné pomoci. Za ubytování studenti v ÉNAP a v SNPAP stejně jako v AVS neplatí.

STRAVOVÁNÍ

Systém a podmínky stravování jsou rozdílné. Na rozdíl od rumunské a české praxe, kdy je studentům poskytováno celodenní stravování zdarma, studenti ve Francii si snídaně a večeře hradí sami. Oběd si francouzští studenti platit nemusí, pokud jim stačí strava, kterou pokrývá takzvaný kredit. Pokud je pro ně množství nebo výběr nedostatečný, mohou si za částku oběd doplatit. Nabídka snídaní v kantýně je velmi limitovaná a výběr hlavních jídel na oběd a večeři je skromný, avšak studenti si rádi často pochutnávají na dezertech.

Rumunští studenti rovněž nemají možnost výběru stravy. Kuchyně vaří jak pro personál SNPAP, tak pro oddíl odsouzených, který je zařazen do práce v rámci školy, i pro oddíl mladistvých umístěných v přilehlé věznici.

PERSONÁL

Velký rozdíl je v počtu personálu škol a poměrného počtu absolventů kurzů za rok. V AVS pracuje v současnosti 52 lidí, z toho 19 učitelů. V ÉNAP pak je zaměstnáno 236 pracovníků, z toho 98 učitelů včetně 6 pracovníků výzkumu, kteří se také podílejí na výuce. Celkový počet personálu v SNPAP je 110, z toho 19 učitelů.

Pro ilustraci uvádíme, že v roce 2015 v ÉNAP absolvovalo základní odborné vzdělávání 3 550 nových pracovníků (včetně probačních úředníků) a 3 000 zaměstnanců se zúčastnilo specializovaných kurzů. V SNPAP v roce 2017/2018 ukončilo roční nástupní kurz 220 studentů. AVS v roce 2017 prošlo 3 500 účastníků kurzů, z toho 764 studentů ZOP.

ODBOBNÉ KURZY

Rozdíly jsou v délce základních odborných kurzů a v podmínkách pro zdárné ukončení studia. Ve Francii trvá základní odborná příprava pro dozorce a strážné šest měsíců; pro probační úředníky a sociální pracovníky dva roky; vzdělávání administrativních pracovníků od jednoho do šesti měsíců; vzdělávání technického personálu trvá tři měsíce. Studenti v ÉNAP jsou známkováni a na základě nedostatečných školních výsledků či špatného chování mohou být ze školy vyloučeni. Každý student podepisuje po třech měsících kontrakt, na jehož základě mu je vyměřen plat. Pokud by chtěl školu opustit, musí náklady vrátit. Studium je rozděleno na výuku ve škole a na praxi ve věznicích. Například dozorce stráví pět týdnů ve

škole, tři týdny na praxi ve věznici, osm týdnů ve škole, osm týdnů ve věznici a šest týdnů ve škole, po kterých následuje zkouškový týden. O práci ve Vězeňské službě Rumunska se ročně hlásí 800 až 1 500 zájemců. Do školy je přijato ročně asi 220 zájemců, z toho 20 z Moldávie. Studenti nejsou zaměstnanci vězeňské služby. Pobírají kapesné ve výši 30 EUR měsíčně, mají zdarma ubytování, stravování, výstroj a výzbroj. Pokud by chtěl student opustit školu nebo pokud by nevyhověl u závěrečných zkoušek, musel by uhradit celou částku, kterou do něj VS Rumunska vložila – 2 500 EUR. Tato skutečnost motivuje studenty k dobrým výsledkům. První tři dny stráví studenti ve věznici, kde se seznámí s pracovními podmínkami. Školní rok začíná 1. září a končí 31. srpna a je rozdělen do dvou semestrů a dvou praxí ve věznicích. Věznici si studenti nemohou vybrat, jsou tam zařazeni. Závěrečné zkoušky probíhají celý srpen a jsou velmi komplexní. Promoce jsou slavnostním okamžikem. Slavnostního vyřazení, které se koná na náměstí Tirgu Ocna, se účastní ministr spravedlnosti, vysocí představitelé GR VS Rumunska a GR VS Moldávie, ředitelé věznic, primátor kraje, starosta města, zástupci policie i zahraniční hosté. Jsou přítomni také místní i celostátní média.

PRACOVISTĚ ABSOLVENTŮ

Ve Francii si mohou absolventi po úspěšném složení zkoušky vybrat z nabízených volných míst ve všech věznicích. Tak se stává, že volná místa v nejatraktivnějších věznicích jsou rychle doplněna novým personálem, ale v některých věznicích zůstávají volná místa, nebo se na ně hlásí studenti s nejhorsími školními výsledky. Zkušební doba trvá rok. Poté zaměstnanci získávají status státního úředníka.

V Rumunsku je absolvent základního odborného kurzu povinen pracovat pro vězeňskou službu Rumunska nejméně po dobu pěti let. Kdyby chtěl odejít dříve, musí vyrovnat poměrnou částku vloženou do studia. Absolvent s vynikajícími studijními výsledky si může vybrat věznici, ve které chce pracovat. Ostatní studenti jsou zařazeni do věznic na teritoriu celého Rumunska dle potřeb. Práce u vězeňské služby je velmi dobře placená a personál si váží získání definitivy.

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

ÉNAP, SNPAP i AVS udržují bohaté mezinárodní vztahy. Všechny tři školy jsou členem EPTA. Školy or-

ganizují ročně 10 a více mezinárodních akcí a vysílají své zaměstnance na stáže, semináře a konference do zahraničí.

Prohlášení o spolupráci mezi AVS a ÉNAP bylo podepsáno v roce 2017 při oficiální návštěvě zástupců ÉNAP ve Stráži pod Ralskem. Management AVS vykonal studijní návštěvu v ÉNAP v září 2017. V roce 2018 proběhly výměnné francouzsko-české stáže zaměřené na penologickou historii a výzkum. V následujícím období by se francouzští partneři chtěli věnovat spolupráci v oblasti sběru, katalogizace a využívání nepovolených předmětů ve výuce.

Česko-rumunská spolupráce byla zahájena v srpnu 2018 oficiální návštěvou managementu AVS v Tîrgu Ocna. V roce 2019 očekává AVS reciproční návštěvu z SNPAP. Zároveň byli čeští učitelé sebeobrany pozváni na mezinárodní seminář organizovaný SNPAP.

Srovnávání systému vzdělávání vězeňského personálu v Evropě je nezbytné pro další rozvoj Akademie VS ČR. Podmínky pro vzdělávání se příliš neliší, ale právě detaily mohou být významné. Díky seznamování se se situací v zahraničních partnerských organizacích se může management AVS inspirovat a soustavně zkvalitňovat vzdělávací programy i podmínky pro vzdělávání ve Stráži pod Ralskem.

Akademie VS ČR Stráž pod Ralskem

ÉNAP

The French National Correctional Administration Academy (École nationale d'administration pénitentiaire) se sídlem v Agen, Francie
<https://www.enap.justice.fr/>

SNPAP

National School for Training of Prison Agents (Școala Națională de Pregătire a Agenților de Penitenciare) se sídlem v Tîrgu Ocna, Rumunsko.
<http://anp.gov.ro/scoala-nationala-de-pregatire-a-agentilor-de-penitenciara-targu-ocna/>

EPTA

The European Penitentiary Training Network
<http://epta.europpris.org/>

POLŠTINA

IVA PRUDLOVÁ

PRO BILATERÁLNÍ SETKÁNÍ

Dvanáct příslušníků a občanských zaměstnanců se zúčastnilo dvoudenního workshopu s názvem: Vhled do penitenciární polštiny, který v říjnu 2018 připravila Akademie VS ČR. Pro tento program byl vyvinut unikátní manuál, který umožňoval účastníkům krok po kroku osvojit si jednotlivé hlásky charakteristické pro polský jazyk současně s procvičováním jednoduchých i složitějších výrazů či vět využitelných v penitenciárním prostředí.

Zúčastněné organizační jednotky mají uzavřené dohody o spolupráci s polskými partnery anebo pravidelný kontakt s kolegy z Polska. Zejména české věznice pak hledají tlumočníky pro bilaterální jednání. Odbornou konverzaci lze jen těžko zvládnout, pokud nemáte ani základy cizího jazyka. Workshop se však o toto překlenutí s úspěchem pokusil.

V tomto čísle Českého vězeňství vám přinášíme zpětnou vazbu účastníků této jedinečné vzdělávací akce.

„Workshop mne překvapil neuvěřitelnou efektivitou. Během jediného dne jsme dokázali porozumět jednoduchému textu i videu z vězeňského prostředí v polštině. Dokázali jsme se svižnou a zábavnou formou

vybavit základními frázemi využitelnými v pracovním i společenském kontaktu a ještě jsme se u toho skvěle bavili.“ (Gabriela Šafářová, Odolov)

„Byla jsem velmi příjemně překvapena, kolik se toho dá naučit za 12 vyučovacích hodin. Tento workshop byl pro mne rozhodně přínosem.“ (Monika Siwá, Karviná)

„Pochopil jsem polskou výslovnost, a tak najednou lépe rozumím.“ (Luděk Oláh, Stráž pod Ralskem)

„Před kurzem jsem byla nepopsaný list a po kurzu jsem překvapená, že zvládnou přečíst jednoduchý text, pamatuji si jednoduché fráze, a navíc mě to velmi bavilo. Učení nebylo statické a překonala jsem stud z mluvení.“ (Milena Palková, Příbram)

„Workshop byl velmi zajímavě koncipován a již po necelých dvou dnech prokázali všichni účastníci znatelné zlepšení.“ (Daniel Vinkler, Odolov)

„Workshop byl veden profesionálně. Bylo dobře, že se účastnili i lidé, kteří už polsky trochu umí, protože mohli opravovat ty, co se s jazykem teprve seznamovali.“ (Dita Müllero-ová, Akademie VS)

„Seminář nejenže interaktivní formou představil základy a specifika polského jazyka, ale také nabídl skvělou příležitost poznat nové kolegy.“ (Jiří Kawan, GR)

„Vzhled do penitenciární polštiny byla velmi dobře připravená vzdělávací akce. Doslouha během několika hodin jsme se seznámili se základy výslovnosti a psaným textem (spřežkami a ocásky) a naučili jsme se některé zdvořilosti fráze.“ (Adam Klimša, Akademie VS)

„Velice přínosné informace a penitenciární polština. Tento workshop nám pomůže, abychom předcházeli nedorozumění při kontaktu s polskými kolegy.“ (Robert Kornfeld, Praha-Pankrác)

„Také pro mne byla tato akce velmi přínosnou. Ač si může člověk myslet, že něco ovládá na nějaké úrovni, vždy se dá najít prostor na to, aby se dozvěděl ještě něco navíc.“ (Karel Charvát, Rýnovice)

„S polským jazykem máme častý kontakt v rámci dohody o vzájemné spolupráci s věznicí ve Sztumu. Byť se jednalo o workshop zaměřený pro začátečníky, byl jsem mile překvapen náhlým kontinuálním porozuměním monologu v promítnutém videu, které bylo úzce zaměřené na penitenciární problematiku. Za mě nejlepší hodnocení jazykového kurzu a velké poděkování lektorce Ivě Prudlové.“ (Vlastimil Kříž, Rýnovice)

Většina účastníků se shodla, že workshop předčil jejich očekávání. Přesto by si část z nich přála, aby byl workshop trochu delší. Všichni by pak doporučili tento jedinečný seminář dalším příslušníkům a ob-

čanským zaměstnancům, zejména pak vedení věznic, tiskovým mluvčím a učitelům Akademie, a jsou přesvědčeni o tom, že zájem by určitě byl.

Všichni účastníci by ocenili, kdyby Akademie VS připravila pokračování toho workshopu. Druhé setkání by se mělo zaměřit hlavně na procvičení výslovnosti a na další důleži-

té fráze pro profesní komunikaci zaměřenou na individuální potřeby odborníků. Projevili také zájem o nácvik základní prezentace organizační jednotky v polštině.

Poznámka: Článek o tomto workshopu vyjde také v odborném časopise VS Polska „ForumSłużby-Więziennej“.

SETKÁNÍ VDP A PŘEDSTAVENÍ PASTORAČNÍ A PSYCHOSPIRITUÁLNÍ PRÁCE VE VĚZNICI JIŘICE

NOVÁK PETR
ČOVAN ROBERT
BRZOBOHATÝ LADISLAV

Dne 17. října letošního roku, v den svátku mučedníka církve svatého Ignáce Antiochejského, byly při příležitosti celonárodního setkání členů Vězeňské duchovenské péče (VDP) ve středočeských Jiřicích představeny pastorační a psychospirituální aktivity s odsouzenými v místní věznici. Ekumenická akce přesahující jednotlivé církevní denominace se uskutečnila pod záštitou předsedy VDP Pavla Zvolánka, a ředitele jiřické věznice Petra Suka. Ředitel Suk mohl ve svém úvodním slově přivítat přes čtyři desítky vězeňských kaplanů a dobrovolníků VDP. Po krátkém zamyšlení, vedeném psychologem Petrem Novákem na téma moci světské a moci duchovní v oblasti práce v penitenciárním prostředí, představil kaplan Věznice Jiřice pan Robert Čovan pilotní projekt zřízení oddílu s rozšířeným programem o pastorační a psychospirituální péči (ORP), který je ve věznici realizován již od začátku roku 2013.

Napříč odbornou penologickou obcí panuje shoda, že podstatnou složkou úspěšné práce s vězněnými osobami je změna jejich existenciální orientace. Ta je možná především díky přijetí a hlubší internalizaci pozitivních etických a religiozních postojů. Projekt ORP je tedy zaměřen na odsouzené hledající duchovní hodnoty, za přísné podmínky dobrovolnosti vstupu i odchodu z projektu a je profilován jako křesťanská formace pro odsouzené muže ve věznici s ostrahou s vysokým stupněm zabezpečení. Kaplan Čovan zdůraznil sociodemografický trend, sledovatelný na celostátní úrovni, kdy regiony s vyšší religiozitou vykazují nižší míru kriminality a naopak. Cílem projektu je pak usilovat a napomáhat motivovaným odsouzeným v procesu změny způsobů myšlení a chování podmiňujících jejich selhávání (vedoucí k páchání trestné činnosti)

v kontextu naplňování účelu výkonu trestu odnětí svobody. Odsouzení zapojení do tohoto ekumenického projektu absolvují každý den náročný komplexní program sestávající jak ze vzdělávacích, tak psychoterapeutických a pastoračních aktivit. Účastníci setkání měli možnost nahlédnout do prostor místní kaple a refektáře, kde je po vzoru klášterních mnišských společenství podávána strava a kde si odsouzení v průběhu její konzumace vzájemně předčítají z Písma svatého. Setkání bylo zakončeno krátkou exkurzí po věznici, kde kromě dlouhodobě realizovaného terapeutického programu místního specializované-

ho oddílu pro výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti jeho účastníky zaujal především zcela unikátní projekt Otevřené věznice, který se soustřeďuje na posilování protektivních faktorů a prosociálního chování, napomáhajícího k reintegraci vězněných osob v prostředí, jež se má co nejvíce podobat běžným podmínkám mimo výkon trestu odnětí svobody. Na závěr nelze než poprosit o Boží požehnání všem kaplanům a dobrovolníkům, kteří se v rámci VDP podílejí na naplňování poslání vytvářet Boží království v celémездеjším světě, tedy i uvnitř zdí českých a moravských věznic.

VS ČR EVROPSKÝM MISTREM

VE FOTBALE

DUŠAN RAAB

Ve dnech 18. – 22. 6. 2018 se v Moldávii v prostředí krásného fotbalového areálu na předměstí hlavního města Kišiněva ve Vadullui-Vodě uskutečnilo v pořadí již 14. fotbalové mistrovství Evropy vězeňských služeb EURO4PRISON 2018 (CEF 2018). Tento již tradiční šampionát se zrodil zejména na základě vzájemné spolupráce Velké Británie, Nizozemí, Francie a za podpory i účasti dalších evropských zemí. Myšlenkou šampionátu je nikoliv sportovní rivalita, ale zejména posílení mezinárodní spolupráce mezi evropskými vězeňskými institucemi. Turnaje jsou pořádány pravidelně ve dvouletém cyklu. Hostitelská země pro další setkání je vždy losována za účasti zástupců týmů všech zemí, které se účastní aktuálního šampionátu. Moldávie, jakožto pořadatelská země, byla pro letošní ročník zvolena tedy již v roce 2016 při fotbalovém klání ve Francii. Pro úplnost lze dodat, že Česká republika se organizace turnaje zhostila již v rámci sedmého setkání v roce 2004 v Nymburce, přičemž český tým tehdy v turnaji zvítězil. Letos

se klání v Moldávii zúčastnilo osm týmů z různých zemí Evropy a Češi již v prvních zápasech potvrdili roli favorita. Účast v reprezentačním týmu byla velmi prestižní záležitostí nejen pro hráče, ale i pro ostatní členy realizačního týmu. Celá sestava se letos svého úkolu zhostila znamenitě a konečné vítězství bylo zasloužené.

PŘEDSTARTOVNÍ SOUSTŘEDĚNÍ

Vlastnímu turnaji ovšem předcházelo týdenní fotbalové soustředění hráčů pod záštitou Vazební věznice a Ústavu pro výkon zabezpečovací detence Brno. Zde na hráče čekaly náročné tréninkové jednotky, které připravily hráče nejen po fyzické, ale i po psychické stránce na nadcházející vyčerpávající klání. Pro hráče bylo zajištěno nejen pěkné a důstojné zázemí, ale i odpovídající nutriční a pitný režim. Za účelem tréninků bylo možné využít prostor RAFK Rajhrad, za což náleží klubu veliké poděkování. Vysokou prestiž a úroveň reprezentace na CEF 2018

dokreslilo i zapůjčení dresů oficiální české fotbalové reprezentace od Fotbalové asociace ČR (FA ČR), které touto cestou za spolupráci rovněž velmi děkujeme. Celý tým měl tedy na mistrovství k dispozici dresy profesionální české fotbalové reprezentace.

V sobotu 17. června absolvoval tým náročnou dvaadvacetihodinovou cestu přes Slovensko, Maďarsko a Rumunsko do Moldávie. Po úvodním ceremoniálu, který zahájil orchestr hymnami zastoupených států, se úvodního slova zhostili funkcionáři moldavského ministerstva spravedlnosti, vězeňské služby a moldavské fotbalové asociace - zejména generální tajemník ministerstva spravedlnosti Anatolie Munteanu, místopředseda moldavské fotbalové federace Ruslan Berzoi, zástupci diplomatických misí zúčastněných zemí, funkcionáři v rámci Národní správy vězeňských zařízení a v neposlední řadě prezident fotbalového sdružení Nistru-DIP, Alexei Brăducean-Dulgher. Poté se konalo rozlosování týmů do jednotlivých skupin.

KDO S KÝM

Skupina A byla složena z následujících týmů: Slovensko, Turecko, Polsko a domácí Moldávie. Do skupiny B byly zařazeny Bulharsko, Rumunsko, Estonsko a také Česká republika. Do prvního semifinálového kola se probíjely a proti sobě nastoupily týmy hráčů z Polska a Rumunska (výsledek 2:0). Skutečné drama se však na hřišti odehrálo v rámci druhého semifinálového zápasu, kdy proti sobě nastoupili domácí Moldavané a hráči z České republiky. Pozice českých hráčů nebyla vůbec jednoduchá, neboť domácí hráče přišla povzbudit i ministryně spravedlnosti Victoria Iftodi a generální ředitel Vězeňské služby Moldávie Aureliu Suhan. Domácí hráče během hry podpořila i početná skupina moldavských fanoušků a bohužel byla znát i přízeň rozhodčích k domácím. Motivace domácích hráčů k vítězství byla na hřišti velmi silná. O napínavé momenty nebyla v zápasu nouze a zdálo se, že realizační týmy obou zemí postrádají psychologa či rovnou dokonce kardiologa. I přes vysoké nasazení domácích zvítězilo české mužstvo 1:0, a to zásluhou disciplinovanosti a bojovnosti celého českého týmu. Vítěznou branku vsítil Václav Sklepnář. Ve finálovém klání nastoupili Češi proti Polsku a již od začátku bylo zřejmé, že oba týmy jsou velmi kvalitní nejen z hlediska fyzické přípravy, ale i v oblasti herní tak-

tiky. Během prvního poločasu se žádnému z týmů nepodařilo vstřelit branku. Rozhodující moment přišel ve 48. minutě, kdy Jindřich Václavek překonal polského brankáře a svojí přesnou střelou zajistil čes-

kému týmu vítězství v šampionátu. Český tým se tedy stal po osmi letech držitelem titulu fotbalových mistrů Evropy vězeňských služeb. Jako nejlepší útočník šampionátu byl oceněn i Václav Knop z Vazební

věžnice Olomouc. Česká republika se mohla pyšnit i nejlepší obranou, neboť nikdo ze soupeřů nám nedovedl vstřelit gól, o čemž jednoznačně hovoří skóre 0:17.

Cesta za úspěchem ovšem nebyla jednoduchá, ale všichni hráči i realizační tým přistupovali ke svým povinnostem profesionálně, disciplinovaně a s plným nasazením. Na základě těchto atributů se stal český tým evropským mistrem a vzorně tak reprezentoval Věžeňskou službu ČR v zahraničí, což na šampionátu ocenili všichni soupeři i významní funkcionáři. Nezbytným předpokladem k úspěchu byla podpora generálního ředitelství VS ČR, bez které by se tato náročná akce nemohla uskutečnit. Poděkování za vzornou reprezentaci patří ovšem nejen výše uvedeným hráčům, trenérům, funkcionářům a organizacím, ale také i ostatním hráčům a členům realizačního týmu. Kompletní sestava reprezentace: vedoucí týmu - Dušan Gáč (Brno), hráči - Zbyněk Oprchal, Jan Vítámvás a Daniel Balcar (Brno), Martin Šalamoun a Petr Fiřt (Ruzyně), Leoš Švancer (Heřmanice), Jindřich Václavek (Hradec Králové), Petr Dragon a Roman Vejvoda (Mírov), František Baláž (Odolov), Ondřej Juras (Ostrava), Václav Knop, Petr Rajnoha a Tomáš Mazouch (Olomouc), Václav Sklenář (Pardubice), Jiří Chlup a David Komínek (Rapotice), Patrik Janošík a Jan Pavlica (Všehrady), fyzioterapeut a zdravotník - Milan Kos (Brno), tlumočník - Dušan Raab (Brno), řidiči - Vladimír Benda, Vladimír Hrdina (Brno) a Karel Fiala (Pankrác).

Cesta k cíli reprezentace VS ČR:

Základní skupina

Česko – Rumunsko	5:0
Bulharsko – Česko	0:3
Estonsko – Česko	0:7
Semifinále	
Moldávie – Česko	0:1

Finále

Česko – Polsko	1:0
----------------	-----

Umístění:

1. Česká republika
2. Polsko
3. Moldávie
4. Rumunsko
5. Slovensko
6. Bulharsko
7. Turecko
8. Estonsko

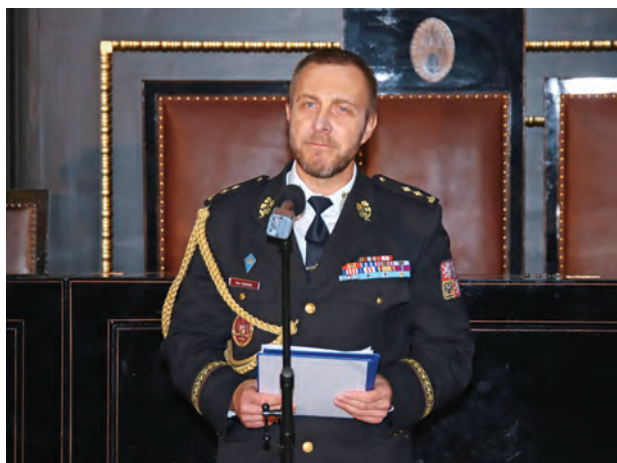
Celkový přehled výsledků

19.06, A Slovensko	1 : 0	Turecko
19.06, A Polsko	1 : 1	Moldávie
19.06, B Česká republika	5 : 0	Rumunsko
19.06, B Bulharsko	2 : 0	Estonsko
20.06, B Česká republika	3 : 0	Bulharsko
20.06, B Rumunsko	3 : 0	Estonsko
20.06, A Slovensko	1 : 2	Polsko
20.06, A Turecko	1 : 4	Moldávie
21.06, A Polsko	4 : 1	Turecko
21.06, A Moldávie	1 : 0	Slovensko
21.06, B Bulharsko	0 : 2	Rumunsko
21.06, B Estonsko	0 : 7	Česká republika
21.06, ½ F Moldávie	0 : 1	Česká republika
21.06, ½ F Rumunsko	0 : 2	Polsko
22.06, Finále Česká republika	1 : 0	Polsko

Vězeňská služba ČR si v listopadu v Brožíkově síni Staroměstské radnice připomněla 25 let svého trvání. Generální ředitel sboru Petr Dohnal při této příležitosti vyznamenal pamětní medailí vynikající pracovníky sboru a osobnosti veřejného života, které se o rozvoj vězeňské služby zasloužily. Několika příslušníkům, kteří se zasloužili o záchranu lidských životů, udělil medaile za statečnost. Mezi oceněnými hosty byla například ministryně financí Alena Schillerová, ministr spravedlnosti Jan Kněžínek, poslanci Radek Koten, Petr Sadovský, Pavel Růžicka, ředitelka Probační a mediační služby ČR Andrea Matoušková, generální ředitel Generálního ředitelství cel Milan Pouliček a další. Zahraniční partnerské sbory reprezentovali šéfové vězeňských služeb ze Slovenska, Polska, Maďarska a Rakouska.

FUTURE FORCES FORUM

Statickou a dynamickou ukázkou se vězeňská služba prezentovala na akci FutureForcesForumn. U stánku VS ČR si mohli návštěvníci prohlédnout mimo jiné moderní infekční sanitku, donucovací prostředky a balistickou výstroj příslušníka operativně eskortní skupiny. Příslušníci operativně eskortní skupiny v rámci venkovní dynamické ukázky předvedli zásah při přepadení eskorty nebezpečného vězně. Jako nejlepší ve své kategorii byla organizátory FFF vyhodnocena vnitřní dynamická ukázka, ve které Vězeňská služba ČR prezentovala budoucí výzbroj a výstroj příslušníků operativně-eskortní skupiny.

DNY NATO 2018

Vězeňská služba České republiky se letos opět představila na Dnech NATO v Ostravě. Nechyběla dynamická ukáзка, která se již tradičně mezi diváky stala jednou z nejvyhledávanějších. Tentokrát šlo o nepokoje ve věznici a útěk vězňů. Vězeňská služba letos mezi ostatními vyčnívala také díky originální náborové kampani, která nejenže měla u návštěvníků a kolegů viditelný úspěch, ale dle očekávání zajistila zájem potencionálních uchazečů. Vězeňská služba také samozřejmě představila statickou expozici. Ta letošní představovala vývoj vězeňství v souvislosti se 100letým výročním vznikem Československé republiky a také s výročním 25 let vznikem VS ČR jako novodobé instituce. Návštěvníci tak měli jedinečnou možnost porovnat vývoj českého vězeňství od roku 1918 do dnešní doby.

Bezpečnostní veletrhy IDET, PYROS, ISET 2019

29. 5.–1. 6. 2019

PYROS

19. mezinárodní veletrh
požární techniky a služeb
www.bvv.cz/pyros

10. mezinárodní veletrh
bezpečnostní techniky a služeb
www.bvv.cz/iset

29.–31. 5. 2019

15. mezinárodní veletrh obranné
a bezpečnostní techniky
www.bvv.cz/idet

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 405/1
603 00 Brno
tel.: +420 541 152 985
fax: +420 541 153 044
pyros@bvv.cz
iset@bvv.cz

BVV

Veletrhy
Brno

Vězeňská služba ČR se v příštím roce zúčastní tradičních veletrhů obranné, bezpečnostní a požární techniky IDET, ISET a PYROS. Vězeňská služba se na akcích představí statickou expozicí dokumentující současnou problematiku zabezpečení věznic a vazebních věznic i nedovolených předmětů zabavených vězňům, které tuto bezpečnost ohrožují. Součástí bude také dynamická ukázka členů operativně eskortní skupiny při řešení mimořádné události.